

Latvijas Republikas Satversmes tiesas sēde

2019. gada 15. janvārī

turpinājums

2019. gada 22. janvārī

Sēdi vada Latvijas Republikas Satversmes tiesas priekšsēdētāja

Ineta Ziemele.

I. Ziemele.

Labrīt, lūdzu, sēdieties!

Satversmes tiesa turpina skatīt lietu Nr. 2018-10-0103.

Pirms tiesas sēdes pārtraukuma mēs uzklaušījām Valsts drošības dienesta Pārstāvi Nr.1.

Ja zālē būtu Pārstāvis Nr.2, Valsts drošības dienesta pārstāvis, mēs jūs aicinātu šeit.

Un vai zālē ir Ārlietu ministrijas pārstāvji? Un vēl kāds no Ārlietu ministrijas? Skaidrs. Labi, paldies.

Jā, Pārstāvi Nr.2, tiesnešiem vēl ir radušies daži jautājumi saistībā ar jūsu kolēģa iepriekšējā tiesas sēdē pausto.

Tiesnesis Kučs. Lūdzu!

A. Kučs.

Man būtu viens neliels jautājums. Kā jūs raksturotu, kā izpaužas šī noziedzīgā nodarījuma subjektīvā puse, ja mēs runājam tieši par apstrīdēto normu.

Pārstāvis Nr.2.

Vispirms izstāstīšu, ka es esmu Valsts drošības dienesta darbinieks, kura kompetencē ir veikt šādu ierīču izpēti un konstatēt, vai šīs ierīces ir pieskaitāmas Ministru kabineta noteikumos pielikuma sadaļā 10A905 minētajām precēm. Es jums varētu atbildēt sakarā ar šādiem jautājumiem sīkāk.

I. Ziemele.

Skaidrs. Nevis uz jautājumiem par subjektīvo pusi. Labi.

Tiesnesis Neimanis.

J. Neimanis.

Man jums jautājums. Iepriekšējā tiesas sēdē pieteikuma iesniedzējs norādīja, ka viņš uzskatīja šo ierīci par rūteri vai kaut kā tamlīdzīgi. Es arī sapratu, ka jūs veicāt ekspertīzi arī šai ierīcei... Vai šīs ierīces un arī līdzīgas, kādas tiek ražotas šo signālu slāpēšanai, var sajaukt ar šādiem te rūteriem?

Pārstāvis Nr.2.

Tā, ņemot vērā, ka mana pieredze šajā sfērā ir jau apmēram piecus gadus, grūti sevi stādīt priekšā situāciju, ka es nebūtu redzējis šādu ierīci un nezinātu, kas tā ir par ierīci un es nevaru stādīt priekšā, vai es varētu kā nepieredzējis šajā sfērā... vai es varētu sajaukt šīs ierīces. Bet, nu ir kaut kādas noteiktas pazīmes, ar ko var atšķirt, teiksim, kādas ir raksturīgas rūterim un kādas ir raksturīgas, teiksim šādai ierīce. Rūterim varētu būt tādas pazīmes, kā tīkla vadu konektors, kur var piespraust un tādas pazīmes... un kas liecina, ka tas varētu būt rūteris, taču šai ierīcei tādu nebija un nav.

J. Neimanis.

Un kāds ir aptuvenais cenu līmenis šādām ierīcēm tirgū? Vai tas ir ticami, ka tās tiek dāvinātas izstādēs un citās vietās? Vai tomēr tas cenu līmenis ir tāds, ka bez maksas šādas iekārtas netiek dalītas?

Pārstāvis Nr.2.

Pirmkārt, varu pateikt, ka esmu apmeklējis vismaz divas šādas izstādes šāda tipa. Pēc pieredzes varu pateikt ka ražotāji parasti ierīču paraugus nedod un neizsniedz apmeklētājiem pašas ierīces, parasti tiek piedāvāti kaut kādas informācijas bukleti, tiek demonstrētas varbūt šādas ierīces, bet pašu ierīču paraugi... nu, es neesmu saskāries ar to, ka jebkādu ierīču paraugi tiktu izsniegti apmeklētājiem.

Un otra jautājuma daļa — par cenu līmeni. Šāda tipa ierīces varētu svārstīties cenā no pārdesmit eiro, kas ir neprofesionālas ierīces, līdz pat pāris tūkstošiem un varbūt pat vairāk. Un šī tipa ierīce varētu būt kategorijā, kas varētu būt līdz kādiem simts eiro, es pieļauju, ka ne vairāk.

Savā praksē varu pateikt, ka uz izpēti tādas profesionālas ierīces, kuru cena varētu būt tūkstošos, nav bijušas privātpersonām izņemtas. Nezinu, vai nav izņemtas... bet man uz izpēti nav bijušas. Ir bijušas parasti tikai šāda tipa, tās lētās, teiksim, ierīces.

J. Neimanis.

Un vēl pēdējais jautājums.

Vai šādas iekārtas tiek izstādītas tādā vispārējā izstādē, ka, piemēram, šeit pieteikuma iesniedzējs minēja izstādi "Cebit", vai tās ir specializētas un tieši domātas

drošības iestāžu, drošības uzņēmumu vajadzībām? Vai tās ir vispārēja rakstura, teiksim, tehnoloģisko sasniegumu izstādes, arī, tostarp, ko minēja jūs kolēģis pagājušajā reizē, ka drošības iestādes arī apmeklē tādas izstādes, vai tas tiek piedāvāts arī tādā vispārējā tehnoloģisko sasniegumu izstādē un tad ir atsevišķi kaut kādi uzņēmumu stendi un tamlīdzīgi...

Pārstāvis Nr.2.

Es teiktu, ka šīs ierīces parasti ir pie specializētajām ierīcēm.

J. Neimanis.

Nē... nu specializētas izstādes, kur, teiksim, piedalās tehnoloģiju uzņēmumi ar tieši šo ievirzi kā drošības sistēmu risinājumi, šāda veida specializētas izstādes? Nu, iespējams, arī slēgtam apmeklētāju lokam? Vai vispārēja rakstura, vispārpieejamas tehnoloģisko sasniegumu izstādes?

Pārstāvis Nr.2.

Nu, es teiktu, ka viņas ir parasti pie specializētām... pie tādām... Vispārējās izstādēs es neesmu manījis tādas ierīces, teiksim, kur tiek dažādas tās ierīces kā rūteri, telefoni un tādas lietas...

J. Neimanis.

Jā... nu tur bezvadu putekļsūcēji vai temperatūras noteicēji... vai skārienjutīgie ekrāni un tamlīdzīgas lietas izstādītas.

Pārstāvis Nr.2.

Parasti specializētās, kuras paredzēts ir apmeklēt tieši specializētu... valsts iestāžu vai drošības iestāžu darbiniekiem...

J. Neimanis.

Paldies.

I. Ziemeļe.

Lūdzu, Laviņa kungs.

A. Laviņš.

Man vēl tāds precizējošs jautājums.

Es atceros jūsu kolēģa sniegto informāciju no iepriekšējās tiesas sēdes. Bija līdzīga rakstura jautājums. Es no kolēģa Neimaņa uzdotā jautājuma fokusa izpratu, ka jautājums bija vērsts uz to, vai ir atsevišķas izstādes tieši šādām specierīcēm? Nu un

tad sekoja jūsu atbilde. Bet iepriekšējā tiesas sēdē jūsu kolēģim vaicāju, vai šajās vispārēja rakstura elektronisko ierīču izstādēs ir līdzīga rakstura produkti, kā šīs specierīces? Apmēram bija sniegta informācija, ka, jā, esot, bet tās esot nodalītas no pārējām precēm kā citi stendi, šie stendi ir izvietoti redzami no pārējām precēm un tādā veidā tiek nodalītas no pārējām precēm. Jūsu pieredze? Šobrīd man jautājums nav tik daudz, vai ir atsevišķas vispār izstādes par šīm specierīcēm, bet kopējās, vispārējo elektronisko preču izstādēs, vai esat saskāries ar situāciju, ka šajās izstādēs ir kaut kādi nodalījumi, kur ir specierīču izstādes? Vai tā nemēdz būt?

Pārstāvis Nr.2.

Tātad, teikšu pēc pieredzes. Esmu bijis tādā izstādē, kur ir tikai šādas specializētas ierīces un tad tur ir atsevišķa pieteikšanās un organizatori apstiprina vai neapstiprina, teiksim, dalībniekus, kuri tur var šo izstādi vai nevar apmeklēt. Un tad šajā izstādē bija tikai šāda veida specializētās ierīces.

Otrs. Par izstādi... nepateikšu, kurā gadā es biju... bet kas nebija specializēto ierīču izstāde, bet tāda vispārēja, ko jebkurš apmeklētājs var brīvi apmeklēt. Tajā es šādas ierīces neredzēju.

I. Ziemele.

Tiesnese Osipova.

S. Osipova.

No jūsu atbildēm es sapratu, ka jūs piecus gadus strādājat jau šajā jomā. Vai es pareizi minu, ka jūs atlasīja šim darbam tāpēc, ka jums bija zināmas iemaņas un zināšanas un kvalifikācijas? Jūs nonācāt šajā amatā ne no ielas, bet jau kā cilvēks sagatavots?

Pārstāvis Nr.2.

Acīmredzot, jā...

S. Osipova.

Un sakiet, lūdzu, vai Ministru kabineta noteikumos, to apstrīdētajā versijā, uzskaitītās ierīces varētu saprast vai atpazīt cilvēks bez iepriekšējas sagatavošanas? Jo te jau sākumā jums uzdeva jautājumu... ka domāja, ka ir viens, bet izrādījās, ka ir otrs, jūs sākāt tehniskos parametrus skaidrot... bet vai šo uzskaitījumu, kas ir dots Ministru kabineta noteikumos šajā "e" sadaļā... vai saprast, kas tās ir par ierīcēm, var cilvēks, kuram nav iepriekšējas sagatavotības?

Pārstāvis Nr.2.

Es pieļauju, ka atsevišķas sadaļas šajā apstrīdētajā versijā varētu būt nesaprotamas.

S. Osipova.

Paldies.

I. Ziemeļe.

Tiesnesis Kučs.

A. Kučs.

Ja var precizēt.... Tad konkrēti šis termins: “plaša frekvenču diapazona trokšņu ģeneratori”... jūsuprāt, ir saprotams, ja viņš tika precizēts, pēc tam grozot Ministru kabineta noteikumus? Bet vai šajā versijā var saprast, kas tur ietilpst vai nē? Kā jums liekas? Kā cilvēkam bez tehniskām zināšanām...?

Pārstāvis Nr.2.

Runājot konkrēti par šo... 10A905... “e” sadaļu...

A. Kučs.

“E” sadaļas 6. punkts.

Pārstāvis Nr.2.

“E” sadaļa... “plaša frekvenču diapazona trokšņu ģeneratori”... Es pieļauju, ka varētu būt cilvēki, kuriem tas varētu būt pilnīgi nesaprotams, kas nav saskārušies ar kaut kādiem radiosignāliem un kas šajā sfērā pilnīgi neko nezina. Bet tas ir atkarīgs no katras konkrētas personas.

A. Kučs.

Paldies.

I. Ziemeļe.

Paldies. Tiesnesis Kusiņš. Lūdzu!

G. Kusiņš.

Sakiet, lūdzu, vai... turpinot atbildi uz jautājumu, ko jūs nupat sniedzāt... vai šis varētu būt atkarīgs arī no iegūtās izglītības? Vai, teiksim, vispārējā izglītība, kas Latvijā tiek iegūta, jūsuprāt, ļautu saprast, kas ir plaša frekvenču diapazona trokšņu

ģenerators? Teiksim, vidusskolas izglītība varētu būt tāda, kas sniedz priekšstatu, kas ir plašs frekvenču diapazons?

Pārstāvis Nr.2.

Nebūšu kompetents atbildēt, kas ir šobrīd izglītības programmā... vidējās izglītības... Bet, atceroties, kad es apguvu vidējo izglītību, tur bija diezgan plaši par radio viļņiem, par šādām lietām... tika apskatīti šie jautājumi...

G. Kusiņš.

Paldies.

I. Ziemele.

Pieteikuma iesniedzējam ir iespēja arī uzdot kādu jautājumu. Lūdzu!

J. Halturina.

Varbūt es uzdošu tādu precizējošu jautājumu. Sakiet, lūdzu, vai ir taisnība, ka šādās izstādēs, kā "Cebit", kuru minēja sūdzības iesniedzējs, ir ārkārtīgi liels personu, ražotāju skaits, kas piedalās šajā izstādē. Tajā skaitā, piemēram, apskatoties 2015. gada publiski pieejamos datus, vien no Ķīnas bija vairāk nekā 600 pārstāvju. Tikai no Ķīnas... Vai jūs gribat apgalvot, ka jūs apstaigājāt visu šo milzīgo izstādi un tiešām tagad tiesas priekšā varat droši apgalvot, ka tur šādas ierīces nav?

Pārstāvis Nr.2.

Nu... ja jūs apskatījāt, ka tur piedalījās vairāk kā 600 pārstāvju no Ķīnas, es to negrāso apstrīdēt... tā varētu būt.... Tur piedalās ļoti liels skaits dažādu ražotāju, tajā skaitā no Ķīnas... Konkrēti šo izstādi es neapmeklēju.

J. Halturina.

Bet vispār tieši "Cebit" apmeklējāt?

Pārstāvis Nr.2.

Tieši "Cebit" izstādi es neesmu apmeklējis. Tajā izstādē, kur es biju, kā jau es teicu, es šādas mobilo telefonu traucētājierīces, kas ir trokšņu ģeneratori, es neredzēju. Es neapgalvoju, ka viņu tur šādās izstādēs vispār nav. Es saku pēc pieredzes, ka es tādas neredzēju.

J. Halturina.

Sakiet, lūdzu, jūs minējāt tādu to preču cenu diapazonu līdzīgām precēm... no 10 līdz tur vairākiem tūkstošiem... Jūs pētījāt, teiksim, konkrēto ierīci un toreiz arī

pētījāt informāciju interneta vietnē to ražotāju, kas varētu it kā būt tas preces ražotājs. Kādā tad cenā bija...

I. Ziemeļe.

Šeit jau bija atbilde uz šo jautājumu. Tiesai ir atbilde uz šo jautājumu.

Labi. Paldies.

Saeimas pārstāvei? Lūdzu!

I. Tralmaka.

Es saprotu no jūsu atbildes, ka jūs sakāt, ka vienkārši ieraugot šo priekšmetu, varētu arī neatpazīt nespeciālists... Bet, sakiet, vai izlasot kaut vai instrukcijā norādīto funkciju preces, varētu rasties priekšstats par to, ka šī iekārta ir domāta tam, lai traucētu vai nu bezvadu signālu vai mobilo telefonu signālus? Tik daudz, cik ražotāji parasti ieraksta instrukcijā preces aprakstā, vai dod informāciju šādās iestādēs... ar minimālu piepūli iegūstot šo informāciju...

Pārstāvis Nr.2.

Parasti šādu ierīču aprakstos ir diezgan precīzi minēts, kādiem mērķiem šī ierīce ir paredzēta.

I. Tralmaka.

Ja nevar atpazīt vizuāli, tad vismaz izlasot minimālo informāciju, kas par viņu ir iegūstama, varētu rasties priekšstats, ka tā ir trokšņu ģenerators, citiem vārdiem, slāpē noteiktus signālus?

Pārstāvis Nr.2.

Jā, tieši tā.

I. Tralmaka.

Paldies.

I. Ziemeļe.

Ministru kabineta pārstāvis, lūdzu!

V. Vītoliņš.

Labrīt, godātā tiesa! Man tāds precizējošs jautājums saistībā ar... jūs teicāt... un te tika minēts piemērs, ka var sajaukt šo te ierīci ar rūteri... Man kā parastajam lietotājam, kurš varbūt nav ļoti saistīts ar radiosakaru viļņiem, rodas jautājums... Es saprotu, ka rūteri raksturo pēc izskata... vismaz tas, kas ir sadzīvē, divas antenas, tur

ir štekeri, kur var iespraust interneta savietotāju, noteikti mēs katrā datorā redzam, kāds izskatās šis štekeris interneta vadam... uz rūtera, vismaz to, ko es lietoju, ir indikatori un ir rakstīts signālu spēcīgums. Vai manis nosauktās pazīmes arī raksturo šāda rakstura ierīces, par ko ir apstrīdētajā normā? Citiem vārdiem sakot, vai arī antenas tur ir divas, vai tur ir noteikti tādi ierīcei štekeris, kur internetu varētu pieslēgt? Jeb ir kā savādāk...? Ko jūs varētu paskaidrot detalizētāk par šo?

Pārstāvis Nr.2.

Tātad, ja es pareizi sapratu jautājumu, jūs vēlaties zināt, vai uz šāda tipa ierīcēm, kas ir, teiksim, trokšņu ģeneratori, vai uz viņiem ir kaut kāda specifiska informācija norādīta, kas šī ir par ierīci?

V. Vītoliņš.

Jā... gribētu uzzināt... vai, tātad, ir šāds pazīmes, kuras es kā parastais lietotājs, varētu atpazīt uz rūtera... Tātad, es rūteri pazīstu pēc šādām pazīmēm... tātad, tur ir štekeris, kur internetu var iespraust, es zinu, kāds viņš izskatās... tāds četrkantīgs... attiecīgi tur ir divas antenas, kā parasti un indikatori signāla spēcīgumam... kas ir interneta signāls... Mans jautājums ir, vai uz šādas ierīces vai līdzīgām ierīcēm šīs pazīmes, kuras es atpazīstu kā parastais lietotājs, arī es atradīšu?

Pārstāvis Nr.2.

Nu... es domāju, ka jā... parasti šādas ierīces viena no pazīmēm ir... kas šīm ierīcēm vienmēr parasti ir antenas... ja tas ir kāds sertificēts ražotājs, tad parasti viņš arī norāda, kas šī ir par ierīci... Pie antenām ir norādīts, kādās frekvencēs katra no tām ir... bet tām ierīcēm, kas ir no lētā gala, kas ir kaut kur Ķīnā ražotas un bieži vien pat nav noskaidrojams precīzs ražotājs... tad uz šīm ierīcēm arī nav atrodama informācija, ne tikai par to, kas šī ir par ierīci, bet arī kas ir ražotājs... Precīzi noskaidrot, kas šī ir par ierīci, var veicot testēšanu un pārbaudi...

V. Vītoliņš.

Un arī šīm ierīcēm ir pieslēgums pie interneta, arī štekerītis ar internetu...

Pārstāvis Nr.2.

Šīm ierīcēm... neesmu tādus eksemplārus redzējis, kurām būtu kaut kāds pieslēgums pie interneta...

V. Vītoliņš.

Bet indikators signāla spēcīgumam?

Pārstāvis Nr.2.

Dažām ir, dažām — nav. Dažām ir tikai, ka ieslēdz un viņš vienā režīmā strādā, dažām, profesionālākām, ir šī jauda regulējama.

V. Vītoliņš.

Un pēdējais... Vienkārši... es redzēju, ka šai konkrētajai ierīcei, es internetā redzēju, ka ir četras antenas. Rūterim parasti ir divas. Tad ir ar divām antenām arī šīs ierīces, jeb viņām vienmēr ir četras antenas?

Pārstāvis Nr.2.

Parasti šīm ierīcēm ir... ja šī ierīce darbojas kaut kādā vienā frekvenču diapazonā, tad viņai ir viena antena... Ja viņa, teiksim, divos frekvenču diapazonos, — ir divas antenas. Un attiecīgi, ja, teiksim... šobrīd jau ir redzētas ar sešām, astoņām antenām, kuras sešos vai astoņos frekvenču diapazonos viņas strādā.

V. Vītoliņš.

Paldies.

I. Ziemele.

Paldies. Vēl tiesnesis Kusiņš.

G. Kusiņš.

Man ir vēl divi jautājumi.

Pirmais jautājums izriet no jūsu iepriekš sniegtās atbildes par to, vai ir iespējams nespeciālistam atpazīt šo ierīci, vai ir saprotams tas Ministru kabineta noteikumu formulējums šim cilvēkam, vai ne. Jūs teicāt, ka daži — jā, daži — nē. Vai jūs varētu precizēt, kuri tad būtu tie neskaidrie. Jo šobrīd ir iekārtas, ierīces operatīvās darbības pasākumu traucēšanai. Un zem tā ir speciālie indikatori, speciālie lokatori, skeneri, skembleri, speciālie frekvenču mērītāji un plaša frekvenču diapazona trokšņu ģeneratori. Kuri tad, jūsuprāt, jā... un kuri.. nē...

Pārstāvis Nr.2.

Nu, teiksim, tas pats 5. punkts — speciālie frekvenču mērītāji. Tajā redakcijā, kas ir apstrīdēta... nu, diezgan grūti būtu konstatēt, ar ko atšķiras speciāls frekvenču mērītājs no nespeciāla frekvenču mērītāja. Tur nebija norādīti kaut kādi mērāmi raksturlielumi, pēc kā identificēt.

G. Kusiņš.

Bet plaša frekvenču diapazona trokšņu ģenerators... kā šinī gadījumā ir mūsu situācijā...? To tad jūs pieskaitītu pie tiem, kas ir saprotami, vai nav saprotami?

Pārstāvis Nr.2.

Es pieskaitītu pie tā, kas ir saprotams.

G. Kusiņš.

Un jautājums saistībā ar jūsu darbu. Es saprotu jums ikdienā nākas saskarties ar šādām ierīcēm, tās pārbaudot. Vai jūs varētu sniegt aptuveni tādu procentuālu vērtējumu: cik bieži tādas iekārtas, kas nonāk jums uz pārbaudēm, ir tādas, kas finālā izrādās plaša frekvenču diapazona trokšņu ģenerators un tādas, kas, pēc pārbaudes jūs sakāt, ka nu tas ir kaut kas tāds citiem nolūkiem...?

Pārstāvis Nr.2.

Teikšu tā, ka manā kompetencē ir visa 10A905 sadaļa. Un šīs izpētes un atzinumus es sniedzu dažādām iestādēm — Valsts policijai, KNAB, VID... Bieži vien tiek nosūtītas uz izpēti ierīces, kas principā procesa virzītājam nav nekādas nojausmas, kas tā ir par ierīci un viņš atsūta uz izpēti. Un tad ir gadījumi, kad viņš vispār netiek atzīts par pieskaitāmu šai Ministru kabineta noteikumu pielikuma sadaļai.

G. Kusiņš.

Tas nozīmē, ka ir tādi gadījumi, ka pat tā persona, šinī gadījumā, KNAB, VID vai kāda, pat tā ir kļūdījusies un nosūtījusi jums izpētei tādu ierīci, kas nav finālā atzīta kā tāda, kas ir pasākumu traucēšanai domāta, ja?

Pārstāvis Nr.2.

Jā, ir bijuši gadījumi, jā.

G. Kusiņš.

Paldies.

I. Ziemeļe.

Paldies. Pārstāvi Nr.2, jūs varat apsēsties.

Tā... Tagad mēs aicinātu Valsts policijas pārstāvi Antru Stradiņu. Lūdzu!

A. Stradiņa.

Labdien, godātā tiesa! Valsts policija tika pieaicināta sniegt paskaidrojumus interesējošajā lietā un ir sniegusi rakstisku paskaidrojumu, kas bija pieejams gan tiesai, gan abām pusēm, tāpēc īsti atkārtoties tā kā nebūtu nozīmes.

Bet es gribētu vērst uzmanību uz dažiem aspektiem.

Valsts policijas kompetencē tiešā uzraudzībā nav ne stratēģiskās nozīmes preču aprite, ne arī dubultas pielietojamības preču kontrole. Valsts policijas redzeslokā šīs ierīces nonāk parasti veicot kādas darbības citā kriminālprocesā, vai arī atbilstoši saņemot informāciju iesniegumā vai operatīvās darbības veicot. Tad attiecīgi tiek šīs ierīces nodotas Valsts drošības dienesta paredzētā kārtībā ekspertiem un atbilstoši jau viņu slēdzienam tad tiek lemts jautājums par šīs lietas tālāku virzību.

Kas ir saistīts ar personāla apmācību atpazīt šādas ierīces, tad gan Valsts policijas koledžā, gan Stradiņu universitātē tiem, kas mācās operatīvās darbības jomu, pie tēmas “Kriminālizmeklēšanas līdzekļi” ietvaros tiek sniegta informācija par šiem operatīvi tehniskajiem līdzekļiem, to pielietošanas tiesisko pamatu un atbildību, atbilstoši Ministru kabineta 645. noteikumiem un arī iepazīstināti ar šo preču sarakstu un arī ar iespējamām ierīcēm, cik nu ir katras iestādes rīcībā.

Protams, ka iecirkņa inspektors vai izmeklētājs varbūt nekad nebūs redzējis šādas ierīces, tāpēc tiek pieaicināti klāt arī operatīvie darbinieki, kas būtu tā kā vairāk pārzinoši, vai arī, kā minēja kolēģis no Drošības policijas, ja nu galīgi nav saprotams, kas tā par ierīci, tad vienalga viņa tiek atbilstošā kārtībā izņemta un pārbaudīta, ja persona, pie kuras viņa atrodas, nespēj neko par to paskaidrot.

Attiecībā par apstrīdēto normu. Krimināllikuma 237.¹ pants ir blanketa norma, kas nav nekas jauns krimināltiesībās. Un jau pašas normas nosaukumā ir “Stratēģiskas nozīmes preču aprites noteikumu pārkāpšana”. Tātad, šeit apakšā jau ir noteikumi, ar kuriem iepazīstoties ir skaidrs, ka viņiem pakārtoti ir šis preču saraksts. Un, kā iepriekš, tā arī šobrīd šis saraksts saturēja 10A905 “e” sadaļu, kur bija šīs iekārtas un ierīces operatīvās darbības pasākumu traucēšanai, tajā skaitā, plaša frekvenču diapazona trokšņu ģenerators.

Un, manuprāt, norma ir pietiekami skaidra, un nebija īsti nepieciešamības viņu tā kā papildināt un precizēt arī pirms labojumiem.

Jā...

I. Ziemele.

Paldies.

Tiesnese Osipova.

S. Osipova.

Tātad, no jūsu stāstītā, paldies, ļoti korekti un lakoniski jūs visu izskaidrojāt. No jūsu stāstītā es izdaru secinājumu, ka persona bez speciālas apmācības nevar atpazīt Ministru kabineta noteikumos uzskaitītās ierīces. Tātad, vai nu Stradiņa universitātē vai Policijas koledžā apmācīti cilvēki, profesionāli policisti, atpazīst un arī tad reizēm kļūdās.

A. Stradiņa.

Es tā neteiktu. Tieši šie policijas darbinieki, kas apgūst šo darbības virzienu, tiek papildus apmācīti labāk atpazīt, bet arī man kā izmeklētājam, ja, piemēram, kratīšanas laikā tiktu konstatēta kāda šāda ierīce, rastos jautājumi. Ja persona, pie kuras tiek atrasta šāda ierīce, nespēj atbildēt, kas tas tāds ir, tad es noteikti vērstos pie varbūt kompetentākiem kolēģiem, vai arī tad veiktu attiecīgu pārbaudi.

S. Osipova.

Tātad jūs sakāt, ka persona bez sagatavotības var atpazīt Ministru kabineta noteikumos uzskaitītās ierīces un saprast, kas tas ir?

A. Stradiņa.

Es domāju, ka jā. Vismaz mums nav bijušas tādas problēmas.

S. Osipova.

Iepriekšējā tiesas sēdē mēs runājām par to, ka personai, kuras īpašumā nonāk ierīce, par kuru viņa gribētu zināt, vai tā ir tā aizliegtā ierīce, par kuras glabāšanu viņa saņems kriminālsodu vai nav, viņš dodas veikt ekspertīzi un tajā gadījumā, ja ekspertīze konstatē, ka tā ir šī Ministru kabineta noteikumos paredzētā ierīce, tad tiek sūtīta ziņa Valsts policijai un tad tiek ierosināta krimināllieta? Persona gribēja noskaidrot, kas ir viņa īpašumā, un tad, kad izrādās, ka tas ir aizliegtais, tad tiešām pret personu tiek uzsākts kriminālprocess? Tas atbilst patiesībai?

A. Stradiņa.

Es teiktu, ka vispirms tiek pārbaudīti visi apstākļi. Kā jebkuram noziedzīgam nodarījumam, ir jāvērtē visas četras nepieciešamās...

S. Osipova.

Tātad, sākat jau vērtēt...

A. Stradiņa.

Jā, protams. Ja mūsu rīcībā nonāk jebkura informācija, viņa tiek vērtēta un tikai pēc tam tiek pieņemts gala lēmums. Ir jābūt gan objektam, gan objektīvajai pusei, gan subjektam, gan subjektīvajai pusei.

S. Osipova.

Bet, tā tad, sākas šīs Krimināllikumā paredzētās darbības. Persona ir devusies uz ekspertīzi, lai noskaidrotu, kas man ir uzdāvināts, ko es esmu atradis un pēc tam aiziet Kriminālprocesā paredzētās darbības?

A. Stradiņa.

Nu, tikpat labi jau konstatējot to, ka viņas darbībās nav subjektīvās puses, ar arī nebūt ierosināts kriminālprocess.

S. Osipova.

Bet jūs jau veicat tos priekšdarbus, lai...

A. Stradiņa.

Protams... mēs vērtēsim. Bet krimināltiesiskās sekas tur var arī neiestāties.

S. Osipova.

Paldies.

Ja jums būtu jāsalīdzina apstrīdētā Ministru kabineta noteikumu redakcija ar spēkā esošo. Kura nesagatavotai personai būtu vieglāk uztverama? Šobrīd spēkā esošā vai apstrīdētā redakcija?

A. Stradiņa.

Šobrīd spēkā esošā redakcija ir papildināta plašāk, tā kā izskaidrota sīkāk. Bet, kas attiecas tieši uz plašas frekvences trokšņu ģeneratoru, abās normās viņa ir vienāda. Un man kā, piemēram, nespeciālistam ir skaidrs, ka trokšņu ģenerators, tā pavisam vienkārši runājot, rada troksni, tā tad, viņš kādam traucē.

S. Osipova.

Paldies.

I. Ziemeļe.

Tiesnesis Kučs.

A. Kučs.

Man tas jautājums, ko es iepriekš jau kolēģim uzdevu... Jūs jau runājāt par šī noziedzīgā nodarījuma sastāvu. Kā, jūsuprāt, izpaužas subjektīvā puse, vai persona, ja viņa vispār nesaprot, kas tā ir par ierīci bijusi, vai vispār šeit var būt noziedzīgais nodarījums.

A. Stradiņa.

Tiešs nodoms...

A. Kučs.

Tiešs nodoms... Un tiešs nodoms... kā viņš izpaudīsies?

A. Stradiņa.

Nu, viņa ir tā kā... jāsaprot īsti, ko viņš... Viņam būtu jāsaprot, kas ir viņa rīcībā un tā kā jāgrib to glabāt. Ja viņš nesaprot, kas tas tāds ir un aiznes pārbaudīt un konstatē, ka tā ir aizliegta ierīce... tā kā jau iepriekš arī minēja... par baltu pulverīti... ja es nesaprotu, kas tas ir un aiznesu pārbaudīt, arī tad mani neviens nesauks pie kriminālatbildības.

A. Kučs.

Paldies.

I. Ziemeļe.

Man būtu šāds jautājums. Atgriežoties pie tā, ar ko jūs sākāt... Tātad būs operatīvās darbības veicēji, kuri tiešām ir papildinājuši savas zināšanas saistībā ar dažāda veida ierīcēm, bet būs arī, teiksim, inspektori, kuriem varbūt nav nācies saskarties. Un, ja es jūs pareizi sapratu, tātad, var būt Valsts policijā tādi darbinieki, inspektori, kuriem nav bijusi šī prakse un kuri varētu arī šo konkrēto ierīci, piemēram, neatpazīt. Tā tas varētu būt?

A. Stradiņa.

Es teiktu tā, ka Valsts policijas darbiniekam noteikti radīsies jautājumi, kas tā ir par ierīci un ja rodas jautājumi, tad arī tiek meklētas atbildes. Tā ka jebkurā gadījumā... vajadzētu būt noskaidrotam...

I. Ziemeļe.

Tad šis inspektors noteikti atradīs atbildi. Bet vai jūs uzskatāt, ka arī katram Latvijas iedzīvotājam vajadzētu rasties jautājumam par šādām... līdz simts eiro ierīcēm...

A. Stradiņa.

Nu... es nevarētu pateikt par katru Latvijas iedzīvotāju, bet, ja manās rokās nonāktu šāda ierīce, es domāju, ka es papētītu, kādam nolūkam viņa ir paredzēta...

I. Ziemeļe.

Nu, jums ir speciālā izglītība, tāpēc...

A. Stradiņa.

... un vienkārši mājās neglabātu sev nesaprotamas ierīces, kādam nolūkam viņas ir paredzētas..

I. Ziemeļe.

Labi. Skaidrs. Paldies.

Tiesnesis Kusiņš.

G. Kusiņš.

Sakiet, lūdzu, vai šiem inspektoriem ir vismaz vidējā izglītība, lai viņi varētu saprast, kas ir frekvence, kas ir trokšņu ģenerators, kas ir slāpēšana?

A. Stradiņa.

Protams. Policijā vispār nepieņem nevienu cilvēku, kuram nav vidējās izglītības un šobrīd ir prasība pēc speciālās juridiskās izglītības.

G. Kusiņš.

Bet tad, jūsuprāt, tad tā vidējās izglītības esamības prasība ir pietiekoša, lai atšķirtu "graudus no pelavām"?

A. Stradiņa.

Manā skatījumā, jā, jo fizikas kurss ir tā kā obligāti jāapgūst jebkuram.

G. Kusiņš.

Paldies

I. Ziemeļe.

Jā, man vēl par šo ierīci. Sakiet, lūdzu, kas tad ir tas trokšņu ģenerators?

A. Stradiņa.

Vienkāršiem vārdiem sakot... trokšņu ģenerators rada traucējumus uztvert attiecīgas frekvences...

I. Ziemele.

Un kas viņā rada tieši tos traucējumus? Kāds process?

A. Stradiņa.

Tas, ko viņš attiecīgi radioviļņus kādus raida...

I. Ziemele.

Skaidrs. Paldies. Tiesnešiem jautājumu nav?

Pieteikuma iesniedzējiem?

J. Halturina.

Es vēl precizējošu jautājumu. Jūs teicāt, ka viss ir ļoti saprotams, teiksim, arī jums... kas ir tas trokšņu ģenerators, ka viņš rada troksni. Bet kā cilvēks var noteikt, kas ir tieši plašas frekvences diapazona trokšņu ģenerators... Kas ir zem šī jēdziena — plašs frekvenču klāsts? Kā tas būtu jāinterpretē? Kas ir plašas frekvences un kas nav? Kur ir tā robežšķirtne?

A. Stradiņa.

Nu, es neesmu tāds speciālists, lai jums pateiktu tagad mērvienībās, cik skaitās plašs vai cik neskaitās plašs? Manā izpratnē plašs skaitās tas, kas jau ietekmē mazliet vairāk nekā manu tuvāko apkārtni... metra apkārtni. Tas ir manā izpratnē.

J. Halturina.

Tas ir darbības rādiuss. Bet tieši par frekvenci runājot....?

A. Stradiņa.

Es nebūšu speciālists atbildēt par frekvencēm.

I. Ziemele.

Paldies vēl ir kādi jautājumi? Paldies... Saeimas pārstāvei?

I. Tralmaka.

Sakiet, lūdzu, procesa virzītājs... pieņemsim... tad, kad tiek veiktas kratīšanas un tiek ieraudzīta tāda ierīce. Vai ir pieejams tajā brīdī policijas darbiniekam kāda

papildus informācija par šo ierīci... vai tas tiešām ir tas, kas ir tur vizuāli... ierīce un vai to var atpazīt vai neatpazīt?

A. Stradiņa.

Nu, ja arī kratīšanas laikā tiek atrasta kāda ierīce, tad pirmais jautājums būtu tai personai, lai viņa paskaidro, kas šī ir par ierīci. Un ja pati persona neko nevar paskaidrot, tad jau, protams, mēģina uzreiz uz vietas noskaidrot, vai nu pats saprot... vai vismaz ir nojausma, kas tas tāds ir un tālāk jau pārbauda.

I. Tralmaka.

Mans jautājums bija vērsts uz to, kāda ir atšķirība, ka ja vienkārši atrod to ierīci kaut kur un to, ka cilvēks iegūst brīvprātīgi šo ierīci, kur ir iespēja pajautāt, izlasīt, sameklēt, pirms izlemt vai ņemt vai neņemt, pirkt vai nepirkt šo ierīci? Jūsaprāt, ir atšķirība starp to?

A. Stradiņa.

Protams.

I. Tralmaka.

Paldies.

I. Ziemeļe.

Ministru kabineta pārstāvis. Lūdzu!

V. Vītoliņš.

Jūs teicāt, ka jums šķiet, ka šī norma ir skaidra un šo savu atbildi pamatojāt ar mērķi, ka, ja šī ierīce slāpē, tad attiecīgi šis ir tas pats galvenais... vismaz kā es to saprotu no jūsu atbildes... tas skaidrības elements. Vai tas tā ir? Vai es pareizi jūs sapratu?

A. Stradiņa.

Jā. Kad šai ierīcei ir mērķis noslāpēt kādu citu signālu.

V. Vītoliņš.

Jā. Valsts policija nesēn nāca klajā un preses konferencē... kur tika šķiet, Koknesē aizturēta liela krava ar narkotiskajām vielām. Sakiet, lūdzu, kā policijas darbiniekam būtu skaidrība par šīm narkotiskajām vielām... pārbaudīt, vai kā... kā jūs varētu raksturot citos noziedzīgos nodarījumos, piemēram, ka narkotiskajās vielās...

kā policijas darbinieks varētu noskaidrot, vai šī ir tā viela, kas būtu izņemama, pārbaudāma vai kā...

A. Stradiņa.

Viņam, protams, rodas aizdomas, ka tās ir narkotiskās vielas. Un uz šī pamata tiek nozīmēta ekspertīze. Neviens no mums... Ir iespēja veikt arī ekspresanalīzi uz vietas. Bet neviens no mums, ja tādas iespējas nav, nepateiks, kas tā ir par narkotisko vielu un kāds ir viņas ķīmiskais sastāvs. Līdz ar to tiek nozīmēta ekspertīze.

V. Vītoliņš.

Un vēl viens. Vai jūs varat apstiprināt to, kā šajā televīzijas sižetā bija rādīts, ka arī šajā Kokneses gadījumā, šķiet, šis kungs tika nodēvēts par sargu un viņš arī bija aizturēts, vēlāk atbrīvots un attiecīgi viņam bija intervija, kur viņš stāstīja šo gadījumu. Vai jūs varat apstiprināt, ka tas tā ir bijis?

A. Stradiņa.

Es nemācēšu komentēt tieši šo gadījumu.

V. Vītoliņš.

Paldies.

I. Ziemeļe.

Paldies. Vairāk jautājumu nav.

Tiesa tagad aicinās Stratēģiskās nozīmes preču kontroles komitejas pārstāvi Nauru Rumpi. Lūdzu!

N. Rumpe.

Labdien, godātā tiesa! Iepriekšējā reizē un arī šoreiz es esmu dzirdējis ļoti daudzus jautājumus, līdz ar to manā uzrunā es pirmām kārtām pastāstīšu par to, kas ir komiteja un ar ko viņa nodarbojas. Otrām kārtām, man ir ļoti daudz atbildes uz jau iepriekš uzdotajiem jautājumiem, par kuriem nav bijusi skaidrība iepriekš.

Problēma ir tāda, ka līdz šim mēs esam komiteja kā pārstāvji, kas organizē visu to kopējo darbu, bet līdz šim uzstājās Valsts policija, Aizsardzības ministrija, kas ir pilnībā atsevišķas institūcijas, kuras atbild tikai par kaut kādu noteiktu mazu lomiņu visā šajā sistēmā. Līdz ar to viņi nav mācējuši atbildēt uz ļoti daudziem jautājumiem, kas tika uzdoti.

Tātad, komiteja kā tāda ir koleģiāla institūcija, tā nav viena iestāde, kas dara visu, bet viņu pārstāv un sekretariāts ir Ārlietu ministrijā. Tas ir iemesls, kāpēc šodien es esmu kā Stratēģiskas nozīmes preču komitejas pārstāvis, kā arī Ārlietu ministrijas

pārstāvis. Mēs esam tie, kas pilda visas funkcijas, tādas kā preču identifikācija, tādu kā licenču izsniegšana — pieprasījumu saņemšana, licenču izskatīšana, atteikšana un izsniegšana. Tajā pat laikā mēs esam tie galvenie koordinatori, kas savieno kopā visas iestādes un ja, kaut kas ir jānoskaidro kādā citā iestādē, tad mēs esam tie, kas visu koordinē, lai nebūtu tā, ka cilvēkam jāvērsas simts dažādās iestādēs, viņš vērsas tikai un vienīgi pie mūsu nodaļas un mūsu nodaļa ir tā, kas arī tālāk izpilda visu koordinēšanas darbu.

Es pats esmu vadītāja vietnieks un manos amata pienākumos ietilpst gan preču identifikācija... tas nozīmē — atbilstība sarakstiem, gan arī dokumentu pieņemšana, kā arī izvērtēšana par to, vai licence ir jāizsniedz, vai nav jāizsniedz. Protams, šodien mēs runājam tikai par operatīvās darbības iekārtām un tikai par viņu ieviešanu Latvijā. Līdz ar to par kritērijiem, kā mēs atsakām eksportu, es nestāstīšu. Tas ir cits stāsts.

Tātad, ikdienā ko mēs darām. Ikdienas darbs apmēram 75 procenti no visa mūsu darba aizņem tikai un vienīgi preču identifikācija. Līdz šim visu laiku mēs runājam par to, kā cilvēks var noskaidrot, vai prece ir stratēģiska vai nav, kur viņam jāvērsas, vai viņam ir jābūt iekārtām... Tātad, iekārtām vispār nav jābūt personai. Viss ir brīvā veidā un brīvā formā. Jebkurš cilvēks var jebkurā laikā nosūtīt elektronisku e-pastu, ja viņš vēlas un atsūtīt kaut kādu informāciju. Vai nu viņš pieliek klāt bukletus, vai viņš vienkārši nosauc preces nosaukumu, modeli un mēs tālāk identificējam to, vai prece ir sarakstos, vai nav.

Pateikšu tā, ka apmēram 70 procenti no pieprasījumiem, kas mums nāk ikdienā, ir tikai un vienīgi no pārvadātājiem, eksportētājiem, arī pašiem ražotājiem, tātad, fiziskām personām, varbūt kādi 30 procenti no visa tā ir apmēram muitas iestādes, tātad, gadījumi, kad muitā jau prece ir nonākusi un arī muita sāk pieprasīt, vai prece ir stratēģiska vai nav. Tas liecina par to, ka cilvēki ļoti daudz iepriekš jau interesējas par to, vai preces ir stratēģiskas vai nav. Šie 30 procenti, kas nāk no muitas, tie ir tikai tie, kur prece tiešām ir jau iebraukusi, viņai tiek uzsākta kaut kāda deklarācijas procedūra, un muitnieks pats redz, ka ir risks un viņš grib zināt, vai prece ir nav stratēģiska.

Ņemot vērā likuma normas... tad likumā ir noteikts, ka identifikāciju veic tieši mūsu nodaļa. Tas arī ir tas iemesls, kāpēc cilvēki vērsas tieši pie mums, bet nevis paši no sevis izdomā, vai prece ir vai nav stratēģiska un paši viņu ved iekšā vai ārā. Protams, ja cilvēks pats zina, ka viņa ir stratēģiska, tad viņš pie mums nevēršas, viņš, vienīgais, jautā, kādā ir kārtība, kā izsniedz licences un tamlīdzīgi. Ja cilvēki nezina, tad viņi sūta mums informāciju.

Runājot par statistiku. Iepriekšējā sēdē apsūdzības iesniedzējs norādīja, ka, iespējams, neviens nekad dzīvē nav mums neko vēl prasījis. Tā apmēram bija tāds teksts... Tad es pateikšu... Pēc statistikas, 2013. gadā mēs sniedzām atzinumus gada laikā 48 tūkstošiem pieprasījumu. Tas ir 396 pieprasījumi dienā. Tas nozīmē to, ka

mēs neesam nezināmi, neredzami jau tajā gadā. Kopā līdz 2018. gadam no 2013. mēs esam izskatījuši 162 tūkstošus pieprasījumu. Tātad, 162 tūkstošus reizes cilvēki ir vai nu nākuši pie mums vai zvanījuši, vai arī interesējušies par to, vai preces ir stratēģiskas vai nav. Te runa nav par ekspertīzi, bet tīri par identifikāciju. Cilvēki vienkārši prasa, vai prece ir sarakstos.

Par to var pārliecināties arī mūsu mājaslapā. Mūsu mājaslapā tiek... ir šāda atskaite, kas tiek publicēta, tur ir atskaite par to, cik mēs licences esam izsnieguši, plus tur ir atskaite par to, cik atzinumus mēs esam snieguši. Teiksim, 2015. gadā tie ir 27 tūkstoši, 2016. gadā tie ir 16 tūkstoši, pagājušajā gadā tie bija jau 12 tūkstoši tikai. Var redzēt arī to, ka šis skaits samazinās. Tas ir skaidrojams ar to, ka mēs esam ieguldījuši ļoti lielu darbu cilvēku informētībā, esam gājuši gan uz muitu, reizi gadā ir bijušas kaut kādas četras-piecas lekcijas priekš muitas darbiniekiem, lai viņi paši varētu saprast, kuras tad tās preces ir un kas tur nav iekļauts.

Protams, pēc tam es pastāstīšu par sarakstiem kā tādiem, bet saraksti ir tiešām sarežģīti, viņi nav parastajam cilvēkam izlasāmi un jau saprotami, vai tur tā prece ir vai nav. Un tieši tādēļ mēs esam lekcijas vadījuši nedaudz savādāk. Mēs muitniekiem palīdzējām pastāstīt, kuras ir tās sfēras, kas nav stratēģiskas. Līdz ar to ikdienā muitas darbinieki nesūta pilnīgi visu, bet viņi jau zina, ka, teiksim, kaut kāda šāda iekārta, ka viņa ir zem kaut kādām... piemēram, dzelzceļa vagoni, dzelzceļa kaut kādas rezerves daļas, viņi labi zina, ka tās ir tikai dzelzceļam un viņi nesūta mums uz pārbaudi, lai gan agrāk viņi to darīja.

Un pati sistēma, kā cilvēki strādā, viens no veidiem, ir KN kodi. KN kodi ir kodi, kuri tiek piešķirti katrai precei individuāli, tas nozīmē, ka tad, kad jūs gribat kaut ko sūtīt vai saņemt, tad prece tiek identificēta pēc speciālas tabulas korelācijas, kur muitnieki saprot, kāda veida prece tā ir. Un ievadot sistēmā, kas arī ir bezmaksas, saucas ITVS sistēma, publiski jūs varat ievadīt jebkuras preces KN kodu un sistēma izmetīs jums priekšā, kādas darbības ir jāveic. Un tas ir viens no primārajiem veidiem, kā strādā vispār visi muitas brokeri, deklaranti, pārvadātāji, kas arī nav speciālisti visā šajā jomā. Viņi vada KN kodus, un sistēma viņiem izmet brīdinājumu. Tiklīdz prece varētu būt risks... tas ir brīdinājums, tad nekas vairāk nav... KN kods, diemžēl nav iespējams viņu nevar piemērot sarakstiem viennozīmīgi tāpēc, ka KN kods, piemēram, pasaka, kaut kāda metāla kopumu... pasaka, ka šis ir alumīnijs, piemēram... Bet viņš nekad nepateiks, vai šis alumīnijs ir 50-procentīgs, 90-procentīgs, kāds sastāvs viņam ir un tamlīdzīgi. Tieši tādēļ šie KN kodi vispār kopā pasaulē tiek izmantoti kā riska kritēriji.

Un arī šajā gadījumā, ja mēs gribētu ievest Latvijā šo slāpētāju... es tūlīt atradīšu KN kodu viņam... tad arī šiem slāpētājiem ir savs KN kods, viņš ir šajā gadījumā 851761000, un ja mēs sistēmā ievadīsim šādu KN kodu, tad mums sistēma izmetīs, ka jāpārbauda stratēģiskās nozīmes preču un tehnoloģijas importa kontroles

Nacionālais saraksts. Plus... viņa norāda to, ka ir jāpārbauda, vai nav dubulti pielietojama prece. Tas ir tikai tādēļ, ka prece var būt gan vienā, gan otrā sarakstā.

Līdz ar to tā ir galvenā riska sistēma, kas darbojas ne tikai Latvijā, bet arī visā pasaulē, jo preču klāsts ir ļoti liels. It sevišķi muitniekiem ir jāpārbauda ne tikai stratēģiskas nozīmes preces, viņiem pat ir jāpārbauda, vai mantiņas atbilst CE kaut kādām prasībām, tātad, tas apjoms ir milzīgs. Tieši tādēļ ir šāda sistēma, kas palīdz strādāt.

Tālāk. Runājot vēlreiz par identifikāciju un ekspertīzi, lai būtu sapratne, kāda ir tā atšķirība. Tātad, ekspertīze tiek nosūtīta tikai tad, kad tiešām identifikācijas speciālists nevar precīzi kaut kādā veidā atpazīt. Viņš var vienkārši nosūtīt. Te nav jābūt ekspertīzei, nav jābūt obligāti tā, ka jūs sūtāt precīzi un viņa tiek testēta, pārbaudīta. Jo, kā jau teicu, katram ir savas kompetences. Es esmu viens cilvēks, man ir elektroenerģētikas izglītība, bet saraksti sastāv no kodollietām, materiāliem, ķīmiskām vielām, no datortehnoloģijām, elektronikas, raķešu tehnoloģijas... un es viens pats cilvēks nevaru būt pilnīgs speciālists pilnīgi visur. Un nekur pasaulē tā nav, izņemot Vāciju, Ameriku, kur tiešām strādā 70 eksperti, bet tās ir vienīgās valstis. Pārējās valstīs tiešām tas sastāvs tāds arī ir. Plus ir valstis, kurās vispār nav tādu ekspertu, kā mēs, kuri spēj identificēt preces. Tātad, uzņēmēji vispār ir... es nezinu... kā rīcībā... muitnieks pats mēģina kaut ko noskaidrot un nav tādu iespēju kā identificēt.

Tātad, komiteja sastāv no dažādām iestādēm, piemēram, Valsts vides dienests. Ja būs ķīmiskās vielas un es nespēju viņās noorientēties, teiksim, ja ir pieprasījums, es vienkārši nosūtu informāciju Valsts vides dienestam, viņi var man palīdzēt.

Tieši tāpat arī ar šīm precēm. Tiklīdz ir kaut kādas operatīvās darbības iekārtas, ņemot vērā, ka mums ir ļoti ātra un viegla sadarbība ar Drošības policiju, mēs vienkārši nosūtam informāciju viņiem, viņu eksperts mums vienkārši atsūta informāciju, ka jā, šī prece būs iekļauta sarakstā.

Ņemot vērā, ka konkrētiem preču veidiem tiešām ir eksperti, ar kuriem ir ikdienas darbs, tad mēs vienmēr e-astu nosūtām šajā gadījumā Pārstāvim Nr.2, lai viņš vienkārši identificē šīs preces. Tā nav nekāda ekspertīze, kur tiešām mēs nesam viņam šo iekārtu. Kā jau teicu, precēm nav jābūt Latvijā vispār. Viņas, iespējams, var nebūt saražotas. Jebkura persona, jebkurā laikā vienkārši sūta informāciju un prasa, vai pēc šīs informācijas var noteikt, vai prece ir vai nav stratēģiska.

Papildus ekspertīze ir domāta arī gadījumos, ja, pieņemsim, mēs visi zinām, kā izskatās šaujamerocis. Citreiz persona nedeklarē viņu, mēs redzam viņa uzrakstu, ka tur ir, piemēram, bloks tāds un tāds. Bet ir gadījumi, kad ir šaujamerocim līdzīgs priekšmets un nav uzrakstu, nav nekādu numuru. Protams, tie ir tie galvenie gadījumi, kad jāveic ekspertīze, jo tikai pēc izskata jūs nepateiksiet neko. Tādēļ arī ir domāta šīs ekspertīzes veikšanas. Tāpat ar ķīmiju. Vienkārši, ja nāk kaut kāda šķidra viela, kas rakstīts, ka tas ir ūdens, bet viņš smaržo pēc... nu, es nezinu, pēc acetona,

piemēram... tad, jā, tad ir jāveic obligāti ekspertīze un neviens no mums neidentificēs pēc smaržas vai garšas kaut kādu šķidru vielu. Tādēļ arī šī sadaļa kā ekspertīze vispār tika ieviesta tādos gadījumos, kad tiešām prece ir jānotestē, kārtīgi jāpārbauda un kārtīgi jāizvērtē, vai ir vai nav tā prece atbilstoša.

Par identifikāciju. Man jāpiebilst, ka mēs nekādu samaksu neņemam un tas ir pilnīgi bezmaksas pasākums. Es zinu, jā, ka likumā ir ietverta norma, ka, ja veic ekspertīzi, tad par to ir jāmaksā. Bet šī norma... es pats šo likumu neizstrādāju, es tad tikko sāku strādāt... bet man ir grūti pateikt, kāpēc konkrēti šī norma tika ietverta, bet manā uztverē viņa tika ietverta ar mērķi... ja tiešām kāds nedeklarē preces vai viņas tiek atrastas jūs noliktavā, jūs nespējat paskaidrot, kas tas ir un tiek noteikts, ka tā ir kaut kāda ķīmiskā bīstamā viela, tas varētu būt pie tiem patiešām gadījumiem, kad ekspertīzes izmaksas tiek pieprasītas cilvēkam, kas pats ir melojis, nav deklarējis. Iespējams, tā tas ir domāts, bet es neesmu dzirdējis, ka kāds vispār par ekspertīzi uz šīm precēm būtu prasījis samaksu, teiksim tā... Es neesmu drošs... par to var pajautāt Drošības policijai... Katrā ziņā mēs nevienam samaksu par tādām lietām neesam prasījuši.

Tālāk. Runājot par sarakstiem kā tādiem. Protams, te mēs visu laiku runājam arī par regulu 428.2009. Jāpiemin, ka šos sarakstus neveido Eiropas Savienība, šos sarakstus Eiropas Savienība vienkārši pārņem. Sarakstus veido Vasenāras vienošanās dalībvalstis, tā ir starptautiska organizācija, kurā ietilpst 42 dalībvalstis un sarakstus pieņem visu šo dalībvalstu eksperti. Tātad, divreiz gadā eksperti sanāk uz divām nedēļām un sabrauc tiešām pa 10-20 ekspertiem katrs savā jomā un viņi visi iet cauri visiem sarakstiem un skatās, kas būtu jāmaina, kas būtu jāpapildina. Tātad, 42 valstis ir tās, kas šos sarakstus pieņem un tiešām tehniskie eksperti.

To es stāstu tikai tādēļ, ka pēc tam es rādīšu piemērus no regulas... tādēļ, ka sūdzības rakstā bija rakstīts, ka regula ir ļoti saprotama, skaidra, ka tur viss ir definēts. Tātad, mans mērķis būs parādīt, ka arī šajā regulā ne viss ir definēts un ne viss ir skaidrs. Tādēļ es par šo Vasenāru kā tādu runāju šobrīd.

Papildus par informētību. Par lekcijām es jau pastāstīju. Lekcijas es pasniedzu arī Rīgas Tehniskajā universitātē oficiāli. Lekcijas ir visiem muitas brokeriem un deklarantiem, viņiem reizi divos vai trijos gados ir jāpārliet sertifikāts un viens no tematiem, kas tika iekļauts sertifikāta saņemšanai, bija mūsu sadaļa — “Stratēģiskās nozīmes preces”. Tas tiek darīts ar mērķi, jo stratēģiskas nozīmes preces ir sarežģītas, muitas brokeriem ir jāsaprot, kādas var iestāties sekas, ja jūs palaižat šādas preces bez licencēm.

Papildus gribu informēt par to, ka 2009. gada 4. decembrī mums ir publikācija Ārlietu ministrijas mājaslapā, kurā mēs speciāli publicējam rakstu par to, ka šīs iekārtas tiks aizliegtas. Līdz tam iekārtām tika izsniegta licence, persona varēja ievest ar licenci šīs preces, bet pēc tam, kad stājās grozījumi par to, ka fiziskām personām šīs

preces ir aizliegtas un, ka juridiskajām personām ir jāsaņem īpaša Drošības policijas atļauja, lai šīs preces ievestu, no tā laika mēs publicējam sekojošu tekstu: “vēršam uzmanību uz to, ka stājušies spēkā grozījumi, kuri nosaka aizliegumu fiziskām personām iegādāties, glabāt, lietot iekārtas...” un tālāk ir skaidrojums par visām šīm operatīvās darbības iekārtām.

To, ka mūs sadzirdēja pasaule, pierāda arī vēstules, ko mēs saņēmām. Viena no tādām bija no Valtera Freidenberga. Viņš sūdzējās par to, kādēļ mēs apspiežam cilvēkus un neļaujam viņiem iepirkt tādas preces. Tad mēs esam oficiālu vēstuli arī rakstījuši personai par to, kādēļ šādas likuma normas ir pieņemtas.

Tas ir par informētību.

Tālāk. Runājot vispār par stratēģiskas nozīmes precēm un kas tās tādas ir. Tātad, stratēģiskas nozīmes preces, ja jūs iziesiet ne tikai caur Nacionālo sarakstu, bet arī caur regulu 428.2009., tajā skaitā arī caur militāro sarakstu, ir viena būtiska lieta. Arī regulā 428.2009. tur nav preču, kas ir domātas civiliedzīvotājiem. Šajā sarakstā nav preces, kas ir domātas ikdienas lietošanai nekādā veidā. Tātad, šos sarakstus vispār pēc būtības saprast var cilvēki, kuriem šīs preces vajag. Tātad, tie varētu būt... ja tā nav firma... ja runājam par fiziskām personām, tad maksimums tas varētu būt kāds laborants, vai tas varētu būt kāds fiziķis universitātē... mēs izsniedzam licences arī Latvijas universitātei, gan pārsvarā Cietvielu fizikas fakultātei, gan Tehniskajai universitātei... Tātad, tikai šīs iestādes ir tās, maksimums, kur fiziska persona pati varētu vēlēties nopirkt kaut kādu lāzeri vai ķīmisko vielu vai materiālu, kas tiešām ir iekļauts šajos sarakstos. Tas ir principā pats būtiskākais, kā pateikt, vai precī var identificēt vai nē — jums viņa vienkārši ikdienā nav nepieciešama. Tieši tas pats attiecas uz visu lielo regulu. Tur nav tādas preces, kuras jūs jebkad varētu kāds no jums gribēt. Tur nav tādu ķīmisko vielu, kuras jūs varētu nejauši nopirkt un kaut kā izdomāt, ka jums viņas vajag. Viņas visas tiešām ir vai nu medicīnai domātas... ne tādā ziņā, ka jūs viņas lietosiet, bet medicīnai, lai ražotu, piemēram, zāles. Tajā pat laikā šīs preces var izmantot, lai ražotu ķīmiskos ieročus. Diemžēl tāda tā situācija ir, bet ikdienai gan ne, nekādā veidā.

Papildus minēšu to, ka regulā 428. arī traucētājiem iekārtas ir minētas, bet par to jau bija runāts, viņas ir 5. kategorijā iekļautas. Atšķiras tikai tas, ka tur ir kaut kāds skaidrojums, kuras konkrēti ir minētas. Mūsu Nacionālajā sarakstā atkal ir iekļautas pilnīgi visas iekārtas.

Tālāk runājot par definīciju “skat. arī militāro preču sarakstu”. Šī piezīme... viņa figurē gan Nacionālajā sarakstā, gan regulā 428.2009. Un Nacionālajā sarakstā viņa arī tika iekļauta ar tādu pašu paraugu, kā viņa ir regulā 428. Tas galvenais mērķis ir vienkārši vērst uzmanību personām uz to, ka prece var būt iekļauta arī citā sarakstā. Vienkārši, ja jūs esat identificējuši, ka jūs prece ir iekļauta, piemēram, kaut kādā kategorijā un jūs ieraugāt uzrakstu “skat. militāro sarakstu”, tātad, jums viņš ir jāatver

un jāpārbauda, vai viņš gadījumā nav arī tur. Jo daļa preču, kas ir iekļautas regulā 428., viņas vienlaicīgi ir arī militārajā sarakstā. Atšķirība ir tikai tehniskās kaut kādās definīcijās. Tātad, jāpārbauda tehniskās preces.

Runājot par preču izskatu un to identifikāciju, Kā jau iepriekš teicu, cilvēkiem nav jābūt ne ķīmiķiem, ne fiziķiem, viņiem ir iespēja vienkārši nodaļai nosūtīt informāciju un mēs rūpēsimies par to, lai noskaidrotu, vai preces ir vai nav stratēģiskas. Taču es gribētu parunāt par to, kā izskatās attēli. Teiksim, ja es aizbraukšu uz metāla izstādi un man iedos šādu pulveri, vienkārši metāla... es arī nezināšu, kas tas tāds ir. Šis metāla pulveris ne ar ko neatšķiras, piemēram, no pelniem, viņš ne ar ko neatšķirsies no dzelzs pulvera, bet šis pulveris ir militārs. Tikai tādēļ, ka tas ir attēls no konkrēta sfēriska pulvera alumīnija, kurš ir militārs tikai tādēļ, ka viņš ir ar pietiekami lielu sastāvu alumīnija un viņš ļoti deg un viņu izmanto raķešu sistēmās. Tātad, kā degvielu. Ja man kā personai šādu precī iedotu izstādē, es nezinātu... Viņa var būt divējāda... viņa var būt arī militāra... Tātad, regulā 428.2009. izskats ne vienmēr nozīmē to, ka jūs kā cilvēks varat saprast, kas tas tāds ir. Bet, vai jums to vajag? Nevienam nevajag alumīnija pulveri.

Viens no piemēriem, ko es vēl gribētu stādīt priekšā... ir kaut ko vai militāro preču saraksts. Tas mums liekas ļoti skaidrs. Bet, teiksim, ja es jums parādīšu divus tankus kā piemēru... jums visiem noteikti liksies, ka viņi abi divi ir stratēģiski. Bet — nē! Viens tanks ir stratēģisks, viens nav. Tikai tādēļ, ka šis tanks ir ražots pirms 1946. gada un šādus tankus mēs nekontrolējam, jo viņi ir pārāk veci un no sarakstiem ir izņemti. Tātad, izskats neizsaka to, vai prece, kas jums pat liksies, ka viņa ir militāra, bet viņa tāda nav.

Runājot tālāk. Tieši tāpat paraugs par ieroci. Arī šis ierocis... šādus ja jūs gribat varat nopirkt... Tie ir vienkārši ieroči, kas tiek ražoti... pēc izskata kā “kalašņikovs”, piemēram, bet patiesībā viņi šauj ar parastajām plastmasas lodītēm un, tātad, izskats neizsaka. Ja jūs gribētu šādu nopirkt internetā, jūs ieraugāt, ka viņš izskatās kā automātiskais ierocis, jums tāpat būtu jāiet un jāvēršas un jāprasa, vai šādu ieroci es varu ievest vai nevaru. Ja jūs viņu vienkārši vedīsiet uz savu galvu... jums tad ir jāsaprot, ar ko viņš šauj un kas tā tāda ir par precī.

Papildus es vēlējos parunāt arī par definīcijām regulā 428. Piemēram, regulā 428. var atrast tādu ķīmisko vielu kā trietanolamīnu... šo ķīmisko vielu izmanto, lai ražotu riepās, lai ražotu dažādus vaskus un ķīmiskos aģentus sadzīvē, bet tajā pat laikā viņu izmanto, lai ražotu sinepju gāzi... Ja jūs ieiesiet regulā 428.2009, jūs atradīsiet, ka ir trietanolamīns, tas ir viss, ko jūs atradīsiet. Bet te man ir saraksts uz divām lapām, kā šo ķīmisko vielu sauc. Šo ķīmisko vielu sauc arī, piemēram, poliēters trietanolamīns, sodium isars tera amide, cero491 un tamlīdzīgi... tātad, ķīmiskajai vielai ir nenormāli daudz nosaukumu. Ja jūs kā persona fiziski gribētu noskaidrot, vai šī prece ir regulā, un jums piedāvātu nopirkt sodium isa, piemēram un jūs neesat

ķīmiķis, jūs nesaprastu, ka tā ir viena un tā pati ķīmiskā viela. Tas nozīmē to, ka arī regulā 428 nav iespējams iekļaut pilnīgi visus nosaukumus tā, lai cilvēkam būtu pilnīgi skaidri saprotams. Bet tas netiek darīts ar tādu mērķi, ka šīs preces nav civiliedzīvotājiem domātas. Tātad, jūs kā tehniķis, kā ķīmiķis... jūs ļoti ātri noorientētos un saprastu, ka šī prece ir viena un tā pati.

Tieši tāds pats piemērs ir arī par definējumiem. Piemēram, ja es internetā gribētu nopirkt šādu iekārtu, tad viņai nosaukums ir pārnēsājams XRF spektrometrs, piemēram. Ja jūs kā nezinātājs gribat pārbaudīt, vai prece ir sarakstā, paši, jūs viņu neatradīsiet kā tādu tikai tāpēc, ka jūs nesaprotat viņas funkcijas. Bet regulā 428. viņas ir detektors P sistēmas, kuras speciāli konstruētas, lai detektētu ķīmiskās kaujas vielas, piemēram. Konkrēti šī šo dara. Bet ja jūs izlasīsiet, ko viņa aprakstā dara, jūs pat nesapratīsiet, ka viņa varētu būt arī regulā. Bet tas ir tikai tādēļ, ka jums šī prece nav domāta, viņa ir domāta Valsts vides dienestam, viņa ir domāta kodolstacijām, lai pārliecinātos, vai jums nav kaut kādas kodolnoplūdes un tamlīdzīgi.

Tālāk runājot par skaidrību regulā 428.2009. Vēl viens piemērs ir izostatiskās preses. Izostatiskā prese patiesībā ir sarakstā 2b204. Tā patiesībā ir krāsns. Viņa ir prese tikai tāpēc, ka viņa pie noteikta spiediena, pie noteiktas temperatūras spiežot virsū, veic kausējumu kaut kādu un uztaisa detaļu. Bet, ja jūs skatīsieties pēc saraksta, tad tur būs rakstīts "prese". Jums liktos, ka tā ir kaut kāda prese, kas kaut ko presē, bet viņas arī sauc par krāsnīm. Tātad jums ir jābūt speciālistam, lai varētu orientēties šajos sarakstos kā tādos.

Vēl viens piemērs ir aukstas enerģijas ierīces galvaniskie elementi. Tas ir iekļauts regulā 428. Ja jūs aizbrauksiet uz izstādi un nopirksiet baterijas vai akumulatoru, viņš var izrādīties šajā sarakstā... ar nosaukumu "galvaniskie elementi". Ja jūs kā persona nezināt, ka akumulatorus sauc arī šādā veidā, tad jūs nezināsiet, ka viņi ir sarakstā. Bet Latvijā tieši tādēļ ir nodrošināta sistēma, lai jebkura persona varētu vērsties pie mums ļoti ērtā, vieglā veidā un vienkārši paprasīt, vai šīs preces vispār var būt un vai var nebūt sarakstos.

Vēl būtiski piezīmēt, ka mēs atbildi sniedzam darba dienas laikā. Jebkurai personai atbilde tiek sniegta tajā pašā dienā, kad viņa to ir paprasījusi.

Nākamā lieta... paraugs... attēla pastiprinātāja lampas, kurām ir visas šādas īpašības. Vai kāds var iedomāties, ka regulā šeit ir runa par binokļiem un monokļiem...? Grūti pateikt, vai kāds to var iedomāties. Bet tas ir regulā 428. Un šo regulu pieņem 42 valstis, ieskaitot Ameriku, Ķīnu, Krieviju... es atvainojos, Ķīna tur nav, viņa ir citā režīmā... Austrāliju, Japānu un Dienvidkoreju.

Nākamā lieta, ko es gribēju pastāstīt, ir militārais saraksts. Ja runā par mūsu sarakstu, ka viņš nav skaidrs un nav saprotams, tad kā piemēru minēšu... Militāram lietojumam speciāli izstrādātas ugunsvadības trauksmes sistēmas... Kā fiziska persona var zināt, kas no sistēmām ir speciāli domāts militārām vajadzībām? Viņš to

nevar zināt. Mednieks, piemēram... viņš nopērk tēmekli, viņš nevar zināt, vai viņš ir speciāli domāts militāram vai nē... bet viņam ir iespēja piezvanīt mums un uzprasīt, kādi ir tie tehniskie parametri, vai kā orientēties un kā saprast.

Tieši tāpat ir sauszemes transporta līdzekļi un to sastāvdaļas... Rakstīts... sastāvdaļas... Tas ir ļoti plašs spektrs. Sastāvdaļas ir dzinēji, kurus liek gan ekskavatoros, gan kaut kādās bruņumašīnās, ir dzinēji, kurus liek tikai tankos, piemēram. Bet es kā lauksaimnieks pirkšu kaut kādu dzinēju vai ģeneratoru, nu... tā grūti būs pateikt, vai viņš ir speciāli militārām vajadzībām, vai tā ir sastāvdaļa vēl kaut kādai bruņumašīnai, piemēram? Tātad, arī šis saraksts ir diezgan plaša spektra, bet kontrolēt tādas iekārtas vajag, tur neko nevar izdarīt. Un uzskaitīt visas transportlīdzekļu sastāvdaļas — tas arī nav iespējams. Tātad, katrai valstij pašai ir jānodrošina tas, kura ir tā persona, kas identificē preces vai pasaka, ka šīs preces ir vai nav militāras, piemēram.

Runājot vēl par to, ka regulā 428. ir tehniskie parametri... tad nultajā kategorijā arī ir preces, kur ir rakstīts “gāzu centrifūgas atdalīšanas ietaises, aerodinamiskās atdalīšanas ietaises”... Tur nav nekā vairāk pateikts. Tur nav pateikts, ka jābūt tur tādām un tādām diametram, ātrumam... ar ko viņš griežas... tas ir domāts...

I. Ziemele.

Rumpes kungs, par regulu ir skaidrs. Vai jūs arī par Ministru kabineta noteikumiem varētu...?

N. Rumpe.

Tātad, mans mērķis bija vienkārši sapīt kopā regulu un nacionālo sarakstu...

I. Ziemele.

Viss skaidrs. Jūs to izdarījāt... īpaši ar to tanku...

N. Rumpe.

Jā, liels paldies.

Tā, par Nacionālo sarakstu runājot... tātad, kā viņš ir veidojies... protams, mēs jau noskaidrojām, ka Drošības policija ir tā, kas atbild par šo konkrēto pozīciju, kas ir operatīvās darbības slāpētājs.

Tieši tāpēc arī mēs esam komiteja, tātad, Drošības policija ir tā, kas skatās, vai šis saraksts ir jāpapildina vai jāmaina, un kādā veidā viņš ir jāpapildina. Tātad, princips kā mēs strādājam... ja Drošības policijai ir kaut kas jāmaina par sfēru, kas ir tiešām viņu atbildībā, tad viņi ir tie, kas komitejas iekšienē ierosina, kādas izmaiņas ir nepieciešamas un tālāk Ārlietu ministrija ir tā, kas virza šos noteikumu izmaiņas kaut

kādas... vai likuma izmaiņas... Tieši tāpat Aizsardzības ministrija atbild par militāro ražotāju apriti šeit valsts iekšienē, par licencēšanu... Ja viņiem kaut kas ir jāmaina tieši šajā sfērā, viņi būs tie, kas rosinās komitejai izmaiņas un Ārlietu ministrija būs tā, kas virzīs tālāk viņas.

Tātad, iesaiste ir no visiem komitejas locekļiem. Pat, ja gadījumā Ārlietu ministrija virza kaut kādus noteikumu grozījumus, tātad, šajā iesaistītas ir arī citas iestādes, šajā gadījumā tā ir Drošības policija.

Tātad, attiecībā uz šīm precēm... grozījumus mums iesniedza... nevis grozījumus, bet priekšlikumus, kādā veidā grozīt... iesniedza Drošības policija. Un, tātad, mēs kā komitejas sekretariāts bijām tie, kas tālāk virzīja šos grozījumus Valsts sekretāru sanāksmē un attiecīgi Ministru kabineta sēdē.

S. Osipova.

Es atvainojos. Vai var precizēt... Šobrīd runa ir par grozījumiem apstrīdētajā redakcijā vai apstrīdētās redakcijas grozījumi.. spēkā esošie...?

N. Rumpe.

Nē, es šobrīd tikai vienkārši stāstu kopumā, kāda ir sistēma un lai saprastu, ka iesaiste ir no visām iestādēm. Nav tā, ka Ārlietu ministrija pati no sevis kaut ko virza.

Teiksim, pastāstot par tiem grozījumiem, kā viņi vispār tika veikti... tad pārsvarā es runāju šobrīd par sarakstu... operatīvās darbības iekārtām... tātad, visas lielākās izmaiņas vienmēr ir bijušas tieši attiecībā uz kamerām, jo kameras vienmēr... sākotnēji viņas vispār bija bez tehniskiem parametriem. Ar gadiem ejot, vienmēr tika mainīti šie kameru parametri un tieši šajā pozīcijā ir bijušas vislielākās izmaiņas.

Attiecībā uz noteikumu grozījumiem, kas tika veikti saistībā ar slāpētājiekārtām. Principā man jums nav vairāk ko pateikt, kā to, ko jums jau Drošības policija un pārējie ir stāstījuši. Kā jau es teicu, Drošības policija ir tā, kas iesniedz priekšlikumus šo sarakstu izmaiņai un Drošības policija ir tā, kas ir rakstījusi anotāciju, kurā ir rakstīts, kādēļ šīs izmaiņas ir nepieciešamas. Un mēs esam virzījuši šos grozījumus tālāk.

Runājot par to, vai bija likumīga tā redakcija... un ņemot vērā, ka pēc tam tika noskaidrots, ka preces nav precīzas, piemēram... ka viņas ir jāmaina, es gribu nedaudz nosvērties uz regulu 428. tomēr, un pastāstīt, ka arī šajos sarakstos preces tiek mainītas un ņemtas ārā. Tas nozīmē, ja jūs tiek atņemti sodīti par kādu preci, kas bija iepriekš, tikpat labi nākamajā gadā šī prece var tikt izņemta ārā tikai tāpēc, ka viņa vairāk neskaitās, piemēram, militāra.

Kā piemēru es jums minēšu... Pirms diviem gadiem militārajā sarakstā bija iekļauti visi tēmēkļi, kas ir ar palielinājumu virs 9. Ja kāds mednieks, piemēram, nelikumīgi apgrozīja Latvijā tēmēkļus, kur palielinājums bija virs 9, viņu par to varēja

sodīt. Es nezinu... pēc kura panta... jo mēs neesam tie, kas soda. Bet pēc gada bija priekšlikums Vasenāras organizācijā, kurā šie tēmēkļi tika izņemti ārā un palika tikai visi tēmēkļi, kas ir militāri. Tātad, sanāk, ka pirms gada tēmēkļi bija kontrolējami, pēc gada viņi vairāk nav kontrolējami.

Tātad, ne tikai mēs mainām sarakstus, teiksim, ne tikai mēs precizējam kaut ko, bet arī starptautiskās organizācijas maina un pat izņem dažādas preces no sarakstiem. Tas liecina par to, ka ne tikai mēs esam tie, kas uzmana, lai saraksts būtu skaidrāks, lai viņam kaut ko papildinātu, bet arī starptautiskās organizācijas dara tieši to pašu.

Vēl kā piemēru varu minēt... Divējādi lietojamo preču sarakstā bija arī noteikta veida kuģi, kas ir uz gaisa spilveniem. Vienā gadā viņus vairs neuztvēra kā kontrolējamus, jo militāristi viņus neizmantoja, viņus izņēma ārā vispār. Tad sanāk, ka tikpat labi pirms gada cilvēks tika nosodīts par to, ka viņš nelikumīgi pārvadāja šādus kuģus... tas ir piemērs.... pagāja gads un šie kuģi vairāk sarakstos nav. Tātad, jebkura persona var šos kuģus pārvadāt mierīgi, un viņam par to nedraudēs nekāds sods.

Tātad, uz to visu... uz tiem sarakstiem ir jāskatās globāli, jo viņi tiek mainīti arī starptautiski. Izmaiņas notiek nepārtraukti, kaut kas tiek papildināts, kaut kas tiek izmainīts, kaut kas tiek pielikts. Un runāt par to, ka tas, ka pēkšņi kaut kas ir izmainīts, kas iepriekš nav bijis likumīgs, es nezinu... Es tā nevarētu pateikt tāpēc, ka arī starptautiski šie saraksti mainās. Pretējā gadījumā man arī būtu jāiet uz Vasenāras vienošanos un jāsaka, ka mēs notiesājām personu par tādiem un tādiem tēmēkļiem un tagad šie tēmēkļi vairs nav militāri. Ko lai mēs darām tādā gadījumā?

Vēl viena lieta, ko es aizmirsu parādīt... bija par identifikāciju. Gribēju pierādīt to, ka mēs identificējam arī apsūdzības pieteicēja firmas preces... te ir paraugs, ka mums "Kargotrans" ir sūtījis pavadzīmi uz pārbaudi, pavadzīme ir no "Mobilux Latvija", tas ir... tā ir jūsu firma...

M. Beluga.

Kas jums to piesūtīja...? Ā... tā ir no Ķīnas... Jā...

N. Rumpe.

... te ir tāds paraugs, kur var redzēt, kā mēs liekam zīmogus un ka mēs pārbaudām preces. Un tās ir konkrēti jūsu firmas preces, kuras jūs esat veduši. Jūs varbūt pat nezini, ka tur ir uzlikts kāds kods, kāds kritērijs riska, bet mūsu nodaļa šādu ir saņēmusi un ir devusi atzīmi, ka licence nav nepieciešama un jūs droši varat preces ievest.

Vēl bija runa arī par tādu lietu, kā citās Eiropas Savienības valstīs kontrolē importu vispār un kā ir ar sarakstiem citās valstīs.

Tad gribu minēt, ka viena no lietām, ko kontrolē tādas valstis kā Lielbritānija, Vācija un arī Francija, ir universitāšu kontrole. Tātad, universitātēm ir jākontrolē tie studenti, kuri brauc mācīties pie viņiem no jūtīgām valstīm, tātad, arī šīs valstis ir kaut kādā veidā ierobežojušas importa kontroli no tāda viedokļa, ka universitāte nedrīkst apmācīt kā, piemēram, kaut kādus Pakistānas, Irānas studentus, kas ir jūtīgās valstis priekš Lielbritānijas, Francijas un viņām ir jāsaņem atļauja no tādām pašām iestādēm kā mēs, lai šos studentus apmācītu pie nosacījuma, ka viņi mācās kaut kādu kodolfiziku vai kaut kādas jūtīgās tehnoloģijas no visa šī regulas 428 saraksta. Tātad, ir valstis, kuras arī ierobežo kaut kādā sfērā regulas 428 importēšanu. Protams, tas izklausās jocīgi, ka students nāk un jūs viņu kontrolējat, bet tāda prakse ir un tāda prakse ir pasaulē visās lielajās valstīs un sensitīvo valstu studenti nevar mācīties, ja universitāte nav saņēmusi attiecīgo atļauju.

Vēl papildus ko es gribēju teikt... Vēl bija runa par to, ka regulas 428 pielikums mūsu ir nelikumīgs dēļ tā, ka regula 428 to neļauj darīt kā tādu. Bet es gribēju vērst uzmanību, ka regula 428 pirmām kārtām runā par eksporta tranzītu un starpniecības kontroli. Līdz ar to divējādi lietojamo preču importa kontrole netiek ar regulu regulēta kā tāda.

Papildus tam... šis piemērs, kur arī Lielbritānija, Francija kontrolē, izsniedz importa licences universitātēm priekš studentiem, tātad, arī citas valstis ierobežo kaut kādā veidā tehnoloģiju ieviešanu vai izvešanu. Par stratēģiskās nozīmes precēm kad runā, tad ir jārūnā kopā arī netaustāmā veidā... tās ir tehnoloģijas, zināšanas, tas ir arī e-pasts, kuru es nosūtu un uzrakstu kaut kādu ļoti vērtīgu informāciju, kā kaut ko ražo, piemēram.

Vēl bija runa par to, ka 8. pants runā par cilvēku drošību un nav saprotams, kāpēc tieši šīs preces ir iekļautas. Tad vērsīšu uzmanību uz to, ka man ir paraugi, kādas preces ir arī citām valstīm... Es tūlīt atradīšu to dokumentu... Te man ir piemērs no 2015. gada publikācijas "Eiropas Savienības Vēstnesī", kur dalībvalstis sniedza savu informāciju kaut kādu... un protams, te ir iekļauts arī Latvijas Nacionālais saraksts. Tātad, Eiropas Komisija arī nav nekādā veidā iebildusi par to, ka mēs šādu sarakstu esam izveidojuši, viņai nav bijuši iebildumi par to, ka mēs tieši šīs preces esam iekļāvuši attiecībā uz iekšējo drošību kā tādu.

Papildus tika minēts, ka preces neatbilst drošības nodrošināšanai. Bet es gribu vērst uzmanību, piemēram, uz Francijas Nacionālo sarakstu. Francijas Nacionālajā sarakstā ir helikopteri un to rezerves daļas. Tad arī ir grūti saprast, kādā veidā helikopteru rezerves daļas var izmantot iekšējai drošībai, bet acīmredzot Francijai šīs preces ir kaut kādā veidā jūtīgas, acīmredzot, helikopteri var būt gan civili, gan militāri un iespējams, ka tas ir iemesls, kāpēc viņi īpaši iekļauj kontrolē.

Tāpat arī Vācija ir iekļāvusi arī kaut kādas tehnoloģijas... nolasīšu.... grupveides („trankinga”) ciparu radiosakaru sistēmas bāzes stacijas... Arī sarežģīti...

I. Ziemele.

Jā, paldies. Jūs varat varbūt kopsavilkt nobeigumā pāris teikumus...

N. Rumpe.

Jā, kopsavilkumā... Man ir ļoti būtiski vienu lietu pateikt arī, ka Lielbritānijā piemērojams kriminālsods ir par to, ka jūs lietojat šādas iekārtas, kas ir minētas viņu... to es atradu viņu likumā un tur ir sods līdz 2 gadiem... izmantot traucētājierīces...

S. Osipova.

Sakiet, lūdzu, tas ir likums, vai tie ir Ministru kabineta noteikumi?

N. Rumpe.

Es par Lielbritāniju runāju..

S. Osipova.

Jā, jā... par Lielbritāniju... Kādā līmenī tas ir regulēts? Kas ir izdevis

N. Rumpe.

Tas ir akts. Bezvadu telegrāfijas akts... tā viņš saucas.

S. Osipova.

Tātad, likums.

N. Rumpe.

Jā. Tātad, viņiem tur ir minēts... tur var būt 2 gadi, tur var būt līdz 12 mēnešiem...

Ņemot vērā, ka jānobeidz, tad es nobeigšu tādā veidā, ka es pats personīgi gribēju arī zināt, kādi ir Latvijas saraksti, man vienkārši gribējās caur viņiem... es iedomājos, ka es esmu parasts cilvēks, kas grib pārliecināties, vai man nesaprotamas preces būs saprotamas vai nē... Es arī izdomāju, ka es varētu kaut kādas zāles vest kaut kur uz ārvalstīm kaut vai lietošanai sev... Jāsaka tā, ka es pavadīju divas dienas, bet es tā arī nesapratu, vai es konkrētas zāles drīkstu vest bez receptes un cik daudz, vai nē.

Uz to es gribu vērst uzmanību, ka ir specifiskas sfēras, kā zāles, medikamenti, medikamenti, kuros ietilpst psihotropās narkotiskās vielas... tātad, es, lietojot par daudz kaut kādas zāles un vedot uz ārvalstīm, arī varu iekulties nepatikšanās, ja es nezinašu, ka šīs zāles satur narkotiskās vielas. Kā piemērs tur ir vienas pretsāpju zāles,

kur ir rakstīts, ka ietver *Codeini phosphas hemihydricus* ... Ja jūs ieiesiet narkotisko vielu sarakstā, tad tur ir tikai kodeīns. Es kā parasts cilvēks nesapratīšu, vai šis garais nosaukums, *codeini*... un tā tālāk... ir tiešām šajā zāļu sarakstā.

Tieši tāpat narkotisko vielu sarakstā nav marihuāna iekļauta. Tur ir gan *kanabis*.. vai kaut kā tamlīdzīgi... ķīmiskais nosaukums. Tur nav iekļauta kā marihuāna un vēl visādi nosaukumi.

Tāpat halucigēnās sēnes. Tur nav skaidrojums, kas ir halucigēnās sēnes. Man nav ne jausmas. Es aiziešu uz mežu, sākšu lasīt...

Tāpat, mans uzsvars bija uz to, ka ir konkrētas sfēras valstī, kas ir ļoti tehniskas, ļoti specifiskas, bet, ja jūs kā cilvēks... jums, ja godīgi jums tās preces nevajag, jūs redzat, ka viņas jums nav vajadzīgas, tad jums viņas arī nav jāņem. Tāpat arī zāles. Mēs neviens nebraucam ar simts zālēm nez kur...

I. Ziemeļe.

Sapratām. Paldies.

Tiesnese Osipova.

S. Osipova.

Jā, paldies par ļoti izsmēlošu un tiešām tādu cilvēkam vienkāršajam pieejamu skaidrojumu no jūsu puses.

Vispirms es gribētu tikt skaidrībā par jūsu komitejas vietu valsts pārvaldē, jo, iepazīstoties ar likumu "Par stratēģiskās nozīmes preču apriti", tur jūs esat minēti kā Ministru kabineta izveidota kontroles institūcija, savā veidā... nu, ja ne neatkarīga, tad atsevišķa institūcija un jums ir tikai padotība ārlietu ministram. Jūs neesat Ārlietu ministrijas struktūrvienība?

N. Rumpe.

Mēs esam arī Ārlietu ministrijas struktūrvienība kā nodaļa.

S. Osipova.

Jūs esat izveidota kā nodaļa, kaut arī pēc likuma jums vajadzētu būt tikai ministra tiešā padotībā un atsevišķai institūcijai...

N. Rumpe.

Komiteja.. teiksim tā... komiteja atsevišķi ministra padotībā... bet mums ir iekšējs reglaments un noteikumi, kur mēs kā nodaļa esam un mūsu funkcijas ir aprakstītas.

S. Osipova.

Skaidrs. Paldies.

Tas jūsu pamatvēstījums varētu būt tāds, ka ne regulas teksts, kura tika minēta, ne apstrīdētie Ministru kabineta noteikumi varētu nebūt skaidri ikdienas cilvēkam tāpēc, ka viņi nav adresēti, viņi ir adresēti komersantiem, kuri darbojas šajā vidē.

N. Rumpe.

Jā.

S. Osipova.

Paldies.

Tad nedaudz par šī Ministru kabineta noteikumos iekļautā saraksta vēsturi. Iepriekšējā tiesas sēdē mums... no strīdus Ministru kabineta noteikumu izstrādes materiāliem izriet, ka sākotnēji tie tika pieņemti, lai Ministru kabinets apstiprinātu Stratēģiskas nozīmes preču sarakstu, kuru iepriekš noteica Stratēģiskas nozīmes preču kontroles komiteja. Tātad, vēl pirms apstrīdētajiem Ministru kabineta noteikumiem bija šāds saraksts, kuru bija izdevusi jūsu komiteja?

N. Rumpe.

Jā.

S. Osipova.

Sakiet, lūdzu, vai šis Ministru kabineta noteikumos iekļautais saraksts ir identisks tam, kas iepriekš bija jūsu komitejas sarakstā?

N. Rumpe.

Viņš mainās katrā reizē.

S. Osipova.

Apstrīdētie Ministru kabineta noteikumi pret spēkā esošajiem...

N. Rumpe.

Pret jaunākajiem...

S. Osipova.

Pret jaunākajiem..., viņi ir mainījušies vairāk pēc izklāsta veida... pēc tā, kas ir aprakstīts, kas ir aizliegts, nevis pēc tām vienībām, kas tur ir iekļautas.

N. Rumpe.

Jā, jā... vienības tās pašas...

S. Osipova.

Tātad, vienā gadījumā ir nosaukumi, otrā gadījumā ir tas, ko viņi dara, kas tā ir par ierīcēm... Tāpēc mani interesē, vai tas, kas tika iekļauts apstrīdētajos Ministru kabineta noteikumos, jau bija iepriekš ticis iekļauts šajā Stratēģiskas nozīmes preču kontroles komitejas izdotajā sarakstā.

N. Rumpe.

Jā, viņš visu laiku ir bijis.

S. Osipova.

Jūs viņu sastādījāt saskaņā ar ko? Jūsu komiteja šo sarakstu izstrādāja pēc kā vadoties?

N. Rumpe.

Es teikšu godīgi, ka šo sarakstu izstrādāja... diemžēl iepriekš tie nav Ministru kabineta noteikumi... vienkārši pirms 2009. gada... man nav līdzīgs šis saraksts... bet tur princips bija savādāks, nebija Ministru kabineta noteikumi, nebija likuma, kas noteica, kas ir stratēģiskas nozīmes preces. Komiteja pati vienkārši publicēja publiski šo grāmatu ar sarakstu un tas jau bija... es nezinu...

S. Osipova.

Un kā tad tas jūsu izdots varēja būt saistošs, ja nebija ne likuma, ne Ministru kabineta noteikumu?

N. Rumpe.

Tas bija pirms 2009. gada. Es tad tikko sāku strādāt, es to sistēmu nezinu, kā viņa strādāja... Bet tieši tāpēc 2009. gadā tapa jauns likums, jauni noteikumi un sarakstu iekļāva vispār Ministru kabineta atsevišķos noteikumos, un šīs preces jau pirms tam bija iekļautas. Viņas vienkārši nāca, nāca, nāca visu laiku katrā jaunajā redakcijā klāt. Viņas jau ir...

S. Osipova.

Tātad, ņemtas netika... nāca jaunas klāt... un principā šajā vidē, kas ir zinoša Latvijā, jau iepriekš zināja par to, kādas preces ir iekļautas šajā sarakstā?

N. Rumpe.

Jā...

S. Osipova.

Tie, kas darbojas šajā vidē, viņi zināja. Vai tas varētu būt iemesls, kāpēc apstrīdētie Ministru kabineta noteikumi izvirza plašāku preču klāstu, nekā tas ir regulā, jo regula jau netika izveidota, pamatojoties uz Kontroles komitejas sarakstu.

N. Rumpe.

Nē, tur tā atšķirība ir tāda, ka divējādi lietojamo preču saraksta galvenais mērķis ir pētīt, kuras preces ir izmantojamas gan civilajiem, gan vienlaicīgi militāriem mērķiem. Vienlaicīgi... gan — gan. Runa iet par militāriem mērķiem, runa iet par ķīmisko ieroču izstrādi, kodolieroču izstrādi... pat pārvietošanu... viss, kas saistīts ar masveida iznīcināšanas līdzekļu pielietošanu. Tajā pat laikā cīņai pret terorismu. Tas arī ir būtisks aspekts. Un mūsu noteikumi savukārt iekšējās drošības dēļ pakļāva pilnīgi visu kopumu no šīs kategorijas. Savukārt regula 428 ir konkrēti norādījusi preces, kuras var lietot gan militāristi, gan arī civilie vienlaicīgi. Tā kā...

S. Osipova.

Tātad, cik korekti ir skatīt vispār regulu kopsakarā ar Ministru kabineta noteikumiem šiem?

N. Rumpe.

Nu, viņu var skatīt tikai tādā veidā, ka šīs preces kā tādas, netika izrautas no kaut kurienes. Šī preču kategorija kā tāda ir jau regulā minēta. Savukārt mēs šo kategoriju kā tādu visu kopumu esam iekļāvuši sarakstā. Nav teikts, ka tikai tādus vai šādus te...

S. Osipova.

Paldies.

I. Ziemeļe.

Tiesnese Rezevska.

D. Rezevska.

Sakiet, lūdzu... Tātad, ja mēs tagad pievērštos tai procedūrai, ja kāda persona gribētu tagad noskaidrot kāds ierīces vai vielas izcelsmi. Un viņa vērštos pie komitejas. Tātad, jūsu aprakstījāt šo situāciju, kas sastāv no diviem posmiem, tātad, tā var būt identifikācija un pēc tam tā varētu būt ekspertīze. Tātad, ejam pa šo

vienkāršāko. Identifikācija. Uz kāda tiesiska pamata... kur ir tas tiesiskais pamats, ka jebkura fiziska persona var vērsties pie jums un uzdot šādu jautājumu, kā jūs pats izstāstījāt, pavisam vienkārši, atsūtot jums e-pastu? Tātad, tiesiskais pamats.

N. Rumpe.

Pirmām kārtām tas būs... par to tika runāts arī iepriekš... tātad, par 11. pantu. Tur, ja mēs lasām 11., pantu, tad kļūdaini ir viņu salīdzināt ar definīciju, jo definīcijā ir definēti stratēģiskas nozīmes preču aprites subjekti... tā ir jebkura persona, kas jau veic apriti ar šīm precēm. Savukārt 11. pantā ir definējums, kas ir stratēģiskas nozīmes preču subjekti... Protams, es šo likumu neizstrādāju, es personīgi neatbildēju, kāpēc šāds definējums tieši ir minēts. Bet mērķis šim definējumam bija tieši tāda doma, ka jebkura persona, kurai liekas, ka preces varētu būt vai ir vai nav stratēģiskas, ka viņa vērsas vienkārši... tas domāts, ka jūs gribat vienkārši noskaidrot, vai jūsu preces ir stratēģiskas nozīmes vai nav.

D. Rezevska.

Tātad, jūsu sniegtā definīcija un tagad skaidrojums faktiski nonāk pretrunā ar to skaidrojumu, ko sniedza mums iepriekšējā sēdē Tieslietu ministrijas pārstāve, jo es uzdevu tieši šo pašu jautājumu par 11. pantu.

N. Rumpe.

Lieta ir tāda, ka es jau 13 gadus, balstoties uz šī panta, veicu identifikāciju un visām firmām tas ir zināms. Ja tas pats ir uzrakstīts kaut kā kļūdaini... es par juridisko sfēru nepateikšu.. es vienkārši...

D. Rezevska.

Paldies.

Vai ir bijuši kaut kādi mēģinājumi no jūsu puses precizēt šo jautājumu par atšķirīgajām definīcijām?

N. Rumpe.

Ja godīgi, tad nav bijis. Bet Belugas kungs ir pirmais cilvēks dzīvē, kurš pie manis atnāca un viņš tikai gribēja vēstuli un viņš pat neko nepaprasīja man par likumu kā tādu. Nezinu, vai viņš bija interpretējis, ka viņš nedrīkst to darīt...

D. Rezevska.

Nu jā... tā mēs arī sapratām no pieteikuma iesniedzēja...

N. Rumpe.

Viņš vienkārši atnāca, palūdza vēstuli, kuru mēs sagatavojām un viņš neko pat nepaprasīja vairāk.

D. Rezevska.

Labi. Paldies. Tātad, 11. pants ir šis tiesiskais pamats, uz kura pamata jūs jebkurai fiziskai personai, kas vēlas noskaidrot tiesību normā noteikto ierīču piederību konkrētajam sarakstam, jūs arī sniežat šo atbildi. Un tas nav vienkārši, teiksim, labas pārvaldības principa ietvaros, ka jūs vienkārši labi strādājat, bet jums ir konkrēts tiesisks pamats normatīvajā aktā, kas ir vispār saistošs...

N. Rumpe.

Tieši tāpēc jau arī vēlāk, kur par ekspertīzi ir runāts, ka tikai kontroles iestādes drīkst pieprasīt ekspertīzi. Tas ir domāts tikai tādēļ, lai katrs nenāktu ar savām ekspertīzēm.

D. Rezevska.

Un jūs, tātad, sniežat šo atbildi par identifikāciju vienas darba dienas laikā, kā jūs minējāt.

N. Rumpe.

Jā. Tā ir... ja mums būs pretī pieprasījums: lūdzu sniežiet tādus un tādus datus...

D. Rezevska.

Un šis termiņš savukārt ir kaut kur normatīvos noteikts jeb tas ir labas pārvaldības principa ietvaros?

N. Rumpe.

Nē, viņš nav definēts.

D. Rezevska.

Liels paldies.

I. Ziemeļe.

Tiesnesis Kučs. Lūdzu!

A. Kučs.

Man bija vairāki jautājumi.

Viens par regulu. Jūs teicāt, ka regulā tiešām tie ģeneratori ir vairākos punktos un dažādi. Kurā tieši punktā būtu tieši tie, par kuriem mēs šodien apstrīdētajā lietā...

N. Rumpe.

Tas būs 5A001 apakšpunkts.

A. Kučs.

5A001.

N. Rumpe.

Jā, apakšpunkts "f".

A. Kučs.

Otrs jautājums. Jūs jau pieskārāties, ka regula attiecas uz eksportu, pārvadājumu starpniecību un tranzītu. Regula tieši neregulē importu. Tad ir jautājums, vai viņa vispār ir uz šo lietu attiecināma? Un cik tālu?

N. Rumpe.

Tātad, mēs likumā arī esam noteikuši, ka importam no šīs regulas licence ir nepieciešama. Tas mums ir definīcijā par to, kādas licences ir nepieciešamas.

A. Kučs.

Bet regula ir tā kā attiecināma, teiksim, uz šādiem gadījumiem... importa vai nebūtu?

N. Rumpe.

Jā, ir.

A. Kučs.

Būs. Un tas izriet no...?

N. Rumpe.

No likuma.

A. Kučs.

No likuma. Bet no regulas?

N. Rumpe.

No regulas nē... nē, regula pati nerunā par importu.

A. Kučs.

Vai ir kaut kādi zināmi apsvērumi, kāpēc valstis vienojās, ka regulē tieši eksportu?

N. Rumpe.

Tas tāpēc, ka starptautiski vispār visi runā tikai par eksporta kontroli. Pirms gadiem pieciem visi runāja... neviens pat nerunāja par tranzītu un par starpniecību, visiem interesēja tikai eksports. Tad, kad terorisma draudi sāka palielināties, un viņi ir palikuši ļoti lieli, tad valstis nu jau ir sapratušas, ka jāsāk kontrolēt tranzīts, jo, ja netiks kontrolēts tranzīts, tad tie terorisma draudi paaugstināsies, jo preces iet caur jūsu valsti un jūs viņas nekontrolējat. Iespējams, pienāks arī tādi terorisma draudu brīži, kad arī importu kāds gribēs kontrolēt... kā paraugu es, protams, gribētu minēt, ka mēs esam kā viena no valstīm, kas pilnīgi jebkādu ieroču ieviešanu kontrolējam. Bet vai kāds mums to var pārņemt, ja tas ir sabiedrības drošības ietvaros? Man ir grūti par to pateikt.

A. Kučs.

Tad nākamais jautājums. Jūs atsaucāties uz Lielbritānijas piemēru, kad jūs runājat par lietošanu... Vai jums ir zināma arī kāda cita Eiropas Savienības valsts, kur būtu arī šādu ierīču glabāšana aizliegta?

N. Rumpe.

Ne, tik smalki es... nepateikšu.

A. Kučs.

Tad vēl mums te arī izskanēja procesā jautājums par to, vai jūs ziņojat drošības dienestiem vai policijai, ja jums ir... teiksim, persona lūdz identificēt vai skaidrot, vai šī prece ir sarakstā, vai jūs arī šo informāciju tālāk tad nododiet attiecīgajām iestādēm, ja ir skaidrs varbūt no personas iesnieguma, ka viņai jau šobrīd ir šāda ierīce pieejama?

N. Rumpe.

Jā, nu tas viss ir atkarīgs, kā jau jūs teicāt, no situācijas... Tikpat labi tas var būt zvans telefonā un cilvēks vienkārši paprasa... un es pat nezinu, kas ir zvanijs un kas ir persona... Tikpat labi e-pasts var būt, kur cilvēks nenorāda, vai prece ir jau ievesta vai nav. Un, ja godīgi, tad pārsvarā cilvēki vienkārši raksta, ka viņi grib zināt, vai ir vai nav... viņi nekad tik sīki un smalki nekad nesaka... Tikai tad, ja mēs runājam par kādām dažādām procedūrām, tad šad tad mēs pretī pieprasām

informāciju, vai prece jau ir ievesta, kur viņa atrodas, jo citreiz tam ir nozīme. Bet man nav bijuši gadījumi, kad tieši par slāpētāju kāds sūtītu un prasītu un teiktu, ka man ir... un vai man vajag... teiksim tā... Vai arī, ja cilvēks jau automātiski ir noskaidrojis par to, ka tās preces ir aizliegtas, tad loģiski, ka viņš nekad nezvanīs un neteiks, ka man te ir šādas iekārtas un lūdzu, vai jūs nepateiktu, vai viņas ir kontrolējamas. Bet ar Drošības policiju sadarbība mums ir, pat pārsvarā mēs sadarbojamies uz monitoringu, arī uz terorisma valstīm saistībā... Ja mēs redzam dažādus gadījumus, kad tiek eksportēts kaut kas uz terorisma riska valstīm, tad mēs monitoringu taisām un taisām kopainu, uzskaitām visus šos gadījumus, kuras firmas ir kaut ko sūtījušas vai nav sūtījušas. Par sadarbību, jā, protams... Ja kāds būs pateicis, ka man pagalmā ir tanks un ko man ar viņu darīt... protams, ka es painformēšu par to Drošības policiju, jo es personīgi neiešu un to nepārbaudīšu. Man tādu tiesību nav.

A. Kučs.

Paldies. Un pēdējais jautājums.

Par Ministru kabineta noteikumu grozījumiem. Es zinu, ka Ārlietu ministrija bija tā, kas virzīja šos grozījumus. Vai jūs arī bijāt iesaistīti tajā izstrādē?

N. Rumpe.

Nē, pašā izstrādē es nebiju iesaistīts. Es pats neierosināju, ka būtu jādefinē šādi vai šādi... Līdz ar to es paļāvos uz Drošības policijas kompetenci to darīt.

A. Kučs.

Paldies.

I. Ziemeļe.

Jā, man būtu viens vai divi jautājumi.

Atgriežoties pie tā, ko jūs tikko skaidrojāt saistībā ar šīs stratēģiskās nozīmes preču glabāšanu vai esību. Teiksim, kādā birojā... un ja jūs teicāt, ja es pareizi sapratu, ka par šādu gadījumu šādā situācijā gan jums neviens tā kā nezvana tad, kad tā prece jau ir uz vietas kabinetā un nejaucā...

N. Rumpe.

Nu nav man bijis tāds gadījums, ka kāds piezvanītu un atzītos kādā pārkāpumā... un prasa ko man darīt...

I. Ziemeļe.

Bet tad jūs uzskatāt, ka tā esība, tā glabāšana pirms šis cilvēks, ievēdot precī, būtu noskaidrojis jūsu kompetento viedokli, tas tad ir pārkāpums... tā tad, tam nevajadzētu notikt valstī... šādas preces glabāšanai...?

N. Rumpe.

Jā, ja man Drošības policija apgalvo, ka viņai tas traucē darbam un ka šādas preces ir jāierobežo, tad, protams...

I. Ziemele.

Tad attiecīgi arī tajos sarakstos ir...

N. Rumpe.

Un it sevišķi vēl ņemot vērā to, ka es redzu, kā tās preces arī starptautiski tiek kontrolētas... protams, gan citā diapazonā... Tātad, tas jau ir norādījums uz to, ka šādas preces var izmantot arī terorismam un tamlīdzīgi...

I. Ziemele.

Jums ir... jūs varat tās valstis minēt, kurās šie te ģeneratori arī ir aizliegti un kādās frekvencēs?

N. Rumpe.

To es biju rakstījis atbildes rakstā, tur bija vairākas valstis uzskaitītas...

I. Ziemele.

Bet ar lielāku jaudu... teiksim tā... ja?

N. Rumpe.

Nē... nu bet tā sīki un smalki lai es būtu zvanījis katrai valstij un prasījis, kā jums ar to iet, to es nezinu, bet es zinu to, ka ierobežojumi ir. Atšķirība ir tikai katrā valstī šajos ierobežojumos... Tas ir tieši tāpat, kā antiradari... Ievest jūs viņus varat, bet jūs nedrīkstat likt mašīnā un policists jūs pieķers un par to jūs sodīs. Bet šis ir gadījums, kad prece jau tiek aizliegta pie ievēšanas, lai nerastos situācija, ka šeit tās preces tik tiešām ir pilns un daudz un tad jūs nezināt, kā ar to tikt galā. Vēl jo vairāk, ka Latvijā tādas preces neražo. Līdz ar to viņas var tikai ievest iekšā. Tātad, mēs nokontrolējam to, kā viņas tiek ievestas. Un tas ir daudz vieglāk — ierobežot to izplatību valsts iekšienē.

I. Ziemele.

Tiesnešiem jautājumu šobrīd nav. Pieteikuma iesniedzējiem jautājumi?

M. Beluga.

Jā. Es gribētu paprasīt... jūs norādījāt, ka ir iespēja identificēt... veikt preces identificēšanu, nosūtot jums e-pastu vai paraugu. Līdz ar to vienkārši es skatos uz Drošības policijas atzinumu un skatos, ka tur lielāks akcents likts nevis uz preču ārējo izskatu, bet uz tiem tehniskajiem parametriem par frekvencēm, kurās darbojas tā ierīce, par to diapazonu un to attālumu no tās iekārtas, kura tā veic traucējošos signālus. Un es gribu paprasīt, vai tik tiešām es nefotografējot šāda tipa ierīci, es varu saņemt atzinumu, ka tā ierīce tik tiešām ir plašas frekvences diapazona trokšņu ģenerators? Un kādā veidā eksperts konstatēs, ka tā darbojas tieši vairākās... plašās frekvencēs un nevis vienā... pieņemsim, neskatoties uz vairākām antenām, viņai var būt vairākas antenas, bet viņa var darboties tikai vienā frekvenču diapazonā un tas pat nebūtu plaša frekvences trokšņu ģenerators... Tas varētu būt šaura diapazona trokšņu ģenerators. Vai tik tiešām ir iespējams nofotografēt bildi un atsūtīt jums un saņemt tādu kvalitatīvu izvērstu slēdzienu? Vai tomēr gala rezultātā man to iekārtu vajadzēs nogādāt jums un saņemt jau...

N. Rumpe.

Nekad tā nenotiek, ka kāds ievēd iekārtu kā tādu, lai mēs noskaidrotu, vai viņa ir stratēģiska vai nav. Pretējā gadījumā... ieroci jau arī neviens neved kā paraugu. Es jums varu pateikt par ieroču klasifikāciju... Latvijā arī nedrīkst ievest ieročus, kas nav reģistrēti valstī, ja? Bet viņus kaut kādā veidā, lai pierēģistrētu, viņi sākotnēji ir jāklasificē. Jums ekspertam ir jāpasaka, ka viņš būs medībām, sportam, militārām vajadzībām vai kolekcijai. Jums jānoskaidro, kāda klasifikācija ierocim ir. Un šo klasifikāciju arī veic pēc tehniskās informācijas, ko atsūta persona vai firma, kura grib ievest neklasificētu ieroci. Viņa nevar viņu atvest neklasificētu, to aizliedz likums. Tad viņš sūta visu tehnisko informāciju ekspertiem, kuri no šīs informācijas klasificē attiecīgo precī. Arī šinī gadījumā, ja mums neizdotos viņu klasificēt, mēs jums neliekam nekur iet vai braukt vai kaut ko vest. Mēs esam tie, kas rūpējas par to, lai šo precī identificētu. Ja man būs nepieciešams, es sazināšos ar ražotāju. Ja nepieciešams, es nosūtīšu bildes kaut vai Drošības policijai un lai viņa skatās mājaslapā, vai viņi spēj noklasificēt šo precī vai nē. Bet jums tas nav jādara. Jums nekas nav jāved, jums jāatsūta informācija primāri mums un mēs tālāk viņu koordinējam.

Gadījumi ir ļoti dažādi. Mums ir bijusi situācija, kad helikoptera dzinējs kaut kur noliktavā ir atrasts, piemēram. Protams, es kā cilvēks, kas zina, ka tas ir helikoptera dzinējs, es pat zinu, kādam helikopteram, bet, lai būtu drošība un ņemot vērā, ka man var paprasīt, vai es esmu aviācijas speciālists un kā es tur varu noteikt, kas tas ir... līdz ar to mēs sazinājāties pat ar Francijas eksporta kontroli, gan ar ražotāju un mēs saņēmām atbildi, kādam konkrētam helikopteram tas dzinējs ir

domāts. Tātad, mēs esam tie, kas koordinē visu identifikāciju. Jūs kā cilvēks mums atsūtiet un gaidiet atbildi.

M. Beluga.

Paldies. Jūs ļoti labi pieminējāt piemēru ar šaujamieroci, ar “kalašņikova” automātu. Vienkārši, manuprāt, es neesmu speciālists un jūs mani varat palabot, bet nofotografēt maketu, kā jūs teicāt... kurš, kā jūs teicāt, nešauj ar lodēm... tātad, kurš nav aizliegts... bet no bildēm eksperts nekonstatēs... Ja, teiksim, cilvēks atradīs to iekārtu uz ielas, viņam nav nekāda klasifikācija...

N. Rumpe.

Bet jūsu gadījumā jau nebija... ja jūs gribat kaut ko ievest, jūs jau nevedat kaut ko, kam nav zināms ražotājs vai modelis... pretējā gadījumā jūs...

I. Ziemeļe.

Tātad, jautājums...

M. Beluga.

Tātad, jautājums ir par to, ka cilvēks nezina, kas tā ir par ierīci...

I. Ziemeļe.

Tātad, vēlas jums paprasīt viedokli... ja cilvēks nezina, ko viņš ved? Ko jūs darītu?

N. Rumpe.

Kā var atbildēt, ja cilvēks nezina, ko viņš ved?

I. Ziemeļe.

Nu, lūk, tāpēc arī viņš jums neuzprasa neko. Tāda arī ir atbilde. Paldies. Vai vēl kāds jautājums?

M. Beluga.

Jūs teicāt arī par to, ka šādām iekārtām ir KM kodi jeb nomenklatūras kodi, kas apstiprina... Vienkārši man ir jautājums, kāpēc... ir analogija ar PVN likumu. Ir ieviesta reversā maksāšanas kārtība attiecībā uz sadzīves elektroniku, likumā tas ļoti plaši tika formulēts... detalizētas iekārtas, uz kurām attiecas reversais PVN maksājums, tiek definēti atsevišķi normatīvie akti ar konkrētiem nomenklatūras kodiem. Līdz ar to tas ir ļoti skaidrs. Tik tiešām, no likuma formulējuma nav skaidrs, bet, ieejot attiecīgajā normatīvajā aktā, pēc nomenklatūras kodiem ir saprotams. Līdz

ar to, ja ir kaut kādas šaubas, ir iespējams uzzināt tirdzniecības uzņēmumam, kāds ir tas ierīces nomenklatūras kods, ieskatīties normatīvo datu bāzē, konstatēt atbilstību un saprast, vai ir reversais PVN vai nav reversais PVN. Līdz ar to man ir jautājums varbūt jums. Ja jūs varat kvalificēt šo iekārtu pēc nomenklatūras koda un kāpēc tāds pats nomenklatūras kods netika iekļauts likumā, lai būtu skaidrs, kas tā ir par ierīci?

N. Rumpe.

Jā, runājot par tiem KM kodiem saīsinājumā, lai nebūtu gari jāsaka, tad iepriekš arī regulā 428. šie kombinētās nomenklatūras kodi bija iekļauti un arī mūsu sarakstā viņi bija iekļauti. Bet šie kodi, kā jau iepriekš es skaidroju, viņi ir pārāk plaši. Un tie kodi vienkārši mulsināja gan darbiniekus, gan cilvēkus, un pretējā gadījumā jau cilvēki tomēr, ieraugot sarakstā KM kodu, viņi jau orientējās un viņi jau domāja, ka preces ir stratēģiskas plus vēl KM kodi nepārtraukti mainās, viņu ir ļoti daudz, nežēlīgi daudz... Un arī regulas ievaros šie kodi tika vākti ārā un viņi vairs netiek lietoti. Tas ir katras valsts ietvaros pašiem izdomāt, kā darbojas tā identifikācijas sistēma. Citādi cilvēki, ieraugot KM kodus... un kaut kas var pamainīties, ierīce pēkšņi citā kodā var tikt ielikta, mēs nevaram orientēties sarakstu iekšienē pēc KM kodiem. Un cilvēkiem, to ieraugot... viņiem jau ir informācija, ka tas jā... re, kur ir... kods sakrīt, tāpat, man tā prece ir... Tas tomēr ir informatīvs riskam. Tikai un vienīgi. Tas dos jums riska izvērtējumu, ka jā, te ir kaut kas jāpārbauda.

M. Beluga.

Un tad pēdējais jautājums.

Jūs teicāt, ka regulas ir arī ļoti plaši formulētas un tas ir attaisnojums tam, ka šeit arī konkrētajā gadījumā ir ļoti plašs formulējums... un neskatoties uz to, ka varbūt viņš nav tik īsti skaidrs, bet redziet, arī regulā viss nav tik skaidrs. Bet vai nav... man ir jautājums, ja jūs katru iekārtu tik sīki aprakstiet, regulā rakstīts tas, bet jūs ar civiltiesiskiem vārdiem izskaidrojat to pielietojamību, kam prece ir paredzēta, kādam mērķim un kāpēc viņa ir aizliegta. Vai nebija varbūt, manuprāt, prātīgāk to normatīvo aktu pieņemot arī tik sīki un smalki aprakstīt tās visas iekārtas, kuras ir aizliegtas, lai būtu skaidrs, jo sanāk tā, ka ir dots kaut kāds ļoti vispārējs norādījums, un jūs ar jūsu kompetenci varat tikai saprast, kas ar to ir domāts... kāpēc ne tik detalizēti...

N. Rumpe.

Bet tā tas ir visā pasaulē tāda sistēma. Es jau jums tos paraugus rādīju. Tieši tāpat, ka ja jūs kā mednieks vedīsiet tēmekli, jūs viņu nedrīkstat vest... ir tehniskais parametrs, ka viņš ir domāts militārām vajadzībām. Tāpat, ja jūs paši neinteresēsieties, tad es jums palīdzēt nevaru, nu tāds definējums ir visā pasaulē. 42 valstīs tādu izmanto. Iespējams, es nākamreiz varu iet un prasīt, lai vispār militāro

sarakstu dzēš ārā, jo tur ir pārāk plašas definīcijas. Bet tieši tāpat par zālēm es jums rādīju... kas ir halucigēnās sēnes... man nav ne jausmas, kas tās ir. Bet man kā fiziskai personai viņas nav domātas. Es nekad mežā viņas nejauši nesalasīšu. Mēs tomēr lasam bekas, baravikas... Tieši tāpat... Tās ir tehniskas, specifiskas sfēras, kur fiziskām personām tiek nodrošināts tas, ko viņas drīkst... viņas drīkst iet uz aptieku, nopirkt zāles, aptiekārs jau zina, ko drīkst un ko nedrīkst man dot. Viņam nav ar lielām šiltēm jāraksta: ja jūs šīs zāles izvedīsiet, tur ir narkotikas... lūdzu, nevediet ārā ārpus Latvijas, piemēram. Tieši tāpat es saprastu, ja būtu joma, kas būtu ļoti plaša daļa stratēģisko preču, kas domātas sadzīves izmantošanai parastajiem cilvēkiem, ka jūs ejiet veikalā un jūs pērciet... tad jā... Tad būtu jāveic kaut kādi plašāki skaidrojumi.

Papildus tam vēl gribēju pieminēt, ko es nebiju teicis... vēl ir padoms regulu un lēmumus, kā saka, Krievijas sankcijas kā paraugs... Krievijas sankcijās ir minēts, ka aizliegts importēt paramilitārās preces. Paramilitārās preces ir arī jebkādas preces, kuras izmanto cilvēku apspiešanai, noklausīšanās iekārtas, slāpētāji, lielpalūdens, roku dzelži un tamlīdzīgi... Tas bija vēl viens piemērs, lai parādītu, ka visas valstis arī kaut ko importā kontrolē.

M. Beluga.

Un pats pēdējais jautājums. Ja jūs tik labi visu aizliedzat... tad kāpēc uz doto brīdi, kā mēs konstatējam iepriekšējā tiesas sēdē, interneta vidē Latvijas populārākajos portālos tiek pārdotas aizliegtas ierīces brīvā tirdzniecībā.

N. Rumpe.

Slāpētāji?

M. Beluga.

Par slāpētājiem gan ir strīdīgs jautājums. Pildspalvas ar maskētu kameru, fotorāmīši ar maskētu kameru... līdz ar to tiešām tiek domāts operatīvo pasākumu darbības veikšanai nevis traucēšanai... Šeit ir pavisam cits stāsts...

N. Rumpe.

Bet slāpētāji ir vai nav?

M. Beluga.

Nu...

I. Ziemele.

Jautājums bija par to, kāpēc ir šīs preces interneta portālos?

N. Rumpe.

Pirmām kārtām, viņas nav aizliegtas, jo ja ir bijis izvērtējums tam, vai viņas drīkst ievest vai nedrīkst... Otrām kārtām, kā jau iepriekš minēju, tad tieši kameras bija tās visgrūtākās preces mums, tieši tāpēc tie saraksti tik bieži mainījās... tieši uz kamerām... Teiksim, slāpētāji, tā tiešām ir norma, kura cilvēkiem nav vajadzīga, bet, runājot par slēptajām kamerām, nu tik tiešām ir videonovērošanas kameras, lielas un mazas, sīciņas... un tā tiešām ir sfēra, kas cilvēkiem ir nopērkama, brīvi pieejama, un kas tiešām ir daudz smalkāk jādefinē... Un tieši tāpēc jaunākā definīcija ir tāda, ka mēs šīs kameras ļaujam ievest, ja ražotājs nav pateicis, ka šīs ir domātas, teiksim, kaut kādu spiegu filmēšanas veikšanai un tamlīdzīgi... un tām kamerām tas spektrs ir palielinājies, ko jūs varat ievest. Ja agrāk bija tā, ka visas, kas bija apslēpts kaut kur, viņas nelāva ievest, tad šobrīd pēc izmaiņām, kas likumā ir bijis, ir tā, ka tiešām tiek izvērtēts, vai tā kamera tiešām ir atbilstoša vai neatbilstoša. Mēs viņas izvērtējam ļoti daudz. Gan "Elkor", gan "Euronics"... veikali, kas ir šeit, kas ieved preces, viņi mums ir lieli klienti. Un ikdienā sūta visas kameras uz pārbaudi. Tiklīdz kāda kamera ir kaut cik tur nesaprotama, mēs uzreiz konsultējamies ar Drošības policiju, vai viņi uzskata, ka šo konkrēto, piemēram, var vai nevar ievest. Līdz ar to tas, ka jūs sakiet, ka nelikumīgi, tas vēl nenozīmē, ka šī kamera tika ievesta nelikumīgi. Iespējams, ka viņa ir atļauta un identifikācija ir sniegta.

Otrām kārtām. Jums ir arī interneta veikals. Vai jūsu veikalā var visas preces nopirkt? Diez vai jums stāv viss tas lielais klāsts kaut kur noliktavā. Ļoti daudzi cilvēki kaut ko ieved tikai tad, ja pasūta. Līdz ar to tas tā nav tieši noteikts, ka tās preces tur atrodas, jo tas ir interneta veikals, tas nav veikals publiski pieejams, kurā var iet.

I. Ziemeļe.

Vai jums ir jautājums? Debatēs tad varēsiet pateikt, ko jūs domājat... Paldies. Tiesnesim Kusiņam bija jautājums.

G. Kusiņš.

Jā. Paturpinot iepriekšējo jautājumu. Sakiet, lūdzu, kā tad jūs vērtētu, kā šīs jomas eksperts... es atļaušos tā jūs definēt... vai sabiedriskajai drošībai atbilst situācija, ka cilvēks var atsaukties, ka viņš nezina, ko viņš ved? Un viņš nesaprata, kas tā ir par ierīci... spīdīgs iepakojums... nu, viņš ieveda. Izrādās, ka trokšņu slāpētājs... Vai tas varētu būt tas attaisnojums jeb tas kritērijs, ka cilvēki nesaprot, visvisādas ierīces izstādēs var iedot... Jūsprāt, tas varētu būt attaisnojums, lai pateiktu, ka cilvēks nesaprata?

N. Rumpe.

Ja godīgi, tas cilvēkam vienmēr ir jāpaprasa, ko viņš ņem, jo, ja mēs pievēršam uzmanību izstādēm, tad, tiešām mēs esam pieraduši tam, ka izstādēs mums visiem dod flaškartes, pildspalvas, mēs pat neskatāmies, kas tas ir. Mēs viņu iemetam somā. Kādēļ? Tādēļ, ka šos priekšmetus mēs visi lietojam ikdienā. Pat ja jums iedos vāzi vai krūzi vai kaut ko, jūs nedomājot šo priekšmetu pieņemat, jo jūs ikdienā viņu redzat, lietojat un tas arī ir tas, ko kā suvenīrus dāvina. Ja mēs runājam par suvenīriem kā jau konkrētām iekārtām, jūs arī atpazīstat tikai to, ko jūs lietojat ikdienā. Jūs zināt, kā izskatās telefons, mobilais, jūs zināt, kā izskatās daudzas iekārtas, ko jūs lietojat... mikrofoni, datori. Brīdī, kad jums iedod kaut ko, ko jūs nelietojat, nu... tas ir tas brīdis, kad cilvēkam pašam ir jādomā, ko viņš ņem, ko viņš neņem un viņš skatās, kas tas tāds ir. Lūdzu, paskaidrojiet... kam man tāds domāts...

Otra lieta, ko es gribēju minēt, arī ir tas, ka vienā rakstā bija rakstīts, ka "Mobilux Latvija" 2012. un 2013. gadā bija beigusī uzņēmējdarbību... jums nebija apgrozījuma...

M. Beluga.

Vai jums ir kāda informācija? Melīga informācija.

I. Ziemeļe.

Es atvainojos... bez debatēm...

N. Rumpe.

Tas ir raksts... es uz to neuzspiežu un neuzturu, bet ir raksts interneta saitē, kur ir rakstīts, ka 2012. gadā sabiedrība nodarbojās bez apgrozījuma un vienā brīdī vadības ziņojumā ir minēts, ka firma grib nodarboties ar valsts pasūtījumiem...

G. Kusiņš.

Es īsti... vai tas atbilst manis uzdotajam jautājumam?

N. Rumpe.

Nē, es to gribu saistīt ar to, ka, iespējams, cilvēks brauc uz izstādēm, jo viņa mērķis ir iet uz valsts pasūtījumiem... iespējams, ka viņš vairs negrib nodarboties...

I. Ziemeļe.

Jā... iespējams...

N. Rumpe.

Bet mana atbilde ir tāda, ka, kā jau es minēju, cilvēks tomēr ņem to, ko viņš pazīst, redz... Mēs arī tāpat neēdam, mēs aizejam uz restorānu un reizēm pat nesaprotam, kas tas ir... mēs taču mutē neliksim, ja neuzprasīsim, kas tur ir uztaisīts... Nebūs tā, ka jūs pagaršosiet un tad skriesiet un kliegsiet, ka ir par asu un tamlīdzīgi... Tomēr mēs skaidrojam, kas tas ir, ja nesaprotam.

G. Kusiņš.

Un otrs jautājums. Vai es pareizi saprotu jūsu viedokli, ka arī citas valstis, atsaucoties uz sabiedrības drošības interesēm, ir domājušas par dažādu iekārtu un ierīču, kas varētu operatīvās darbības pasākumus traucēt, ka tās varētu tikt ierobežotas, šinī gadījumā ieviešana, eksports vai kā savādāk?

N. Rumpe.

Jā, bet es tikai jums ļoti smalki nepastāstīšu, kā un kurā valstī... cik... vai ieviešana, vai uzturēšana tur ir sodāma, vai lietošana tikai... Katrā valstī tiešām tas ir tik individuāli... bet primāri tā, ka cilvēki drīkst iet un lietot tās preces... nu, tā es neesmu redzējis valstīs. Kaut kādi ierobežojumi ir, bet viņi ir ļoti atšķirīgi.

G. Kusiņš.

Un tad tā sabiedrības drošība...jūsaprāt, ir tas arguments, kas saka, ka, lai operatīvā darbība varētu notikt, tad šādas iekārtas nevajadzētu, ja?

N. Rumpe.

Jā.

G. Kusiņš.

Paldies. Nav jautājumu.

I. Ziemeļe.

Paldies.

Saeimas pārstāvei vārds.

I. Tralmaka.

Man būs viens mazs jautājums. Jūs savā rakstveida viedoklī rakstāt, ka Eiropas Pasta un telesakaru administrācijas konferences dalībvalstis tā kā ir pieņēmušas rekomendāciju ar tādu virzību šīs slāpētājierīces aizliegt. Bet vai būtu pareizi secināt, ka tomēr starptautiski ir virzība nevis uz atļaušanu tādu slāpētāju un traucētājierīču, bet uz drīzāk uz aizliegšanu.

N. Rumpe.

Jā, tas bija tas, ko es minēju otrajā vēstulē Satversmes tiesai. Protams, es nevaru komentēt, jo es arī vēstulē biju norādījis, ka tā nav mūsu kompetence, mēs vienkārši tādu informāciju atradām. Bet, jā, šeit ir minēts, ka slāpētāji ir jāaizliedz un cita lieta, kā jūs to dariet... tas nekad netiek norādīts... Tā ir katras valsts kompetence, kā jūs ar to tiekat galā, bet manā uztverē aizliegt kaut ko, kas ir nopērkams veikalā un brīvi ievedams, tas ir ļoti sarežģīti. Tas ir tieši tāpat, kā ar radariem es minēju... cilvēki viņus lieto, bet mēs tikai vienkārši viņus sodam, bet no tā nav nekādas mācības. Bet mēs esam aizlieguši ievēšanu, lai jau nodrošinātu to apriti valsts iekšienē.

I. Ziemeļe.

Paldies.

Ministru kabineta pārstāvim?

V. Vītoliņš.

Paldies, jautājumu nebūs.

I. Ziemeļe.

Paldies, Rumpes kungs.

Tagad jautājums ir Kristīnei Rogules kundzei. Jums būs ko papildināt... ļoti labi.

K. Rogule.

Nē, man nebūs...

I. Ziemeļe.

Tiesnesei ir jautājums jums tieši.

S. Osipova.

Jūs esat Ārlietu ministrijas pārstāvis, ja?

K. Rogule.

Nē, man nav pilnvaras. Pilnvara šobrīd ir mums abiem no Stratēģiskās nozīmes preču kontroles komitejas.

S. Osipova.

Sakiet, lūdzu, vai jums ir kāda informācija par to, kā apstrīdētie Ministru kabineta noteikumi tika virzīti uz Ministru kabinetu?

K. Rogule.

Nē, man nav informācijas.

S. Osipova.

Paldies.

I. Ziemele.

Labi, paldies.

Tādā gadījumā mēs aicinām Tiesībsarga pārstāvi, juridisko padomnieku Juri Siļčenko. Lūdzu!

J. Siļčenko.

Labdien, godātā tiesa!

Tiesībsargs situāciju skata mazliet citādā griezumā. Skatījāties uz to, kā šīs traucētāj- un slāpētājierīces... kāds ir viņu aprites mēķis un vajadzības tieši privātpersonām.

No vienas puses mēs varam skatīties uz to, ka privātpersona ar šādas ierīces lietošanu varētu pasargāt sevi no iejaukšanās savā privātajā dzīvē. Šajā sakarā mēs saskatījām divas varbūtības, ka šo iejaukšanos var veikt kā valsts institūcijas, tā arī citas privātpersonas.

Ja valsts institūciju gadījumā mums ir pietiekami skarbs šis aizsardzības mehānisms — lai iejauktos personas privātajā dzīvē un noklausītos viņu, ir jāsaņem izmeklēšanas tiesneša vai Augstākās tiesas atļauja, ir jāiziet noteikts mehānisms, ir jābūt uzsāktai operatīvajai lietvedībai vai kriminālprocesam, mēs uzskatījām, ka šajā gadījumā cilvēkam nav jāuztraucas par to, ka valsts patvaļīgi iejauksies, vai arī, ja iejauksies, tad nebūs pasargāts pret šādu patvaļīgu darbību.

Cits variants, kas mums likās, ka ir daudz, daudz grūtāk izvērtējams, ir tas, ka cilvēka privātajā dzīvē iejaucas cita privātpersona, proti, veic šo nelikumīgo noklausīšanos. Un tad mēs tā kā sazinājāties arī ar Drošības policiju, runājām ar viņiem, vērtējām to situāciju un nācām pie slēdziena, ka valstī tas mehānisms, ja cilvēkam ir aizdomas, ka viņu prettiesiski noklausās, viņam ir iespējas vērsties pie valsts un prasīt no viņas aizsardzību, lai kompetentās iestādes veic pārbaudi un noskaidro šīs personas. Un šādā situācijā viņam atkal šis pretnoklausīšanās aparāts nav nepieciešams, jo, kā mums norādīja šīs izmeklēšanas iestādes pārstāvji, ka.. ja persona veic šādu pašdarbību, viņa drīzāk vienkārši nobiedēs... nosacīti tā var teikt...

nobiedēs šo pārkāpēju un viņš netiks atrasts un noziedzīgā nodarījuma izdarītājs netiks atklāts.

Vienlaikus mēs interesējamies arī par šo ierīču darbību. Kā mums darīja zināmu Tehniskās universitātes pārstāvis, profesors Slaidiņš, ja es nemaldos, tad viņš teica, ka šīs iekārtas var ietekmēt arī citu iekārtu darbības.. tas ir, ne tikai šīs noklausīšanās ierīces viņas var ietekmēt, bet arī citas iekārtas, piemēram, mobilos sakarus... viņas var ietekmēt arī kaut kādas citas iekārtas, piemēram, medicīniskas iekārtas, kas var būt arī implantētas cilvēka organismā. Līdz ar to mēs secinām, ka šo iekārtu darbība... šo pretnoklausīšanās iekārtu darbības rezultātā var tikt apdraudēta arī ne tikai šo valsts dienestu darbība, izmeklēšanas dienesta operatīvā darbība, bet arī šo dienestu, kas sniedz medicīnisko palīdzību... cilvēku iespējas sazināties ar medicīnisko palīdzību, pieņemsim... un varbūt... varbūt... es neesmu šīs jomas speciālists, bet, kā jau te norādīja, arī ietekmē šo citu cilvēku veselību. Līdz ar to tas apdraudējums varētu būt ļoti, ļoti plašs un tāpēc šādu ierīču atrašanās privātpersonu rīcībā un viņu lietošana varētu radīt draudus arī citu cilvēku dzīvībai, veselībai un viņu interesēm.

Pastāvot tam, ka valstī ir izstrādāts aizsardzības mehānisms pret patvarīgu iejaukšanos pret šādu patvarīgu viņu noklausīšanos, mēs uzskatījām, ka šis ierobežojums personām lietot šādu pretnoklausīšanās ierīci, ir samērīgs ar sabiedrības un citu indivīdu interesēm.

Ja mēs runājam vairāk par to, vai tas ir šīs konvencijas 7. panta kontekstā... par to, vai šis ierobežojums ir paredzams un noteikts ar likumu... Es teiktu tā, ka man nebija šķēršļu noskaidrot, ka ir tāds likums, ka šīs iekārtas ir aizliegtas privātpersonas apgrozībā, lietošanā... un, cik es saprotu, tad arī pieteicējs neapgalvo, ka likums vai noteikumi nebūtu publiski pieejami, ka viņiem būtu kādi šķēršļi iepazīties... vai ka pastāvētu kaut kādas grūtības saņemt konsultāciju pirms šādas preces iegūšanas savā īpašumā.

Eiropas Cilvēktiesību tiesa ir vairākkārt norādījusi uz to, ka paredzamība nenozīmē to, ka cilvēks var zināt visu, bet gan to, ka viņš, saņemot attiecīgo konsultāciju, var prognozēt un koordinēt savu darbību. It sevišķi tas tika minēts divās lietās pret Franciju... ja es pareizi atceros, kur viņa tieši minēja uz uzņēmējdarbību, ka uzņēmējdarbība tomēr ir specifiska darbību joma, kur uzņēmējam ir nepieciešams veikt zināmas konsultācijas, pirms veikt kādas turpmākās darbības, lai izvairītos no iespējamām sekām. Tās bija lietas... ja es pareizi atceros... tas bija Pessino un Ons pret Franciju. Tie ir tie paredzamības kritēriji... Vai viņi bija paredzami un pieejami... es teiktu, ka jā... šī likuma nosacījumi pieteicējam bija paredzami un bija pieejami, tāpēc teikt, ka viņa tiesības zināt un paredzēt būtu pārkāptas, es nevarētu.

Tas tā īsumā.

I. Ziemele.

Paldies.

Tiesnese Osipova. Lūdzu!

S. Osipova.

Jā... arī no Tiesībsarga kā pieaicinātās personas viedokļa izrietēja, ka jūs uzskatāt, ka apstrīdētās normas atbilst 90. un 92. Satversmes pantam. Bet kā Tiesībsargs vērtē šo situāciju, ka personai dažādu iemeslu dēļ ir nonācis rokā priekšmets, viņa ar šo priekšmetu dodas pie atbildīgajām institūcijām, izrādās, ka priekšmets ir sarakstā, par kuru mēs šobrīd runājam, un pret viņu sāk veikt kriminālprocesuālās darbības, kas var beigties arī ar kriminālsodu un sodāmību pēc tam.

J. Siļčenko.

Faktiski, manuprāt, uz šo jautājumu jau Valsts policija un Drošības policijas pārstāvji diezgan...

S. Osipova.

Es ar viņiem arī aprunājos... Tiesībsarga, kurš iestājas par pamattiesībām un kur krimināltiesībām ir visaugstākie standarti personas aizsardzībai...

J. Siļčenko.

Jā... nu, tā mana atbilde būtu tāda, ka principā tas katrs gadījums ir jāizvērtē individuāli, tas būtu viennozīmīgi. Un ja tie apstākļi noskaidrojas, ka personai nebija nodoma izdarīt noziedzīgu darbību, ko konstatēs attiecīgās institūcijas, tad viņa nebūtu jāsauc pie atbildības.

S. Osipova.

Paldies.

I. Ziemele.

Tiesnesis Kučs.

A. Kučs.

Ja var, tad par likuma precizitāti... tieši par Ministru kabineta noteikumiem.

Ārlietu ministrija, virzot šos grozījumus, arī anotācijā ir norādījusi, ka vairāki definējumi ir pārāk plaši un vispārīgi, tāpēc man tas jautājums būtu... Ja jūs salīdzināt Ministru kabineta 645. iepriekšējo redakciju un esošo un arī regulā kā tas ir... vai jūs, teiksim, uzskatāt, ka tas vienkārši bija tāds skaidrojums... šie te grozījumi... un

indivīdam jau tāpat bija iepriekš saprotams, ka tagad ir tikai vienkārši izvērstāk vai tur tomēr ir kaut kāda skaidrība...

J. Siļčenko.

Es domāju, ka šie grozījumi viennozīmīgi uzlabojuši ir likuma kvalitāti un skaidrību. Faktiski viņi padarīja viņus skaidrākus un cilvēkam ir vairāk skaidrs, kas tās par ierīcēm un kā viņas darbojas... bet principiāli jaunu kaut ko viņi neieviesa. Tas ir mans viedoklis.

A. Kučs.

Paldies.

I. Ziemeļe.

Paldies.

Sakiet, lūdzu, no, tātad, kriminālatbildības viedokļa, ja mēs esam situācijā... jūs tikko teicāt, ka spēkā esošā redakcija noteikti ir skaidrāka, salīdzinot ar iepriekšējo redakciju, savukārt pieteikuma iesniedzējam ir iestājusies kriminālatbildība, tieši pamatojoties uz iepriekšējo redakciju. Kā jūs skatāties uz tādu situāciju?

J. Siļčenko.

Manuprāt, tā likumdošanas kvalitātes uzlabošana ir nepārtraukts process. Mēs nekad viņā neapstāsimies.

I. Ziemeļe.

Tur es jums piekrītu.

J. Siļčenko.

Tas, ka pēc pieciem gadiem šī redakcija būs vēl skaidrāka, vēl garāka un vēl caurspīdīgāka, es... varbūt jau nonāksu tādā galējībā ar bildītēm... Vai tas nozīmēs, ka šodien šis cilvēks nav izdarījis to pašu, ko viņš būs izdarījis pēc pieciem gadiem? Es domāju, ja tie lietas faktiskie apstākļi pēc būtības ir identiski, un viņi ir savstarpēji salīdzināmi, kas krimināltiesībās, manuprāt, ir visai nosacīti iespējams, bet ja, pieļausim, tāda situācija ir gadījusies, tie ir divi identiski gadījumi un tagad vienā pēc pieciem gadiem tas ir tik smuki viss aprakstīts un tā kā tas pirms desmit gadiem... es domāju, ka nākotnē tam cilvēkam ir arvien grūtāk atsaukties uz to, ka viņš neizprot tā likuma būtību.

I. Ziemele.

Skaidrs. Labi, paldies.

Tiesnešiem jautājumu nav... Pieteikuma iesniedzējam kādi jautājumi?

J. Halturina.

Kā jau jūs minējāt... Tātad, ja ir aizdomas, tiek uzsākta pārbaude... Bet vai jums kā Tiesībsargam neliekas, ka šis nepatīkamais brīdis un noteiktās krimināltiesiskās sekas personai rodas jau tajā brīdī, kad pret viņu vienkārši uzsāka pārbaudi? Nerunājot par to, ka pēc tam viņai ir statuss vēlāk jau noteikts un notiesāšana... Jau no paša sākuma, ja pret mani uzsāk kādu procesu, kā personu, pret kuru ir uzsākts kāds process... pārbaude... tad jau tas arī rada negatīvas sekas personai no krimināltiesību viedokļa.

J. Siļčenko.

Pārbaude pati par sevi, cik man zināms, sekas neizraisa. Ja ir, piemēram, kāds drošības līdzeklis... tad mēs varam par to runāt, savukārt, ja šīs uzsāktās pārbaudes rezultātā ir radies personai kaut kāds kaitējums vai nodarīti zaudējumi, saskaņā ar likumu "Par kriminālprocesā un administratīvo pārkāpumu lietvedībā nodarīto zaudējumu atlīdzības likumu" persona vienmēr var saņemt zaudējumu atlīdzināšanu... tieši atsaucoties arī uz 92. pantu Satversmē...

I. Ziemele.

Paldies.

Saeimas pārstāvei?

I. Tralmaka.

Paldies. Man nebūs jautājumu.

I. Ziemele.

Ministru kabineta pārstāvim?

V. Vītolīņš.

Nebūs jautājumu.

I. Ziemele.

Paldies jums.

Šobrīd tiesa pasludina tiesas sēdē pārtraukumu līdz pulksten 14.00. Tad jums ir jābūt atpakaļ tiesas zālē.

(Pārtraukums.)

I. Ziemele.

Lūdzu, sēdieties.

Tātad, turpinām uzklaut pieaicinātās personas lietā Nr. 2018-10-0103.

Tiesa aicinātu Rīgas Stradiņu universitātes Juridiskās fakultātes asociēto profesoru Aldi Lieljuksi. Lūdzu!

A. Lieljuksis.

Labdien, cienījamā tiesa! Man būtu jums lūgums... sāksu ar to. Es šeit sagatavoju tādu tabuliņu, lai man būtu vieglāk un jums uzskatāmāk. Varbūt to varētu pievieno lietas materiāliem?

I. Ziemele.

Jā, tiesa ir saņēmusi šo tabulu... visi tiesnesi ir saņēmuši... Mēs tagad tiešām varam arī to nodot lietas dalībniekiem un iesniegt arī... Jums ir arī parakstīts, ja?

A. Lieljuksis.

Tad jūs varat iesniegt tiesas sēžu sekretārei... pievienot lietas materiāliem... visiem būs ērtāk sekot līdzi.

Lūdzu!

A. Lieljuksis.

Jā... nu, vispirms, paldies, ka uzaicinājāt mani uz šo tiesu.

Un es tā domāju, ja es te uzliktu moto virsū... un kādu es to liktu. Tad man būtu šodien sanācis te tā: "Viens pret visiem". Bet, nu ne ļauni...

Man tā viegli to ir pateikt un arī izdarīt, jo šobrīd tas, ko es šobrīd daru 5 mēnešus, es nodarbojos ar Operatīvās darbības likuma komentāru jaunu rakstīšanu. Nupat, 13. janvārī, ir 25 gadi riņķī, kā pieņemts ir Operatīvās darbības likums. Vairākkārt ir labots, cienījamais kolēģis ir pēdējo labojumu galvenais virzītājs, visu cieņu... jo vajadzēja sabalansēt šīs normas ar Satversmes tiesas nolēmumiem, sabalansēt ar Eiropas Cilvēktiesību tiesas nolēmumiem, tāpēc arī pie šī darba man ir universitātes uzdevumā jāstrādā. Vēl mēnesis palicies ir un varu pateikt par šo procesu, ka viņā, protams, ir ieinteresēti, pirmkārt, operatīvās darbības subjekti visi, prokuratūra un arī Augstākā tiesa, jo arī Augstākās tiesas tiesneši, kā mēs zinām ir tie, kas šīs operatīvās darbības sevišķā veidā sankcionē. Arī nav vienprātības un tiek gaidīts, lai šis komentārs ieraudzītu dienas gaismu kaut kad šogad.

Nākošā lieta, ko es jums gribēju pateikt. Šajā tehnoloģiju laikmetā mēs tā kā mēģinām arī iedvest tā kā jaunu elpu. Pagājuši ir 25 gadi, jaunas tehnoloģijas nāk. Ja mēs kaut vai runājam par šīm WEB naudām, kas parādās, tad varbūt arī pamanījāt, ka te pirms Jaunā gada ļoti uzrunāja dāvanu pircējus: nepērciet bērniem tās mašīnītes, kas rada radiotraucējumus, jo viņas arī sakarus rada... Un mēs redzam piemērus, ka šos dronus nevar dabūt lejā, kā tur ir paralizētas veselās lidostas... Tā kā šīs radiolietas ir ļoti aktuāls jautājums. Tas, ko mēģināju es... — varbūt plašāk skaidrot Operatīvās darbības likumu un paldies Dievam, arī jūs esat sarakstījuši komentārus gan Administratīvajā procesā, gan par tiesību principiem, kurus es lieku plaši iekšā un man ir arī uz ko atsperties, lai es pamatotu varbūt domu, kāpēc viens otrs Augstākās tiesas tiesnesis piemēro normu varbūt sašaurināti, kas rada operatīvās darbības subjektiem problēmas. Tā kā es mēģinu to jauno iedvest... to novitāti izprātne attiecībā par šīm tiesību normām.

Tāpēc es arī gribētu vērst tiesas uzmanību, ka šis tiesas spriedums pilnīgi noteikti nebeidzas ar Belugas kunga interesi, protams, viņam ir sava interese, bet šeit tas spektrs ir daudz, daudz plašāks. Un es tad jums arī varbūt šeit mēģināšu iezīmēt, kuras ir tās lietas.

Kā jau mēs šeit arī dzirdējām no vairākiem cilvēkiem, runa bija par tās iekārtas, kāda tur tika iegādāta, sarunu pārtraukšanu, nepieļaušanu... Un šeit, protams, rastos uzreiz jautājums — vai ir... nu skaidrs, ka tas ir Satversmes 100. panta aizskārumš... bet vai mēs šeit saskatām, ka ir kaut kāds Operatīvās darbības likumā regulējums šajā jomā. Tāda regulējuma nav. Tāda operatīvās darbības pasākuma, kurš ir vērsts uz traucēšanu, lai operatīvās darbības subjekti varētu veikt kaut kādas darbības, tādu operatīvās darbības pasākumu nav. Visi kā viens operatīvās darbības pasākumi, sevišķā veidā vēl jo vairāk, ir vērsti vienīgi un tikai uz informācijas iegūšanu. Tātad, tiek aizskarta personas privātā dzīve, tiek aizskarta personas sarunas noklausīšanās ar datu pārtveršanu, un tas man, protams, klausoties arī šeit sarunas un debates, protams, ausīs griežas, ka mēs tā kā brīvi interpretējam operatīvās darbības pasākumus, operatīvās darbības pasākumus sevišķā veidā... tāpēc es arī uztaisīju šo tabulu, lai jūs pilnīgi skaidri un gaiši redzētu, kā tad mums ir ar to terminoloģiju.

Līdz ar to rodas, protams, jautājums... un es tālāk arī pateikšu... kā es saskatīju, kāpēc es pieturos pie tā viedokļa, ka arī Augstākās tiesas spriedumi ir kļūdaini... vai tā terminoloģija, kuru mēs izmantojam krimināltiesībās, atsaucoties uz operatīvās darbības pasākumiem sevišķā veidā, ir tie paši operatīvās darbības pasākumi, kuri ir minēti Operatīvās darbības likumā un tie ir tie paši operatīvās darbības pasākumi, kuri ir minēti arī Ministru kabineta noteikumos Nr. 645. Es domāju, ka jā. Ja mēs runājam par krimināltiesībām, jābūt ir terminoloģijai ļoti skaidri saprotamai. Nevar būt tā, ka mēs ar Ministru kabineta noteikumiem saprotam kaut ko vienu, tur saliekam iekšā kaut kādas darbības, nu... aizliegtas lietas, piemēram... un

tad mēs citā likumā to pašu saprotam pilnīgi savādāk. Un šeit tas ir ļoti skaidri redzams, ka mēs tā kā runājam par Operatīvās darbības likumu, tātad, lietojam šo terminoloģiju.

Nākošais jautājums arī faktiski jau šeit radās... tātad, par to, ko arī kolēģis runāja Ministru kabinetu pārstāvēt, ka nē, viņš saka, nu tā ir tā kā metode. Un runājot par to, ka jā, lūk, šī metode viņa faktiski publiski nav pieejama. Un tad rodas, protams, jautājums, kā tad mēs šo publiski nepieejamo metodi varam saistīt ar Satversmes 116. pantā paredzēto likumā paredzētos gadījumos noteiktiem ierobežojumiem. Vai mēs šāda veida metodes, kuras nav pieejamas nevienam, varam attiecināt uz likumu? Nu, es domāju, ka man atbilde ir, droši vien, ka jums arī,

Attiecībā par 645. noteikumiem es domāju noteikti, ka viņi arī ir labojami un pārskatāmi, jo šeit pozīcija ir izraudzīta tāda, ka cilvēks ir kaut ko iegādājies un mēs runājam par operatīvajiem pasākumiem sevišķā veidā veicamiem. Bet tad mēs iedomājamies, ka viņš ir Igaunijā un tur nav Operatīvās darbības likuma, viņš arī nav Lietuvā, tur ir Operatīvās darbības likums un viņam saka, ka nē, tas nav operatīvai darbībai, tas ir speciālām izmeklēšanas darbībām. Un kas tad ir speciālās izmeklēšanas darbības? Ar kādiem līdzekļiem vai instrumentiem tad veic šīs speciālās izmeklēšanas darbības? Ar tiem pašiem. Lūk, tāpēc ir... es jums parādīšu tabuliņā, kur, tātad... ja ir speciālās izmeklēšanas darbības... ja ir nepieciešams veikt un jāizmanto ir šīs noklausīšanās iekārtas, šie tehniskie līdzekļi, tādā gadījumā arī to veic specializētās iestādes. Ja mēs domājam par Krimināllikuma normu skaidrību tā, kā viņš ir... nu, viņa ir skaidra... Vai viņa ir pilnīga? Pilnīgi noteikti, ka nē, jo izrādīsies, ka cilvēks ir pilnīgi kaut kam citam iegādājies un tagad mēs nu pie visai sarežģītas interpretācijas, tā teikt, caur Kriminālprocesa likumu, caur to tagad skaidrojot, vai tā ir tomēr tā pati iekārta vai nē, jo, lūk, Krimināllikumā mums melns uz balta ir ierakstīts šādā veidā.

Šeit daudzkārt tika runāts... man liekas, ka arī Osipovas kundze jautāja par to, vai tas ir domāts valsts institūcijām vai nē un tā... un tad mēs te runājām, ka arī sevišķā veidā visi tie rīki, instrumenti, ir valsts institūcijām un ne pa labi, ne pa kreisi. Nu, lūk, tātad, tur arī esošajā redakcijā D 3. punkts saka tā... un šeit labi atgādināja Saeimas pārstāve par tiem mūķīzeriem... un tur ir rakstīts tā: "mūķīzeri un citi instrumenti slēdzeņu atvēršanai". Paskatoties tikai internetā SOS, ko jums piedāvā... nozaudējot dzīvokļa atslēgas, jums atvērs jebkurā diennakts laikā jebkuras jūsu durvis, jebkuru jūsu seifu... Vai šis regulējums un citi instrumenti slēdzeņu atvēršanai arī attiecas uz visiem tiem... nu, uz šodien es nepateikšu... bija tāda monopola uzraudzība un piemēroja sodu Atslēdznieku brālībai, uzlika viņiem sodu... tad tur viņi bija saskaitījuši apmēram simts tādi pakalpojumu sniedzēji, kas tur varētu tādas darbības veikt.

Tāpēc es arī šeit jau parādīju jums, ka, lūk, ar tiem pašiem instrumentiem, ar ļoti līdzīgām darbībām arī tas, ko jūs definējat kā legālas darbības, bet tie nekādā veidā nav operatīvie darbības pasākumi... Piemēram, privātdetektīvi... viņš var... viena sieva var pasūtīt, lai vīru izseko, vai viņš tur ir uzticams vai neuzticams... metode būs tā pati, bet mērķis būs cits. Šodien mēs visi skatāmies raidījumu "Aizliegtais paņēmiens" un mums viņš patīk. Teikšu godīgi, man arī šeit žurnālisti, kas šodien stipri pratināja, neesmu izpētījis visu līdz galam, kā tur ir tiesiskumu. Kā viņi paši stāstīja, tad ar viņu slēptajām kamerām, kuras viņi izmanto, kuru ir vesels arsenāls par šīm lietām... kā tur ir ar tiesiskumu. Tas, ka sabiedrības intereses ir, šaubu nav. Bet ar tiesiskumu...? Pilnīgi droši varu jums pateikt, ka operatīvā darbībā arī šis jautājums par, piemēram, slepeno palīgu vai iefiltrēto aģentu līdzdarbību prettiesiskās darbībās... nu, ir vismaz 30 gadus, kā ir gaisā, pie mums nav atbilde, Amerikā ir atbilde, ka ir ļoti stingri uzraudzīts, ļoti stingri priekšraksti, cik tālu tādā veidā tas cilvēks var iet un izsvērt tagad, vai ir šī interese viņa tā nozieguma atbalstīšanai lielāka vai nav.

Nu, lūk. Tātad... jā, nu par procesu pateicu. Manā ieskatā vispār ir.. ja mēs runājam par personu privātās dzīves aizskārumu, protams, ka viņš ir traucējošs cilvēkiem saziņā... un pilnīgi droši varu jums pateikt, ka īstenībā ir nepieciešams Operatīvās darbības likumā paredzēt šāda veida operatīvās darbības pasākumus, kad tiek traucēta cilvēku saziņa.

Tad es varbūt leikšu pāri... jo savu viedokli attiecībā par to, ka tajā brīdī šī iekārta nebija Krimināllikuma objekts, nemainu. Es gribētu pateikt vēl... es kaut kā arī domāju... nu, kas par lietu... nu, kā tā varēja sanākt par to spriedumu... un es sapratu vienu, ka, kā jau es teicu, ir tiesneši, kas nodarbojas ar šiem... ne visi Augstākās tiesas tiesneši sankcionē, tikai īpaši pilnvarotie tiesneši un viņi sāka nevis no Operatīvās darbības likuma, kas tas ir... šie sevišķā veidā veicamās operatīvās darbības pasākumi... Ja viņi būtu uzdevuši sev tā: redz, mums ir iekārta... kādu operatīvās darbības pasākumu ar šo iekārtu var veikt? Atbilde — nekādu. Tad arī... bet viņi sāka no otra gala, ka, lūk, Ministru kabineta noteikumos 645... tur šī lieta ir aizliegta, likums arī aizliedz un viss un tādā veidā ekstrapolēja to aizliegumu arī uz Krimināllikuma normu.

Krimināllikums... un vēl jo vairāk. Ja jūs paskatīsieties Kabineta atzinumu 2. lapā, ar ko tad sākās visa šī epopeja... Es te atradu vienu Vācijas Augstākās tiesas 1961. gada spriedumu. Viņi saka, skatieties, no kurienes sākās... Un tad tur tā... grozījumi Krimināllikumā... tā ir 2. lapa... paredzēja noteikt atbildību par tādu iekārtu un ierīču nelikumīgu iegādāšanos, izgatavošanu un glabāšanu, kas paredzēts analogo ciparu vai mobilo tālrunu un sarunu, vai citas informācijas pārtveršanai. Viss kārtībā. Šitāda redakcija, tāda kā otrā lasījumā izgāja, ja būtu nonākusi

Krimināllikumā, tad viss. Viss ir skaidrs. Šī norma bija paredzēta nepieļaut cilvēkiem noklausīties citu cilvēku, citu personu sarunas, iejaucoties privātā dzīvē.

Par noklausīšanos arī man jums jāsaka, ka arī nav... ne tik vienkāršs jautājums. Jautājums ir tāds: ja mēs ar kādu cilvēku tiekamies un es ierakstu sarunu viņam nesakot par to.... tas nav solīdi...un iedodu citam cilvēkam viņu, lūdzu, noklausies, tā nav noklausīšanās. Noklausīšanās ir tad, ja mums ir divpusējā saruna un kāda trešā persona šo sarunu noklausās. Lūk, tā ir sarunu noklausīšanās.

Vēl es gribēju teikt arī par Krimināllikumā esošo tiesisko regulējumu. Nu, es domāju, ka diezgan līdzīga norma ir 98. Krimināllikuma panta otrā daļa, kur nav ierakstīta tāda aprites noteikumu pārkāpšana. Tas 98. panta otrā daļa ir radioaktīvo un ķīmisko vielu aprites drošības noteikumu pārkāpšana. Diezgan tuvu esošajai. Tur teikts tā: ražošanas, iegādes, pārvietošanas, uzglabāšanas, apstrādes, vai lietošanas noteikumu pārkāpums, ja ar to radīts būtisks kaitējums Nu, lūk! Tā ka es domāju, ka arī tādā ziņā varēja būt skaidrāk.

Nākošais jautājums. Nu es te varbūt pieskaršos arī iepriekš paustajiem viedokļiem attiecībā par tiem spriedumiem. Nu, es saprotu, ka Saeimas pārstāve ir izlasījusi daudzus spriedumus. Mēs viņus arī visi lasām dažādus un teikšu tā, ka no tiesu prakses apkopojumiem... tiklīdz nav bijusi šo pierādījumu pārbaude tiesās, un, kā šeit es domāju, ja kāds teiktu: zini, ko, tur tev būs viens tūkstsots eiro sods... tad cilvēks teiks: viss, es samaksāšu to sodu, jo iztiesāšana trijās stadijās man maksās ar advokātiem daudz vairāk. Mums ir ļoti, ļoti precīzi tad ir jāpaskatās, kas tas ir par spriedumu, kādā veidā viņš skatīts, kas tās ir par darbībām un kas tur nebija.

Bet tagad nu tas, kas mums ir. Mums, tāpat, ir... SKK 140/2018 šis spriedums, kas balstās uz apgabaltiesas spriedumu. Ļoti labi, ka šeit ir arī vēl palikušies citi dalībnieki, jo... tāpat, pirmais ir apgabaltiesas spriedums. Nu, ja runājam mēs par to sprieduma kvalitāti, tad ir nu... ļoti interesanti jautājumi tajā spriedumā. 29. lapaspusē ir rakstīts tā: “no Pārstāvja Nr.2...” viņš šobrīd liecināja nesen... “atzinuma izriet, ka inkriminētais noziedzīgā nodarījuma priekšmets — plaša diapazona trokšņu ģenerators — ir divējāda pielietojuma veida ierīce, proti, gan tāda, kas paredzēta operatīvās darbības pasākumu veikšanai, gan šo pasākumu traucēšanai.” Es kad šito izlasīju, tad domāju, ka viss, atbildība iestājas pilnā mērā. Tālāk lasām... divas rindas tālāk 27. lapaspusē ir ierakstīts: “Lietā nepastāv strīds, ka ar šo ierīci neiegūst un nesaglabā nekāda veida datus.” Tāpat, viņa nevar būt gan informācijas iegūšanai, gan traucēšanai. Protams, šeit varbūt vēl var iespēju izmantot un pajautāt kolēģim kā tas nākas un kā šo var izskaidrot. Tās ir divas pilnīgi pretrunīgas lietas, kas ir ietvertas šeit šajā apgabaltiesas spriedumā.

Nu, tagad ja mēs skatāmies Augstākās tiesas spriedumu, tad es no tā arī taisni sapratu, ka viņi, paņemot... tāpat, ko es teiktu... ka šī iekārta ir klasificējot nepareizi ierakstīta iekārtās, ar kurām veic operatīvās darbības pasākumus sevišķā veidā.

Augstākajai tiesai vajadzēja iedziļināties. Tātad, viņa paņēma Ministru kabineta noteikumus. Tur tā arī ir rakstīts: “operatīvās darbības pasākumu veikšanai sevišķā veidā”... un aiziet visi šie priekšmeti, tajā skaitā arī šī iekārta. Nav viņa paredzēta operatīvās darbības pasākumu veikšanai sevišķā veidā.

Jā... nu tad viņi nosauc to par “paveidu”. Par kādu paveidu var būt runa? Kā var būt paveids? Iekārta, ar kuru tu veic noklausīšanos, un ar iekārtu, ar kuru tu pretdarbojies noklausīšanās... Tur nekādi nevar būt paveids, jo paveids ir kopīgais pamats un no tā tad paveids kaut kāds veidojas. Tās ir pilnīgi diametrāli pretējas iekārtas.

Tad, ja mēs pievēršamies arī jautājumiem par operatīvā darba metodēm, tad mums jāskata ir Operatīvās darbības likuma 6. panta pirmā daļa, kura saka, ka operatīvās darbības saturs ir operatīvās darbības pasākumi un to īstenošanas metodes. Tātad, ir pasākums un ir šo pasākumu īstenošanas metodes. Mēs vadāmies no Operatīvās darbības likuma. Ja mēs skatāmies plašāk un tas jautājums var arī tikt skatīts plašāks vispār no operatīvās darbības teorijas, tad, protams, ka mums ir arī operatīvās darbības metodes, kā, piemēram, aģentūras metode... jūs, nomnieki, noteikti neizlasīsit par tādu metodi šajā likumā... mums varētu būt metodes atsevišķu noziedzīgu nodarījumu izmeklēšanai, kādus operatīvās darbības pasākumus veica un kādā secībā mēs viņus veicam... Mums var būt metodes, kas ir saistītas, piemēram, ar ķīlnieku sagrābšanas operācijām, nu, kādā veidā veikt šīs te darbības. Tātad, tie ir visi klasificētie dokumenti un viņus arī izmanto iestādes. Bet šīs metodes... viņas nav saistītas ar konkrēti nosauktajiem Operatīvās darbības likuma 6. pantā uzskaitītajiem pasākumiem. Nemaz nerunājot par to kā par sevišķā veidā veicamajiem.

Jā... tātad... to es jau pateicu...

Par tām divējādi pielietojamajām precēm. Tās arī ir interesantas, jo faktiski tas pielietojums ir gan militārām vajadzībām, gan arī civilām vajadzībām. Tad, protams, rodas jautājums, par ko jau es arī rakstīju, kam tad tas ir vajadzīgs, kā te kolēģis teica... Nu, protams, ka ir vajadzīgs. Un šeit, ja mēs domājam, teiksim... es tā jau ieminējos, ka nebūtu smuki, ja mēs kaut kur sarunātos un man būtu šī ierakstu sistēma kabatā un es ierakstītu sarunu. Bet runājot arī... un gatavojoties uz šo sēdi, parunājos ar mūsu bijušajiem darbiniekiem, kas šobrīd lielos uzņēmumos strādā kā par drošību atbildīgie, nu viņi saka... nu zini, katram uzņēmumam ir sava telpa, kur... ja tev atbrauc ciemiņš, tu neteiksi, izģērbies, lūdzu, es gribētu paskatīties, vai tu neesi ar kaut kādām iekārtām aprīkojies, vai netaisies kaut ko ierakstīt... Nu, lūdzu, un tādā veidā arī uzņēmēji... lai viņi varētu pasargāt savu komercnoslēpumu... Tātad, tas jau ir ne tikai pret operatīvās darbības subjektiem vērsts, arī personām... lai vienkārši šāda veida ieraksti nenotiktos, nesankcionēti šādas darbības lai nebūtu. Tā kā pateikt,

ka tikai operatīvās darbības subjekti ir ieinteresēti šādu iekārtu iegādē, tas arī ir nebūtu pareizi.

Es domāju, ka arī noteikti... pirmīt arī ierunājāties šeit par jaudām. Un tad es saprotu, ka tāda jauda, kas tur kaut kādu metru velk, nu, viņa droši vien diez vai spēj ietekmēt cilvēku veselību un apkārtējos sakarus te aiz sienām un tā tālāk. Diez vai.

Tā kā... kā mēs redzējām, tās jaudas ir ārkārtīgi dažādas un droši vien jūs arī pamanījāt, ka militāro mācību laikā šeit tika traucēti kopīgie mobilie sakari visai Latvijai. Tad mēs tikai varam... es pat, godīgi sakot, nevaru iedomāties... bet nu kas tā ir par iekārtu, kas var atrasties Baltijas jūrā un bloķēt visus šos sakarus.

Es paaugstinātos šajā valsts akciju sabiedrībā "Elektriskie sakari", kas, protams, nu arī saka... ka, ja tāda iekārta, kas varētu bloķēt, piemēram, mobilo telefonu jebkuru lielo operatoru, tad būtu briesmīgi, bet tādas iekārtas, kā viņi saka, cik es zinu, vispār valsts rīcībā nav. Tā kā tās jaudas arī, protams, ir diferencējamas.

Bet tagad, redzat, kā šeit notiek... es pat runāju ar Drošības policijas pārstāvi un tāpēc esmu spiests pie tā jautājuma atgriezties par 93. noteikumiem. Un tie ir noteikumi, kuri faktiski... tie ir noteikumi "Par speciālo radiolīdzekļu izmantošanas kārtību un tehniskajām prasībām to darbībai". Nu, tad man pie tiem arī ir jāapstājas.

Pirmkārt, es ceru, ka kolēģis pārteicās, sakot, ka nu viņi, tātad, var arī īstenot tiesas sankcionētās darbības... Nu, šie pasākumi nekādā veidā nav saistīti ar Augstākās tiesas sankcijām... nu, nekādā veidā. Drīzāk ir tā, ka šī valsts akciju sabiedrība "Elektroniskie sakari" ir tie, kuri izsniedz atļaujas operatīvās... pie tam vēl, ja mēs paskatāmies, kam... Satversmes aizsardzības birojam, Militārās izlūkošanas drošības dienestam, Drošības policijai... viss. Tātad, tās ir tās trīs institūcijas, kas var ar šīm iekārtām operēt, tur tā arī ir, ka Ministru kabineta noteikumu projektā viņi arī paredz: ja ir ietekme, piemēram, uz sabiedrību lielāka nekā... piemēram, viesnīcā aizsargājamas personas ir apmetušās, un ietekme ir vairāk kā stundu, viņi saka, ka vajag uzlikt paziņojumu cilvēkiem, ka, lūk, tiek traucēti sakari un lai cilvēki ir lietas kursā.

Nu šīs frekvences "Elektrosakari" arī attiecīgas izsniedz, un acīmredzot viņi zina, kādas tās frekvences var būt un kādas nevar pārsniegt... jo tik tiešām, tā pati signalizācija, vai tie dūmu detektori, tie jau visi sāk darboties... vai sirds stimulatori cilvēkiem... tie jau visi ir saistītas lietas un ar šādām lietām, protams, ka jokoties nevar.

Toties, teiksim, tas tiesiskais regulējums, ja mēs šeit paskatāmies, piemēram... policijas iestādes... viņas var tikai nodrošināt režīmu. Tieši tāpat, kā ieslodzījumu vietas. Tātad, lai uz viņām nezvana un no viņām. Tātad, visi tie ienestie un iemestie telefoni un tā tālāk ieslodzījumu vietās... lai vienkārši ar viņiem nevar rīkoties. Bet to atļauju izsniedz nezin kāpēc "Elektroniskie sakari". Viņi nodrošina šādu kontroli.

Bet, ja mēs paskatāmies, teiksim, no cilvēktiesību aspekta, nu... līdz ar to arī bija tas jautājums, kā tad.. kā es teicu... gaida no tiesas... mēs arī gaidām, vai būs nākotnē tāds nepieciešams tomēr īpašs operatīvās darbības pasākums, kas ir vērsts uz Satversmes 100. panta traucēšanu, personai veicot saziņu. Tas, ka tāds ir vajadzīgs, to es zinu. Ja tāds spriedums būtu, tad mums noteikti lietas ietu ātrāk. Es piekrītu, ka Satversmes tiesa nevar visu atrisināt. Bet, ja jūs pamēģināt kaut ko atrisināt bez Satversmes tiesas, pat norādot, jūs redziet, kas ir par milzīgām kļūdām... tad diemžēl... nu... Tad diemžēl pagrūti tas viss notiek.

Paldies. Piedodiet, ja pārsniedzu laika limitus...

I. Ziemele.

Paldies, viss ir kārtībā.

Tā... lūdzu, tiesnese Osipova.

S. Osipova.

Jums bija ļoti izsmeļošs gan viedoklis, paldies, gan arī šobrīd jūs arī ārpus viedokļa pastāstījāt ļoti daudz interesanta.

Sakiet, lūdzu, ja mēs skatāmies uz Krimināllikuma 237.¹ pantu. Tad pirmā daļa, kura runā par preču aprites noteikumu pārkāpšanu, viņa ar deleģējumu ir saistīta ar Preču aprites likumu un Ministru kabineta noteikumi varētu pāriet zem viņas un ar deleģējumu, jūsprāt, viss būtu kārtībā? Bet šī paša panta otrā daļa, kura runā par operatīvās darbības pasākumiem, vai es pareizi jūs sapratu...

A. Lieljuksis.

Operatīvās darbības pasākumi sevišķā veidā...

S. Osipova.

Operatīvās darbības pasākumu...

A. Lieljuksis.

... sevišķā veidā...

S. Osipova.

Jā... Sevišķā veidā veicami operatīvās darbības pasākumi... tā tad, šeit ir jābūt sasaistei ar Operatīvās darbības likumu un šiem Ministru kabineta noteikumiem, uzskaitītajām precēm šeit tā sasaiste nav un tāpēc varētu būt problēmas deleģējumā? Vai es jūs pareizi sapratu?

A. Lieljuksis.

Deleģējumā jau nav problēmas... saturā ir. 645. nevajadzēja šo... ja šo iekārtu gribēja, tad...

S. Osipova.

Nē, deleģējums ir. Bet tad tie noteikumi ir izdoti atbilstoši Operatīvās darbības likuma šim institūtam?

A. Lieljuksis.

Operatīvās darbības likumam nav nekāda sakara ar šiem 645. Viņi ir izdoti cita likuma sakarā, bet... tāpat, šai iekārtai, ja viņu gribēja, lai šāda veida ģeneratori nav pieejami, viņu nevajadzēja likt zem nosaukuma "operatīvās darbības pasākumi sevišķā veidā", jo viņš neattiecas uz operatīvās darbības pasākumiem sevišķā veidā... veikšanu. Jo šie pasākumi tiek veikti visi kā viens, lai iegūtu informāciju.

Nu, taisnība arī tanī aspektā, ka "iekļūšana" it kā tā uzreiz aci uzmetot, nav uz to vērsta, kaut gan beigu beigās viņa jau arī nav vērsta, lai vienkārši durvis kāds atmūķētu vaļā, bet gan lai tur attiecīgas iekārtas izvietotu un beigu beigās informāciju iegūtu. Tie visi operatīvās darbības pasākumi ir vērsti... un tāpēc tieši no tā cilvēka tiesību aizskārums viedokļa viņi ir sadalīti tajās divās daļās. Viens, kur ir nepieciešama tiesneša priekškontrolē, saskaņot ārkārtas situācijas ar prokurora atļauju, pēc tam tiesneša akcepts vajadzīgs... Satversmes tiesa to jautājumu ir skatījusi un ir skaidri un gaiši pateikusi, ka ar prokurora akceptu vien ir par maz un nepieciešams tiesneša akcepts. Vēl var būt starpkontrolē. Vēl tiesnesis var pateikt, ka tagad nedēļu paklausījāties, atnesiet man rezultātus, kas tur īsti ir... Tad pēckontrolē pilnīgi noteikti būs. Ja būs atkāpe, uzreiz jāraksta ir dokuments, uzreiz prokurors izvērtēs, paziņos vēl tiesnesim, ka ir pārkāpts šis process... Tādā veidā tiek nodrošināts cilvēktiesību aizskārums gadījums... Un tagad, ja mēs sakām, ka tā traucēšana, ka tas ir kaut kas... vai nu, ja tā ir metode, tad tai nav likumīga pamata, ja tas nav pasākums... tad kas tā ir par tādu darbību, un vai viņa var tā pēc 25 gadiem tā palikt gaisā, ka ir šī traucēšana un ka tas nav... Mēs traucēšanu nevaram saistīt ar pasākumu īstenošanu. Viņš var būt tā, kā es jums norādīju, ka operācija... mums ir kaut kāda operācija, jau lielāks pasākumu komplekss... tad jā, tad šis pasākums var būt, ka viņš ir nepieciešams. Nu, piemēram, ķīlnieku sagrābšana. Mēs nezinām... varbūt kāds viņam zvana, mums tāpat vajag atslēgt to telefonu. Mēs nezinām, mēs gribam, lai tam cilvēkam vispār neviens nevar piezvanīt. Mēs izmantojam šādu iekārtu un nobloķējam to visu. Tad tā ir vajadzīgs darīt. Bet, ja tā šodien darīs, tas nebūs tiesiski, jo neparedz šitie noteikumi šāda veida darbību. Arī tie 93. noteikumi ir paredzēti citām vajadzībām. Tas ir vajadzīgs šodien... Nu... tā...

I. Ziemele.

Paldies.

Tiesnešiem jautājumi? Tiesnesis Neimanis. Lūdzu!

J. Neimanis.

Vai es pareizi saprotu... tāpat, jūs kritizējat faktiski Augstākās tiesas... apgabaltiesas veikto tiesību normu piemērošanu, ka tā tiesa pie konkrētajiem faktiskajiem apstākļiem nepareizi piemērojusi 237.¹ panta otro daļu. *Okey*.

Pieņemsim, ka nepareizi. Vai tas, ko maina jautājumā par to, vai 237.¹ panta otrā daļa ir skaidra tiesību norma, atbilstoša 92. pantam vai nē?

A. Lieljuksis.

Jā, es jau sacīju, ka viņa manās acīs ir skaidra, bet viņa ir nepietiekama, jo viņa skar tikai operatīvās darbības pasākumus sevišķā veidā, līdz ar to tiklīdz mēs paejam vienu soli blakām, speciālās izmeklēšanas darbības... uzreiz ir jautājumi: kas tad tās par metodēm? kas tad tie par pasākumiem? Protams, ja mēs tagad runājam... ja tas nav operatīvās darbības pasākumam sevišķā veidā paredzēts rīks, tad tas nav nodarījuma priekšmets. Tas nav nodarījuma priekšmets tādā gadījumā. Bet, ja mēs paskatāmies šeit... 645. noteikumi... tie paredz, tie aizliedz, viss kārtībā.

Vajadzēja, tiklīdz ja nonāktu pie analīzes... manuprāt, jau jūs vai Kusiņa kungs sacīja, ka vai tad tiesa ir paanalizējusi to, kādam operatīvās darbības pasākumam šis rīks ir derīgs? Ja to mēs atrastu, tas būtu milzīga vērtība... cits varbūt būtu viedoklis, bet tas diemžēl ir pagājis garām plus vēl tas apgabaltiesas spriedumā, kā mēs redzam, divās rindiņās ir kaut kādi ļoti atšķirīgi viedokļi. Nu, ja eksperts saka, ka varēja ar to iekārtu noklausīties, nu tad vainīgs.. teikšu, tā... Bet, ja nevarēja noklausīties, kā tiesa beigu beigās konstatēja, tad es teikšu, ka nu tad ir cita situācija. Tad ir situācija tāda, ka, ja valsts aizliedz šo rīku un tas nav operatīvās darbības pasākumam sevišķā veidā paredzēts, tad iestājas šī paša Krimināllikuma pirmās daļas pazīme, bet tam ir nepieciešams būtisks kaitējums.

Nu, protams, te es neņemos tagad spriest, kādā veidā tur eksperti, piemēram, to iekārtu palaida. Ja jūs tagad paņemsiet pistoli, piemēram, un tādu pistoli, ar kuru nevar šaut, tas nav šaujamo rīks. Vai viņi tur atmūķēja vaļā un tādā veidā to iekārtu palaida un izmēģināja? Nu, man ir grūti teikt, kādā veidā tā iekārta bija pilnvērtīga, kādā veidā tad viņu pārbaudīja, ja lādētājs nebija līdz un kas ir par lādētāju un kā viņu var dabūt... Vai viņa varēja nodarīt kaitējumu? Nu, protams, ka tāda, kāda tā tur stāvēja, nekādu kaitējumu nevarēja nodarīt.

J. Neimanis.

Nu, labi... Un tad otrs jautājums. Krimināllikums saka par sevišķā veidā veicamiem darbības pasākumiem radītu, pielāgotu iekārtu, ierīču, instrumentu un to komponentu aprites aizlieguma pārkāpšanu. Tātad, no jūsu teiktā šeit nav skaidrs, kādam tad operatīvās darbības pasākumam tā iekārta kalpo.

A. Lieljuksis.

Jā, tieši tā.

J. Neimanis.

Okey. Operatīvā korespondences kontrole, paustās ziņas informācijas satura iegūšana no tehniskiem līdzekļiem, noklausīšanās, videonovērošana un iekļūšana... tas viss...

A. Lieljuksis.

Jā, ko ar šo iekārtu var izdarīt.

J. Neimanis.

Jā... bet likumdevējs to ir tā aprakstījis, kā, teiksim, šo komponentu... instrumentu, komponentu aprites aizlieguma pārkāpšanu. Tātad, tas aizliegums, aprites aizliegums parādās caur to speciālo īpašo to līdzekļu likumu un Ministru kabineta noteikumiem, kuros ir tātad šīs te komponentes, tajā 10A905 lielajā punktā viss kaut kas ir salikts iekšā... gan mikrofonu, šifratoru, gan arī tostarp šie trokšņu palaidēji, kas tiešā veidā netraucē. Likumdevējs nevar, tā teikt, uzskaitot visas šīs iekārtas, blakus iekārtām, kas tiešā veidā kalpo operatīvās darbības pasākumu veikšanai, ielikt arī iekārtas, kas pretdarbojas tiem operatīvās darbības pasākumiem. Jo Krimināllikums saka vienkārši: komponentu aprites aizliegums.

A. Lieljuksis.

Nu nonākam pie tādiem diskutabliem jautājumiem. Domāju gan, ja mums ir iekārtas... nu, kā jau es teicu, iesākumā tā norma bija paredzēta, lūk, tā... lai neiejauktos prettiesiski personas privātajā dzīvē, tātad, mēs pagriežam šajā brīdī domu attiecībā par 116. panta tvērumu arī ne tikai pret personu, pret kuru piemēro, bet arī pret sabiedrības interesēm, ar kādiem tad instrumentiem mēs viņu aizsargājam. Protams, ka mēs to varam izdarīt, bet tad acīmredzot mums ir jābūt ļoti skaidrai šai normai un mēs nevaram tādā veidā sajaukt kopā un ierakstīt Krimināllikumā normu, ka tā ir tieši vērsta uz operatīvās darbības pasākumiem sevišķā veidā, un pēc tam caur Ministru kabineta noteikumiem, kuri, kā es vēl vienu reizi saku, 645.... man tā struktūra liekas aplama. Nu, labi tie paši mūķizeri... un citi slēdžu atvēršanas

instrumenti... Protams, tas ir viens no rīkiem, bet vai tas ir pareizi šādā veidā sargpēt iekārtas. Es kā domāju... jūs jautājat šeit, vai cilvēks kā vienkāršais, es varbūt nemaz neesmu cilvēks vienkāršais... es paņemu Krimināllikumu, izlasu: Operatīvās darbības pasākumiem sevišķā veidā... atrodu Krimināllikumu... "Operatīvās darbības pasākumi sevišķā veidā"... Ko es ar šo rīku varu iegūt? Neko. Un viss. Tad iedalām... tad ir cita struktūra šiem 645. noteikumiem... Tur tā mēs šobrīd diezgan brīvi dzirdējām... gan operatīvie pasākumi, gan operatīvās darbības pasākumi, operatīvie pasākumi sevišķā veidā... es domāju, ka tā brīvi nevar. Tāpēc es runāju, ka šiem Ministru kabineta noteikumiem ir jābūt ļoti precīziem un saistītiem ar Operatīvās darbības likumu un arī attiecīgi ar Krimināllikuma normu. Ja gribam citādāk, tad rakstām citādāk. Es domāju, ka Krimināllikumu nevar tā brīvi interpretēt.

I. Ziemeļe.

Paldies.

Tiesnese Rezevska. Lūdzu!

D. Rezevska.

Jā. Sakiet, lūdzu, kā jūs skatāties uz šīs normas saturu, ņemot vērā to, ka... protams, ka mēs visi saprotam, ka tiesības attīstās. Nekas nestāv uz vietas, tiesību sistēma attīstās, arvien ātrāk attīstās, attīstās arī šo normu saturs.

Tātad jūs pats sakāt, ka jā, norma sākotnēji tātad bija pieņemta ar domu regulēt šo...

A. Lieljuksis.

Kabinets to saka, es izlasīju...

D. Rezevska.

Jā... tātad, vērša šo regulāciju attiecībā uz šiem sevišķā veidā veicamajiem operatīvās darbības pasākumiem. Tad likumdevējs redz, ka tās tiesiskās attiecības attīstās starp sabiedrības locekļiem daudz ātrāk nekā normas teksts un likumdevējs redz, ka tātad notiek tādas darbības, kur ar šo normu varētu aptvert tātad arī šīs jaunās tiesiskās attiecības, kas nu tagad ir izveidojušās, proti, ka ir jābūt jau tādām regulējumam, kas ne tikai regulē to pašu, teiksim, aizliegumu izmantot šīs ierīces, bet arī traucēšanu. Tātad likumdevējs uzskata, ka nu šī norma tagad aptvers arī traucēšanu, likumdevējs arī vienlaikus akceptē... teiksim tā... klusu ciešot... arī Ministru kabineta noteikumus, kuri, tātad, šādu sarakstu piedāvā, kur ir ietverta arī traucēšana. Un pēc tam secīgi likumdevējs izmaina šo tekstu normai, tātad, atkal parādot šo savu likumdevēja gribu: jā, mēs vienmēr bijām domājuši zem šiem pasākumiem veikšanai arī ierīces, kas traucē veikt šos pasākumus.

Tātad, no tāda tiesību attīstības viedokļa raugoties, kā jums tas izskatās? Un kopsakarā ar to, kā tad ir mainījies Operatīvās darbības likums? Cik bieži tas ir grozīts un pielāgots tām jaunajām tiesiskās sistēmas nepieciešamībām, kā tās attiecības ir veidojušās? Kā jūs no tā viedokļa varētu salikt to normas tekstu un apskatīties?

A. Lieljuksis.

Nu, es gribētu teikt tā. Nu, mums atkal tad ir jāatgriežas uz to pašu sākumu, ko Kabinets vēlējās izdarīt. Ja man jums atklāti jāsaka, man, zini, kā izskatās? Ja šos Kabineta noteikumus būtu Iekšlietu ministrijai visa atbildība, tad diez vai būtu tāda problēma bijusi... ļoti precīzi nošķirta... Es domāju, ka jūs jau dzirdējāt... nu, ko tas nozīmē: mēs esam atbildīgi par šiem Ministru kabineta noteikumiem, bet par to juridisko pusi es neko nezinu... Es, protams, cepuri nost tām zināšanām, ko Ārlietu ministrijas pārstāvis šeit pauda par šīm visām iekārtām un reklāmām... bet, ja jūs pajautāsi, ko tas nozīmē — operatīvās darbības pasākums sevišķā veidā?... kur tad ir tā atšķirība starp speciālām izmeklēšanas darbībām?... Nu, tad...

Attiecībā par procesu attīstību. Es domāju, nu... visu cieņu, es domāju, ka Vilnis varētu krietni izstāstīt... bet nu es zinu arī to problēmu, jo no pirmsākumiem tur bijām... tiešām... Tātad Saeimas opozīcijas deputāts uzķēra to, ka ir problēmas, ka mums ir Augstākās tiesas nolēmumi, mums ir lieta “Baltiņš pret Latviju”, un tur ir problēmas ar Operatīvās darbības likuma izpratni... un vajag to Operatīvās darbības likumu grozīt saistībā ar prokuroru uzraudzību, saistībā ar kontroli, pēckontroli... Nu, lūk. Un veselu gadu notika intensīvs starpministriju darbs... prokuratūra, Augstākā tiesa, dienesti visi bija iesaistīti šajā procesā un kolēģi sagatavoja brīnišķīgus grozījumus šajā Operatīvās darbības likumā.

Nu, tagad es tā detalizēti... ļoti detalizēti eju tam cauri... arī redzu, mēs redzam problēmas, mēs arī uzaicinām Augstākās tiesas tiesnesi, kas ir arī šeit pie jums strādājusi un tad mēs tā... nevis no tā hierarhijas viedokļa, bet tādā akadēmiskā vidē mēģinām pateikt, ka: zini, arī tā situācija mainās, varbūt mums vajadzētu citādāk sākt skatīties un, protams, ir gandarījums, ka tiesnesis saka, ka es padomāšu par šo jautājumu. Es esmu arī ticis vairākas stundas, rakstot šo darbu, lai varētu runāt.

Un, protams, ka man arī ir priekšlikumi, ko vēl vajadzētu grozīt saistībā ar šiem notikumiem, kas bija ar Parlamentāro izmeklēšanas komisiju, jau viena bija un operatīvajiem materiāliem... kā mēs visi zinām... tur arī bija jautājumu diezgan daudz.

Tā kā protams, ka tas viss attīstās, bet, sakiet, vai tad mēs varam pieļaut šobrīd, ka likuma norma ir interpretējama, kā gribam, vai mēs varam pieļaut paviršību un neuzmanību šajās lietās? Nu, tad, ja tas ir viena cilvēka liktenis, tad es domāju, ka noteikti, ka nē. Un līdz ar to, lai nu kuram, bet Krimināllikumam ir jābūt ļoti precīzam. Un to mēs visi varējām arī izdarīt, bet to klasifikāciju, pirmkārt, vajadzēja

645. veikt atbilstoši un pajautāt. Protams, ja jūs jautājāt... nu, varbūt, ka Saeimai nevajadzēja būt tik augstprātīgai un ieklausīties, ko teica Tieslietu ministrijas pārstāvis, brīdinot, ka šeit tik vienkārši nebūs... ka šeit ir minētas tās... varbūt, ka vajadzēja būt piezemētākiem un mēģināt iedziļināties šajā lietā un ieklausīties, varbūt viņu tiešām varēja saprast tā... Ja jūs tagad man jautājat, tad vienas darbības, kuras ir vērstas uz informāciju ieguvī un citas darbības, kuras ir traucētas uz šīs informācijas iegūšanu, ir pilnīgi dažādas. Tie instrumenti, tie rīki ir pilnīgi pretēji. Nu nevar... es to nezinu, kāpēc tā parādās apgabaltiesas spriedumā, ka var gan, gan tā. Nu nevar tā. Mēs paši esam izmantojuši tādas iekārtas un es zinu, kas tas ir. Tā, kā es domāju, ka šīm lietām ir jābūt...

Nu... es jau arī šeit minēju, piemēram... nu mēs jau ejam noziedzīgu nodarījumu pret vidi. Mums ļoti precīzi ir aprakstīts: ja tur būs malu zvejniecība, jūs to zivi mērīsiet šite no galvas līdz astei, tur tanī vietā un tas ir tas attālums, kādu jūs pateiksiet... ļoti precīzi...

Es piekrītu pilnīgi priekšsēdētājas teiktajam, ka nevar būt likums instrukcijai. Es piekrītu tam. Bet tagad mēs paskatāmies, kas, piemēram, mums... atcerieties... mums bija lielas problēmas ar narkotikām, un ir vēl joprojām problēmas. Mums bija problēmas ar šīm vielām jaunajām, psihoaktīvajām vielām. Visi bijāt šausmās, ak, šausmas... ko mēs dabūsim... mēs dabūsim likumu "Par Krimināllikuma spēkā stāšanās piemērošanas kārtību" nepārtraukti taisīt vaļā un likt jaunas vielas iekšā. Ķīmija attīstās, zinātne attīstās. It kā strupceļš. Nu un kur nonācām? Nekur. Taisām vaļā. Un tagad paskatījos, šogad pat, lūdzu, jauni prekursori izgudroti, taisām vaļā likumu un liekam iekšā. Bet mēs paliekam pie tā, ka likums ir precīzs. Lūk, šī viela jauna parādījās, varbūt tad var kaut ko.. kā jūs sapratāt, izdomāt nu tādu... tik aptverošu, bet šobrīd tas ceļš, kādu ejam, piemēram, narkotiku lietās, tieši speciāli paskatījos, tieši tāds arī diemžēl viņš ir. Nu, varbūt ir garš un tāds... nu, nepateicīgs, bet precīzs... es gan teiktu. Tad man nepateiks, kā mēs te runājam, ka tāda pildspalva un vai vēl kaut kāda. Tur būs skaidrs pa punktiem.

D. Rezevska.

Tad sakiet, lūdzu, runājot arī tieši par Operatīvās darbības likumu, kā jūs arī sakāt un kā tagad komentējat... tad jūs noteikti esat īstais cilvēks, kam jautāt par to... vai jums nešķiet, ka Operatīvās darbības likums, teiksim, kas pieņemts 1993. gadā, stājies spēkā 1994. gadā, ka tur varētu būt problēmas ar šo likumu... cik reizes jau viņš ir grozīts... piecas, sešas?

A. Lieljuksis.

Jā.

D. Rezevska.

Likums varbūt ir novecojis? Neatbilst varbūt... varbūt tas likums ir novecojis un neatbilst tiesiskās sistēmas attīstībai?

A. Lieljuksis.

Nu... par to likumu ir atbildīga Iekšlietu ministrija un mēs redzam, ka parādās Varšavas Konvencija, kura mums ienes jaunu instrumentu. Varšavas Konvencija saistībā ar naudas atmazgāšanu ienes jaunu instrumentu, tas ir, darījumu pārraudzība klienta kontā. Mēs redzam, ka ver vaļā Operatīvās darbības likumu un maz, ka šo normu ieliek kā pasākumu, mēs viņu vēl ieliekam kā operatīvās darbības pasākumu sevišķā veidā, lai ir nepieciešama Augstākās tiesas tiesneša sankcija, jo ir augsta līmeņa iejaukšanās personas privātajā dzīvē — pieprasīt ziņas par viņas kontiem. Starp citu, ziņu pieprasīšana par viņu kontu nav... nu, Augstākā tiesa tā uzskata, laikam nāksies piekrist, ka tas nav operatīvās darbības pasākums sevišķā veidā, neskatoties uz to, ka to akceptē arī Augstākās tiesas tiesnesis. Nu, tagad mums ir iznāk, ka ir sevišķā veidā, vispārīgā veidā un kaut kas pa vidu... Tā kā, nu, tur tie viedokļi atšķiras, jo to akceptē Augstākās tiesas tiesnesis, bet nav uzskaitīts šajos sevišķā veidā... tāpēc es arī tā ļoti akcentēju to uzmanību... tieši operatīvās darbības pasākumi sevišķā veidā.

D. Rezevska.

Paldies.

A. Lieljuksis.

Tā kā mēs maināmies. Un tagad arī labosim, ja vajadzēs. Ja jūs pateiksiet, ka jālabo, mēs labosim.

I. Ziemeļe.

Tiesnesis Kusiņš.

G. Kusiņš.

Man viens īss jautājums.

Sakiet, lūdzu, vai es pareizi saprotu, ka jūs izsakāt šaubas, vai ir pareizi piemērots šinī gadījumā 237.¹ panta otrā daļa konkrētajā situācijā.

A. Lieljuksis.

Es neizsaku šaubas, es nešaubos.

G. Kusiņš.

Tātad nav pareizi...

A. Lieljuksis.

Man nekādu šaubu nav. Es tā noteikti domāju, jā.

G. Kusiņš.

Vai no tā savukārt jūsuprāt, var secināt, ka šī otrā daļa ir antikonstitucionāla? Vai tas, ka tiesa ir paņēmusi kaut kādu normu, nepareizi piemērojusi attiecībā uz Belugas kungu, ka tas padara šo normu par antikonstitucionālu?

A. Lieljuksis.

Nē, es teikšu, ka antikonstitucionāli ir 645. noteikumi tādā veidā, kādā veidā veidojot šo sarakstu. Norma nav skaidra.. es pat teiktu, ka viņa ir maldinoša.

G. Kusiņš.

Sakiet, lūdzu, vai tas, ka ir aizliegts šādas iekārtas ievest, padarītu šādu iekārtu atrašanu Latvijā par kriminālsodāmu?

A. Lieljuksis.

Tā būtu aprīte?

G. Kusiņš.

Būtu šie Ministru kabineta noteikumi, bet nebūtu nekas Krimināllikumā rakstīts. Piemēram, atrastu šādu iekārtu. Bet Krimināllikumā atbildības par to nav.

A. Lieljuksis.

Ja nav atbildības Krimināllikumā? Nu... par kādu kriminālatbildību tad varam runāt? Protams, ka nevar runāt. Ja Krimināllikumā normas nav, atbildības nav. Skaidrs.

G. Kusiņš.

Tieši tā. Bet vai tas, ka nebūtu kriminālā atbildība, uzreiz padarītu šos Ministru kabineta noteikumus par antikonstitucionāliem?

A. Lieljuksis.

Droši vien, ka nē. Bet mēs jau šodien runājam par personas atbildību, nevis par... šo noteikumu nekonstitucionalitāte, manuprāt, ir šīs normas neskaidrībā un

viņas maldinošajā raksturā, ietverot sevišķā veidā veicamos operatīvās darbības pasākumos tādas lietas, kuras nav saistītas ar šo pasākumu īstenošanu.

G. Kusiņš.

Tad šī Krimināllikuma un Ministru kabineta noteikumu antikonstitucionalitāte izpaužas tajā, ka ir mēģināts konkrētajā lietā... nu, es lietošu vārdu... šos pievilkt konkrētajam gadījumam, lai personu sauktu pie atbildības?

A. Lieljuksis.

Ja mēs runājam par antikonstitucionalitāti, tad mēs varam runāt tikai par 645. noteikumiem, kuri ir nepareizie. Paņemam Krimināllikuma normu, izlasām, jā... Tāpēc es arī šeit cienījamai tiesai stāstu, ka viņa ir sašaurināta. Kungs teica.. nu, jā, man tur iedeva... Bet viņš pateiks, ka tas ir man speciālām izmeklēšanas darbībām. Un ko tad? Tad mēs teiksim, ka jā, zini, mēs tā kā varētu... varbūt tomēr tā aizdomāties līdz tam, bet Krimināllikumā norma ir precīza.

G. Kusiņš.

Jā, bet pats arī norādījāt uz 237.¹ panta pirmo daļu. Tātad, šo pazīmi, ka ar to radīts būtisks kaitējums...

A. Lieljuksis.

Jā.

G. Kusiņš.

Tātad, viņa var būt Ministru kabineta noteikumos paredzēta ierīce, bet būtisks kaitējums nav radīts, tad līdz ar to tā persona pie kriminālatbildības nav saucama.

A. Lieljuksis.

Nav, protams.

G. Kusiņš.

Bet kā tad izpaužas šī Kabineta noteikumu antikonstitucionalitāte? Ja būtu šāda iekārta, šis plašas frekvences traucējumu ģenerators iekļauts sarakstā, bet ja viņš netiktu piemērots saistībā ar Krimināllikuma šo otro daļu...?

A. Lieljuksis.

Viņš... tur jau tā lieta. Ja viņš būtu šajā sarakstā, un viņš nebūtu zem šīs apakš...

G. Kusiņš.

Netiktu ielasīts zem otrās daļas...

A. Lieljuksis.

Tieši tā... tad viņš arī būtu pirmā daļa.

G. Kusiņš.

Bet tad attiecībā uz Belugas kungu šinī gadījumā ir piemērota...

A. Lieljuksis.

Viņam ir piemērota otrā daļa un... nu bet paskatījās jau.... Es nezinu, varbūt es kļūdos kā Augstākā tiesa domāja... bet es tā mēģinu saprast, kā tas tā varēja sanākt? Kā varēja tādā veidā interpretēt, es arī mēģināju saprast... Un vienīgais tas, ko es... varbūt ka es kļūdos... bet es to izsecināju no tiem noteikumiem. Redz, kur viņi iekļāva... tā tad viņi ir. Ja jūs tikko uzliktu pretim daļu, kurš pasākums... viss. Tad uzreiz būtu tukšums.

G. Kusiņš.

Tā tad tas ir vienkārši tiesas piemērotāja, jūsuprāt, nepareizi attiecināts uz otro daļu?

A. Lieljuksis.

Nē. Ministru kabinetam 645. noteikumos šo iekārtu nevajadzēja likt zem sadaļas "Sevišķā veidā veicamie operatīvās darbības pasākumi".

G. Kusiņš.

Nu... un ja viņi būtu ierakstīti tur? Vai tad tas padara viņus tā uzreiz nepareizus? Antikonstitucionālus? No klasifikācijas viedokļa nepareizi ierakstīts.

A. Lieljuksis.

Nu, tieši tā.

G. Kusiņš.

Tur, kur ir krūzītes, ir ielikta dakšiņa? Vai tad tāpēc uzreiz nevar saprast?

A. Lieljuksis.

Nu, bet atbildība par krūzīti ir viena, bet par dakšiņu ir cita. Atbildības tad ir dažādas! Ja par krūzīti būtu tāda pati atbildība, kā par dakšiņu, tad lielas starpības nebūtu.

G. Kusiņš.

Labi. Paldies.

I. Ziemele.

Jā... tiesnesis Kučs.

A. Kučs.

Es arī par Ministru kabineta noteikumiem. Bet par jauno redakciju jums gribēju pajautāt.

Viņā joprojām tagad ir izskaidrots, kur tās ierīces ir, bet viņas tagad ir.. vai jums ir arī tā kā... liekas, ka ir jaunajā redakcijā tur ir problēma vai...?

A. Lieljuksis.

Jā, es jau, manuprāt, sacīju, ka, manuprāt, atkal iekļaujot zem tās pašas sadaļas, ir tas pats. Ja jūs man jautājat par jaunajiem... es redzu, ka zināms progress ir. Es varbūt ar to īpaši nepieskāros...

A. Kučs.

Bet tas nenovērš, man liekas, to, ko jūs tā kā... jautājums bija, vai tas novērš...

A. Lieljuksis.

Nē, nu sadalījums jau ir tas pats. Es gribētu teikt, ka tomēr zināms progress ir ar šīm atsaucēm "skat.". Ja mēs skatāmies jaunajos noteikumos, ir rakstīts "skat. arī regulu". Tad es saprotu, ka ir šie Latvijas noteikumi un es "skat. arī regulu". Iepriekšējā regulējumā — tikai "skat.". Tev ir militārā... par ko arī šeit ir bijis tas strīds... Tātad tur tie militārie tiek, "skat. militāros", nav "skat. arī militāros". Tātad no tāda viedokļa es lasot nemaz nemeklēju kaut kādus Latvijas noteikumus, es apskatos apakšā "skat. militāros" un es skatu militāros. Tur es tādu neatrodu, viss kārtībā.

Tā kā es gribētu teikt, ka tie jauni noteikumi ar to atsauci, ka "skat. arī" tomēr tā kā cilvēkam precīzāk pasaka, ka tev ir jālūkojas bez Latvijas saraksta arī vēl kaut kādās direktīvās un vēl kaut kādos tiesību aktos.

Tā kā labāka ir, bet, ja mēs ņemam, kā šo... es domāju, ka ir tas pats. Manuprāt, tā nevajadzētu veidot Ministru kabineta noteikumus tādā veidā klasifikāciju... jo klasifikācijas pamats ir jābūt vienāds, cik es esmu mācījies.

I. Ziemele.

Jā... Man būtu arī daži jautājumi.

Turpinot šo tēmu, tāpat, analizējot normas. 237.¹ panta apstrīdētā otrā daļa... lai mēs varētu saprast tieši jūsu pozīciju, Lieljukša kungs... Tāpat otrā daļa. Tajā ir noteikta, ja tā varētu teikt, stratēģiskas nozīmes preču grupa, kuras šajā gadījumā izmanto sevišķā veidā veicamiem operatīvās darbības pasākumiem. Bet, protams, ka tās ir šīs stratēģiskās nozīmes preces un tās ir tikai tās, kuras saistās ar sevišķā veidā veicamiem operatīvās darbības pasākumiem, ja? Skaidrs.

A. Lieljukšis.

Bez šaubām.

I. Ziemele.

Mums otrā daļa par noziedzīgu nodarījumu uzskata arī tāpat šīs te... ja tā varētu teikt... grupa grupā... attiecībā uz stratēģiskas nozīmes precēm. Arī par šādu preču apriti viņa nebūtu pieļaujama... vai ne?

A. Lieljukšis.

Jā... nu, kā jau es teicu. Ja mēs uz to dzīvi reālo paskatāmies, nu... kaut kā nezinu, kā ir... ar tiem visiem mūķīžeriem durvju atvēršanas SIA simtajām... Nu, kas tas ir par plašo "mūķīžeri un citi instrumenti slēdzeņu atvēršanai".

I. Ziemele.

Jā... Un tad šeit ir arī tas jūsu piemērs, ka patiesībā, ja mēs paskatāmies dažādus cilvēkiem ļoti nepieciešamus piedāvātos pakalpojumus, tad arī tā aprite tur viņa tāda ir...

A. Lieljukšis.

Man par to sarakstu ir arī citi piemēri, bet tas man likās kā tāds vislabāk saprotams. Tie skar tiešām jau valsts noslēpuma jautājumus un es tad... Ir arī citi priekšmeti, kur nav sakars viņiem ar šīm darbībām...

I. Ziemele.

Tas ir viens aspekts. Skaidrs.

Tāpat ir tādi priekšmeti, kas ir šajā aprītē, kuri ir nepieciešami sevišķajai operatīvajai darbībai, bet kuri tiek normāli, teiksim, pakalpojumu jomā izmantoti un līdz ar to tas aizlieguma raksturs no krimināltiesību viedokļa viņš tāds uzreiz... vārdu sakot, ir jautājumi, vai ne?

A. Lieljuksis.

Jā... ir jautājumi...

I. Ziemele.

Jā, tieši tā.

Bet man ir nākamais jautājums. Par Ministru kabineta noteikumiem 645. Par šo te 10A905 sadaļu kā tādu un “e” punktu konkrēti. Vai jūs uzskatāt, ka tātad aprite... aprites aizliegums Krimināllikuma pantā no vienas puses un savukārt 10A905 sadaļa, kurā ir vairākas apakšdaļas un pati pēdējā, kas mūs interesē, ir “iekārtas un ierīces operatīvās darbības pasākumu traucēšanai”. Tātad, jūsu skatījumā, ja es pareizi sapratu, tad šis “aprites aizliegums”, “aprite” un “pasākumu traucēšanai, darbības traucēšanai”... tas arī it kā kaut kas tur nesavienojas...?

A. Lieljuksis.

Mana tā doma bija tāda, ka ir Krimināllikumā cita tāda ļoti līdzīga norma, kur tā aprite ir skaidri un gaiši pateikta, kas tā “aprite” tāda ir. Nu, tad tā būtu ražošana, pārvietošana, pirkšana, arī dāvināšana... tā arī ir aprite, kā dāvanu pieņem, tā arī ir aprite... Varbūt, ka tā arī ir... Tas ir, vienkārši, nu, tā kā ilustrējot tam, ka ja par tādām jūtīgām lietām mēs runājam, tad mums ir jau Krimināllikumā norma, kura detalizētāk... arī runājot par tādām stratēģiskas nozīmes lietām. Tāpēc man tas bija tā kā piemērs, ka varētu būt tā Krimināllikuma norma pārskatāma. Bet vislielākais, protams, man ir jautājums... tas bija par 98. otro daļu es runāju...

I. Ziemele.

Tātad jūs uzskatāt, ka Ministru kabineta noteikumi šo “glabāšanu”, kas parādās konkrēti kā darbības veids Ministru kabineta noteikumos šajā sadaļā... tad “glabāšana” iziet ārpus aprites tvēruma?

A. Lieljuksis.

Droši vien, ka nē. Ārpus neiziet, bet viņš ir nepareizajā sadaļā ielikts iekšā. Viņu nevajag saistīt... vajag, tātad, ielikt, mums ir atsevišķa sadaļa, kas ir operatīvās darbības pasākumu traucēšanai. Bet arī ar tām lietām jābūt ir diezgan uzmanīgam, jo, kā jau es jums sacīju tajā piemērā ar to atslēgu atvēršanu... viņu taisīt, ka jebkuras taisīt vaļā.. Vai mēs iedomājamies, ka, teiksim, tie vieni instrumenti ir atšķirīgi no citiem? Diez vai.

Bet droši vien, ka arī mēs iedomājamies, ko tad mēs darīsim tad, ja būs tās atļautās kameras... bet, teiksim, šeit saliks tik daudz videokameras, ka vīri nepamēģinās neviens šādā telpā iekļūt iekšā. Mēs arī teiksim, ka mēs kaut kā neatvērām operatīvās darbības subjektiem durvis vaļā un lūdzu, nāciet, lieciet, ko šeit

gribiet...? Es varbūt ielieku iekšā... nopērku tādus trīs suņus un pamēģiniet ietikt manā mājā iekšā... Nu tad arī teiks, ka es esmu veicis kaut kādus pasākumus operatīvās darbības traucēšanai? Vai arī tehniku salikšu... atļautās kameras pa visiem stūriem... Nu, kā tad būs? Tā kā droši vien, ka arī šajā situācijā varētu būt risinājums, manuprāt, gan ar tām frekvencēm, gan ar tiem pašiem uzņēmējiem kaut ko ļaut... vai arī viņiem ir kaut kādas aprīkotas telpas, kas ir uzņēmējiem, kur viņš var šādas savas privāttikšanās saorganizēt vai savu komercnoslēpumu aizsargātu... Tā kā es domāju, ka šeit ir visu aizliedzam. Nu, kā Ārlietu ministrijas kolēģis teica, ka Drošības policija atnāca un visu aizliedzam. Nu, visu aizliedzam, un te mēs esam.

I. Ziemeļe.

Sakiet, lūdzu, un mans pēdējais jautājums... Protams, ka jūs esat detalizēti izsekojis līdz hronoloģijai, arī to, kā tika grozīta, precizēta un tā tālāk apstrīdētās normas, arī hronoloģijai, kādā, teiksim, konkrēti pieteikuma iesniedzējs atradās līdz notiesājošam spriedumam, sakiet, lūdzu, vai jūsuprāt šāds princips, kas ir viens no pīlāriem tiesiskā valstī, tātad *Nulla poena sine lege*... vai šajos apstākļos ir ievērots vai nav?

A. Lieljuksis.

Es domāju gan, ka ne.

I. Ziemeļe.

Paldies.

Tā... pieteikuma iesniedzējiem...

J. Halturina.

Man būtu tikai viens tāds precizējošs jautājums. Kā jums šķiet, vai vispār bija pareizi no valsts puses šīs preces operatīvai darbībai un pasākumu traucēšanai likt stratēģisko preču sarakstā kā tādā?

A. Lieljuksis.

Valstij ir jāspēj sevi aizsargāt un varēja viņu tādu likt iekšā. Un ja uzskatīja, ka tas ir nepieciešams, droši vien, ka varēja. Nu bet tad pareizi bija arī jāieliek... es tā teiktu. Noteikti, ka varēja... jo, kā jau es teicu, jaudas mums ir ļoti dažādas. Šis kiberlaiks ir ļoti jūtīgs, ļoti bīstams, un noteikt, ka tas pat ir arī pienākums aizsargāt citus cilvēkus no operatīvās darbības subjektiem un ir arī jāspēj strādāt. Bet tam tiesiskajam regulējumam ir jābūt ļoti skaidram un precīzam. Es stāvu par to.

J. Halturina.

Paldies.

I. Ziemele.

Paldies. Saeimas pārstāvei?

I. Tralmaka.

Paldies. Sakiet, lūdzu, man rodas priekšstats jūs klausoties, ka vienu pasākumu operatīvās darbības var veikt tikai ar vienu līdzekli vai vienu ierīci. Vai tā ir?

A. Lieljuksis.

Nu... es lasīju, ja jūs uzmanīgi klausījāties... mēs runājām par operatīvās darbības pasākumiem un īstenošanas metodēm. Ja jūs gribat, lai es jums precizēju attiecībā par noklausīšanās...es jums varu pastāstīt, ka mēs noklausīšanos varam veikt attālināti, personām pieslēdzoties tīklā, ko veic Satversmes aizsardzības birojs un mēs arī noklausīšanos varam veikt, radiomikrofonu izvietojot kaut kādā telpā, un mums tad tur ir jātiek iekšā. Vēl mēs varam iesūtīt kādu personu, kura ir aprīkota ar radiomikrofonu un tādā gadījumā cita persona otrpusielas varbūt vai šeit mašīnā viņu noklausās. Varbūt ar to pietiks... Tā kā šie instrumenti ir dažādi, metode ir dažāda, bet viņi visi ir vērsti uz informācijas iegūšanu. Šī iekārta ir vērsta uz neiegūšanu un viņa nav paredzēta personai. Tā ir dienestiem, lai dienesti varētu strādāt... tam šī norma ir paredzēta.

I. Tralmaka.

Tādā gadījumā man jautājums. Mēs dzirdējām no Valsts drošības dienesta darbiniekiem, ka, piemēram, šis signāls noklausīšanās ierīcē, ja ir par stipru, viņi mēdz izmantot slāpētājus. Paši saviem signāliem... Sakiet, vai tas nebūtu uzskatāms... vai traucētājierīci kā līdzekli varētu izmantot operatīvās darbības pasākumu veikšanai?

A. Lieljuksis.

Manā tabulā ir uzzīmēts operatīvais pasākums. Operatīvajam pasākumam — jā, operatīvās darbības pasākumam — nē, jo nav tādas darbības. Šie pasākumi, par ko runājat, nav ne operatīvās darbības pasākumi... es viņus ierindoju kā... par cik ir Ministru kabineta noteikumi un ja drošības iestādes režīma nodrošināšanai vai apsargājamo personu nodrošināšanai izmanto šādas iekārtas, jā, nu es viņus ierindoju kā operatīvais pasākums, jo viņas izmanto valsts institūcijas. Tabulā ir uzzīmēts. Tas nav operatīvās darbības pasākums nekādā veidā, par ko runāja Drošības policijas pārstāvis.

I. Tralmaka.

Es saprotu, ka tas nav pats par sevi kā operatīvās darbības pasākums, bet, lai veiktu šo pašu noklausīšanos, vai, piemēram, mikrofona izvietošana kādā telpā, un tur ir vajadzīgs slāpēt signalizāciju, lai viņā iekļūtu... gala rezultāts, protams, būs noklausīšanās... bet vai tas varētu ietilpt pasākumu kopumā, lai īstenotu šo te... līdzekļu, metožu kopumā... lai īstenotu operatīvās darbības pasākumu?

A. Lieljuksis.

Nedomāju gan...

I. Tralmaka.

Tad, jūsuprāt, Drošības dienests to neizmanto?

A. Lieljuksis.

Nu, redziet... Es domāju, ka šobrīd tā ir problēma. Ne par velti es teicu, ka tādus pasākumus ir nepieciešams ieviest, jo, ja mēs šodien sastapsimies ar situāciju, un te ir mums ķīlnieku krīze, un Valsts policija, kurai tas ir piekritīgs, aizies tagad pie Drošības policijas un teiks: klausies, nāc palīgā... mums vajag nobloķēt, lai neviens viņam nevar piezvanīt... bet viņš šito izņems ārā un nolasīs: klausies, es tev te īsti nevaru palīdzēt... jo, re ku man likums neatļauj šo iekārtu izmantot...

I. Tralmaka.

Es šeit nerunāju vairāk par slāpēšanu, kas būtu vērsta uz sazināšanos, bet, piemēram... par to pašu signalizāciju... Lai varētu īstenot noklausīšanos, tad mikrofons ir vajadzīgs telpā. Tas nebūs vērsts konkrēti... bet tas būs līdzeklis, kādā īstenot gala beigās noklausīšanos.

A. Lieljuksis.

Nu, tad būs jāizdomā operatīvās darbības subjektiem, kā tur iekļūt...

I. Tralmaka.

Skaidrs.

Jūsu viedoklī ir tas, ka šie te traucētāji... ar viņiem nevar ierakstīt, iegūt, informāciju... Sakiet, kādu informāciju var ar mūķīzeri ierakstīt vai iegūt un saglabāt...?

A. Lieljuksis.

Ja jūs uzmanīgi klausījāties, es jau teicu... ka operatīvās darbības pasākums kā operatīvā iekļūšana ir... izskatītos tā kā izņēmums, bet ideja jau tur ir izvietot tehniskos līdzekļus, lai iegūtu informāciju. Tā kā tas būtu no visa tā klāsta, ja jūs to tā ļoti gribat uzsvērt, tad tas būtu izņēmums, jo visi pārējie pasākumi ir vērsti uz informācijas iegūšanu.

I. Tralmaka.

Tātad mūķīzeri varētu izmantot kā starppasākumu, tad kādēļ nevarētu izmantot trokšņu slāpētāju kā starppasākumu, lai iekļūtu telpā?

A. Lieljuksis.

Tāpēc, ka šajā gadījumā ir runa par to... par sarunu kontroli un kontroles darbībām, tāpēc es domāju... Un lai īstenotu operatīvās darbības pasākumus sevišķā veidā. Nu es nezinu... kur jūs esat tik labi informēta, kādā veidā notiek iekļūšanas... Saeimā... varbūt labāk būtu ieklausījušies Kabineta brīdinājumos.

I. Tralmaka.

Man ir ekspertīzes... es viennozīmīgi neesmu eksperts šajos jautājumos...

A. Lieljuksis.

Bet izskatās, ka esat.

I. Tralmaka.

Tas ir jautājums un tādēļ es gribētu saprast, kāda ir atšķirība starp mūķīzera izmantošanu, lai gala beigās veiktu noklausīšanos un, piemēram, slāpētu... Wi-Fi bezvadu signālu... signalizāciju... Tāpēc vēlos uzzināt, kāda ir atšķirība, ja vienu mūķīzeri varētu izmantot operatīvās darbības pasākumos, bet šo te slāpētāju nevarētu. Un tas nebūtu pareizi ieklasificēts.

A. Lieljuksis.

Nu, tāpēc, ka mēs šodien runājam par sarunu kontroli un sarunu noklausīšanos... lai personas nevarētu veikt... Ja jūs runājat par signalizāciju... nu, tad es nezinu, kā tur būs... es domāju, ka būtu problēmas...

I. Tralmaka.

Skaidrs.

A. Lieljuksis.

Un kādā veidā, interesanti, jūs to tā kā izmantotu? Tas paliek interesanti...

I. Ziemele.

To jūs pēc sēdes varēsiet izrunāt.

A. Lieljuksis.

Nē, nu.... Jo tā izklausās arī ne sevišķi labi no tiesiskā viedokļa...

I. Ziemele.

Skaidrs... tad jums arī par to ir šaubas. Labi, tad tā arī ir atbilde.

I. Tralmaka.

Paldies

I. Ziemele.

Ministru kabineta pārstāvis.

V. Vītoliņš.

Jā, paldies. Man būs daži jautājumi.

Es varbūt nedaudz papildināšu, bet arī konkrētāk Saeimas pārstāvja uzdotos jautājumus...

Es tā kā vēlētos nedaudz tikt skaidrībā ar to Operatīvās darbības likumu. Kā tad īsti tur ir? Es izlasu Operatīvās darbības likumā, pirmām kārtām, manis jau pieminēto 6. panta pirmo daļu, kur ir rakstīts “operatīvās darbības saturs ir operatīvās darbības pasākumi un to īstenošanas metodes”, ja? Tātad šinī daļā mēs redzam, ka tie ir operatīvās darbības pasākumi un metodes.

A. Lieljuksis.

Un to īstenošanas metodes. Nevis vispār metodes, bet to īstenošanas metodes.

V. Vītoliņš.

Jā, jā... Un es tad attiecīgi izlasu šī paša panta trešo daļu, kur ir rakstīts “operatīvās darbības pasākumu gaitā var izdarīt ierakstus ar video, audio, kino un foto aparāturu, kā arī izmantojot dažādas informācijas sistēmas, tehniskos, ķīmiskos, bioloģiskos līdzekļus”. Līdz ar to no šīs normas es saprotu, ka šeit ir runa par to, ka operatīvās darbības pasākumu gaitā var izmantot dažādus tehniskos līdzekļus. Un tad es izlasu 8. panta pirmo daļu un attiecīgi tātad metode tiek skaidrota... kā es to uztveru... “operatīvās darbības metode ir operatīvās darbības pasākumu līdzekļu un

taktikas kopums to veikšanas secībā”. Un tas mans jautājums ir šāds: vai Operatīvās darbības likumā būtu jāatšķir, vai viņš jau ir atšķirts jau... tātad operatīvās darbības pasākums kā tāds... metode un līdzeklis... Vai tie ir dažādi atšķirti elementi, ja es tā varu izteikties? Tāds ir mans jautājums.

A. Lieljuksis.

Es gribētu teikt... nu, tā, kā es to saprotu un arī rakstu... ka sākam mēs tātad no 6. panta pirmās daļas. Tātad, mums ir operatīvās darbības pasākumi, ļoti skaidri nosaukti... un viņu īstenošanas metodes. Un šīs metodes var būt dažādas. Ja jūs tagad aizejat atpakaļ, kas ir metode, tad mēs redzam, ka šo 8. pantā metodi atkal saista ar operatīvās darbības pasākumu un... tālāk... šiem tehniskajiem līdzekļiem un tā tālāk.. Es domāju gan, ka es saistu... nu, mēs arī zinām īstenībā, ka ir šī operatīvā darbība kā izsekošana... kādas metodes... mēs to zinām, tas ir saprotams. Es saistu operatīvās darbības pasākumu ar konkrētu... ar šo pasākumu īstenošanas metodi. Arī metode ir saistīta ar pasākumu, jo mēs jau redzam... Tad, kā jau es arī teicu, tad ir arī metodes, kuras mēs Operatīvās darbības likumā neredzam, bet operatīvās darbības teorijā viņas pastāv. Viņas nav ierakstītas likumā... aģentūras, noziegumu atklāšanas metodes, izmantojot operatīvās darbības pasākumus... vienas, otras... Un pie tam vēl likumā ir ierakstīts, ka operatīvās darbības pasākumu klāsts ir izsmeļošs un viņš nav papildināms, interpretējams kā iedomājami... tā kā es domāju...

V. Vītoliņš.

Jā, bet es vēlreiz precizēšu to savu jautājumu... Tātad, ja es pareizi sapratu vismaz no tās atbildes... vai es pareizi sapratu... tātad ir operatīvās darbības pasākums kā tāds, ir metode un līdzeklis. Tie ir atšķirīgi... savstarpēji ļoti cieši saistīti, bet viņi ir atšķirami...

A. Lieljuksis.

Saturs, protams, ir atšķirīgs.

V. Vītoliņš.

Labi. Tad nākamais jautājums. Kā jūs lasāt Ministru kabineta noteikumus... es nocītēšu... tātad šo sadaļu 10A905 arī... “sevišķā veidā veicamiem operatīvās darbības pasākumiem speciāli radītas un pielāgotas iekārtas, ierīces un instrumenti”. Operatīvās darbības likuma izpratnē... iekārtas... tas būs operatīvās darbības pasākums, metode vai līdzeklis?

A. Lieljuksis.

Līdzeklis.

V. Vītoliņš.

Jā. Un tad es paskatījos vienu Cilvēktiesību tiesas spriedumu “Uzun pret Vāciju”. Tur tā īsa fabula ir tāda, ka vienai automašīnai tika uzstādīta GPS sistēma un attiecīgi policija izsekoja šo transporta līdzekli attālināti. Un uz šī piemēra hipotētiski mēs noteikti visi zinām, ka mums tirgū ir pieejamas tādas signalizācijas ierīces, kur tiek likts iekšā mobilā tālruņa čips un attiecīgajā gadījumā, ja tās mašīnas durvis atver, tad tas dod signālu uz mobilo ierīci īpašniekam... tad šādu te piedāvā, man liekas, “Motors”... Attiecīgi, kā jūs domājat... Vai, piemēram, kā šajā gadījumā Vācijā... esot šiem esošajiem operatīvās darbības subjektiem... vajadzētu uzstādīt šādai automašīnai GPS iekārtu un tamdēļ vajadzētu iekļūt iekšā šajā transporta līdzeklī, vai šīs operatīvās darbības pasākumu veikšanas gaitā varētu tikt izmantots līdzeklis, lai slāpētu šo tālruņa signālu īpašniekam uz savu tālruni.

A. Lieljuksis.

Labs jautājums. Un ko viņi darīs tad, ja es tur suni ielikšu tajā mašīnā?

V. Vītoliņš.

Nē, nē... mēs nezinām, ko viņi darīs ar suni.... Bet jautājums ir par to, vai šo līdzekli varētu izmantot operatīvās darbības pasākumu veikšanai...

A. Lieljuksis.

Es varētu teikt tā, ka šobrīd par tiem tehniskajiem līdzekļiem domājot, arī citiem, tajā skaitā šeit pieminētajiem... mēs redzam, ka nu īstenībā ir problēmas. Mēs to zinām, ka tur ir problēmas. Nu, droši vien, ka, ja tas būtu šāda iekārta būtu ļoti skaidri un nepārprotami atzīmēta, nosaukta pareizi, pareizajā sadaļā, tad mēs par to arī droši vien, ka varētu lemt. Bet es jau nerunāju par to, ka... es nesaku, ka šādu iekārtu nevar ielikt iekšā sarakstā, pilnīgi noteikti. Es domāju, ka viņu vajadzētu skaidrāk apzīmēt. Un tas ir viss.

V. Vītoliņš.

Tad es saprotu, ka šādu līdzekli varētu...

Un pēdējais jautājums.

A. Lieljuksis.

Nu, es nezinu, kā te būtu... es par Vāciju neko...

V. Vītoliņš.

Nē, nē... Tad jautājums attiecīgi... Kā jūs atšķirtu sevišķajā veidā veicamo operatīvās darbības pasākumu no vispārējā veidā veicamo operatīvās darbības pasākumu no tiesību viedokļa? Kur ir tā atšķirība? Un kāpēc ir vispār tāda...

A. Lieljuksis.

Es domāju, ka galvenā atšķirība ir cilvēka tiesību aizskārums, jo, ja mēs skatāmies, tad šie pasākumi, ko īsteno Augstākās tiesas tiesnesis vai teiksim, atļauj prokurors un pēc tam Augstākās tiesas tiesnesis pārbauda, viņi jau ir vērsti, lai aizsargātu personas privātumu, nevis lai atvieglotu operatīvās darbības subjektiem strādāt. Tāpēc jau ir šis sevišķā veidā veicamais pasākums ir ietverts. Tā kā tas, es domāju... Un ja mēs kaut ko mainījām šeit Operatīvās darbības likumā... jums pateicoties, pamatīgi par kontroli, pirmskontroli... un mēs ļoti skaidri un labi to zinām, ja mums parādītos viens pasākums, kur vispār nav nekāds tiesiskais regulējums, kur ir kaut kādas slepenās instrukcijas, es domāju, ka mēs diezgan labi apzināmies, kāds būtu spriedums.

V. Vītoliņš.

Bet vai es pareizi sapratu, ka sevišķajā veidā veicamais operatīvās darbības pasākums ir principā ar vienādības zīmi kā būtiska iejaukšanās personas privātajā dzīvē? Vai tas tā būtu?

A. Lieljuksis.

Domāju gan, ka jā.

V. Vītoliņš.

Paldies.

I. Ziemeļe.

Paldies. Tiesnešiem nav vairs jautājumu.

Paldies Lieljukša kungam. Paldies.

Tātad mēs esam uzklaušījuši pieaicinātās personas un lietas dalībniekus un mēs būtu gatavi pāriet pie tiesas debatēm.

Bet tiesa pasludinās 15 minūtes pauzi, lai lietas dalībnieki varētu sakārtot domas.

(Pārtraukums.)

I. Ziemele.

Lūdzu, sēdieties!

Tiesa tomēr gribētu vēl paturpināt lietas izskatīšanu pēc būtības un uzaicināt Pārstāvi Nr.2 šeit uz dažiem jautājumiem. Vai Valsts policijas pārstāve arī ir klāt... arī būs daži jautājumi..

Tiesnesis Laviņš. Lūdzu!

A. Laviņš.

Es uzdošu jautājumu. Pārstāvi Nr.2, tas, ko mēs dzirdējām no Lieljukša kunga plaši izklāstītā viedokļa par apstrīdēto normu tajā redakcijā, kas bija uz to brīdi un kas tiešā tekstā neparedzēja par to, ka varētu iestāties kriminālatbildība par operatīvās darbības veikto pasākumu traucēšanu. Un tā doma, kā to varēja saprast, ir... vismaz es sapratu, ka, tāpat, šo normu interpretēja tādā veidā, ka kriminālatbildība var iestāties tikai par tādu līdzekļu, iekārtu lietošanu, kuras tiek pielietotas, lai iegūtu informāciju. Tā kā šie trokšņu slāpētāji nav paredzēti tam, lai iegūtu informāciju, tad tas secinājums, ko Lieljukša kungs diezgan skaidri pateica, ka uz to brīdi Krimināllikumā nebija paredzēta atbildība par šādu iekārtu aprītes noteikumu pārkāpšanu.

Dzirdējām jautājumus no Saeimas un Ministru kabineta pārstāvju puses. Un no šiem jautājumiem izrietēja secinājums, ka, piemēram, ja tiek veikts operatīvās darbības pasākums sevišķā veidā, kas ir personas noklausīšanās, tad metode var būt izvēlēta kā noklausīšanās ierīču ievietošana personas privātajā telpā... nu, tur var būt dažādas tās privātās telpas... Savukārt tā privātā telpa var būt aprīkota ar signalizāciju, lai šis īpašnieks varētu saņemt ziņas, ka kāds atrodas viņa telpā un tādā veidā šos pasākumus varētu liegt īstenot. Uz ko, kā es sapratu no Saeimas un Ministru kabineta pārstāvju teiktā, ka var tikt izmantoti līdzekļi, lai šo personas privātajā telpā uzstādīto signalizāciju slāpētu tieši ar šādu iekārtu un būtībā šī iekārta tiek izmantota, lai īstenotu šo sevišķā veidā veicamo operatīvās darbības pasākumu, kas ir personas noklausīšanās.

Man jums šobrīd ir jautājums. Ja dodaties pēc akcepta uz Augstāko tiesu, lai veiktu personas noklausīšanos, vai, saņemot akceptu, tiek akceptēta arī metode un pielietojamie tehniskie līdzekļi, tostarp, lai šādas metodes veikšanai, piemēram, pielietotu signalizācijas vai kāda cita signāla slāpēšanu? Jūs varat sniegt atbildi uz šādu...? Vai mans jautājums jau ietiecas tādas informācijas sniegšanā, kas ir klasificēta? To jūs varat droši teikt.

Pārstāvis Nr.2.

Es jautājumu sapratu, bet šis jautājums nebūs manā kompetencē.

A. Laviņš.

Kā kompetencē būs?

Pārstāvis Nr.2.

Es domāju, ka kāda operatīvā darbinieka kompetencē, kurš griežas, lai saņemtu sankciju operatīvas darbības veikšanai.

I. Ziemeļe.

Bet no šo te tehnisko līdzekļu viedokļa... vai šis trokšņu slāpētājs tiešām apslāpētu šādu, piemēram, uzstādītu speciālu signalizāciju telpā?

Pārstāvis Nr.2.

Es pieļauju, ka ir tādas situācijas, ka varētu šādu ierīci izmantot signalizācijas noslāpēšanai, teiksim.

I. Ziemeļe.

Un lai nesaņemtu signālu, piemēram, mobilajā tālrunī... ja?

Pārstāvis Nr.2.

Jā... vai, piemēram, kā minēja gadījumu ar automašīnu.

I. Ziemeļe.

Nu, jā, tas ir skaidrs, tas ir daudz vienkāršāk... bet konkrēti par šādu slāpētāju un šādas frekvences arī, kā, piemēram, ir pieteikuma iesniedzējam? Kā jūs ekspertīzē skatījāt?

Pārstāvis Nr.2.

Nu, skatoties par ierīci, par kuras glabāšanu šeit ir runa... tad šī ierīce paredzēta un darbojas četros frekvenču diapazonos, viens no kuriem paredzēts bezvadu interneta slāpēšanai, trīs frekvences paredzētas mobilo sakaru slāpēšanai.

I. Ziemeļe.

Proti, tātad ar viņu varētu veikt kaut kādu operatīvās darbības traucēšanu, ja?

Pārstāvis Nr.2.

Tajā skaitā, jā.

I. Ziemeļe.

Tātad varētu veikt. Labi, paldies.

Tā... Mēs tagad aicināsim Stradiņas kundzi no Valsts policijas.

Tātad jautājumu jūs dzirdējāt... Tad, kad operatīvās darbības akceptam jūs vērsaties Augstākajā tiesā pie tiesneša, ko tieši, runājot par līdzekļiem... ko tieši tiesnesis akceptē tajā jūsu darbinieku lūgumā, lai veiktu operatīvo darbību?

Tiesnesis Laviņš vēl precizēs.

A. Laviņš.

Vai tikai pašu sevišķā veidā veicamo pasākumu kā personas noklausīšanos, vai arī plus metodi, plus līdzekļus.

A. Stradiņa.

Es neesmu operatīvais darbinieks un pēc šādas atļaujas neesmu vērsusies, tāpēc nemācēšu jums izklāstīt, vai tiek prasīts akcepts arī visām metodēm. Bet varu pateikt to, ka Valsts policija noteikti pēc šādas metodes nevērsīsies, jo, atbilstoši noteikumiem "Par speciālo radiolīdzekļu izmantošanas kārtību un tehniskajām prasībām to darbībai" Valsts policija var tikai patstāvīgi veikt īslaicīgās aizturēšanas vietās šādu te slāpēšanu. Tas būtu jautājums drīzāk Drošības policijai.

I. Ziemele.

Skaidrs. Labi.

Varbūt Lieljukša kungs.. jūs no savas iepriekšējās pieredzes varat apgaismot tieši šajā jautājumā?

A. Lieljuksis.

Nu, es domāju, ka Antra jau atbildēja. Tā būtu problēma šobrīd Augstākās tiesas tiesnesim, jo tādu pasākumu akceptēt... viņam tad būtu jāreķinās ar... Kā jau es teicu, nav tik vienkārši, jo šie radiosignāli.. viņi saistās ne tikai ar apsardzi, viņi saistās ar ugunsdrošības jautājumiem, viņi saistās ar dažādiem citiem. Jūs saprotiet... Bet ja tur lielais suns ir? Jūs prasīsit iemidzināt suni... vai ko... lai tiktu iekšā... Redziet, tā kā tur tie šķēršļi var būt ne tikai... Plus vēl jautājums par to, vai tas ir tikai radiosignāls? Varbūt, ka jums ir zemesvads? Un atkal tur var būt... Tā kā...

A. Laviņš.

Piedošanu, ka es jūs pārtraucu. Mans jautājums nebija vairāk akcentēts uz to kriminālprocesu un to lietu, kurā piedalījies ir Belugas kungs, man vairāk tas jautājums izrietēja no jūsu konceptuālā redzējuma par to, ka uz to brīdi nebija paredzēta kriminālatbildība par šādu ierīču pat glabāšanu. Un tāpēc man bija jautājums, vai tas bija nepieciešams... personas noklausīšanās... vai šāda ierīce bija nepieciešama darbam operatīvās darbības veicējam? Un ja tas tā ir, tad tā ir zināmā mērā atbilde uz jūsu konceptu, kas zināmā mērā varbūt kaut kur nonāk pretī. Ja tā

atbilde ir noliedzoša, tad būtu apstiprināts jūsu koncepts. Tas bija mana jautājuma mērķis.

A. Lieljuksis.

Es simts punktu šobrīd nepateikšu, kā tur tanī brīdī bija, jo mums tas progress, es tā gribētu teikt, šajā mūsu sadarbībā ar Augstāko tiesu, ir acīmredzams. To es jums droši varu pateikt. Bet katrā gadījumā... nu... ja to pasākumu uzdod veikt kādam, tad ir jautājums, a kas to veiks? Ja to Drošības policija nedrīkst veikt... tur ir rakstīts noteikumos, ka viņai ir pilnīgi citas darbības... tur ir rakstīts noteikumos, ar kādām darbībām viņa to var veikt... Tā kā tā būtu liela problēma, jo pašai policijai, ne viņai ir iekārtas, ne viņai ir iespējas tādā veidā rīkoties. Taisni tāpēc es saku, ka vajag tādu pasākumu. Īsi un skaidri. Jaunu pasākumu vajag un viss un būs viss kārtībā.

I. Ziemeļe.

Paldies.

Tā, visas iespējamās replikas var tikt iekļautas, protams, tiesu debatēs. Es domāju, ka tiesa ir ieguvusi dažas papildus detaļas, kuras tiesai radās. Līdz ar to varētu uzskatīt, ka lietas izskatīšana pēc būtības ir izbeigta. Mēs varētu ķerties klāt tiesas debatēm.

Pirms mēs to darām, es gribētu noskaidrot, cik laika būtu nepieciešams pieteikuma iesniedzējiem?

J. Halturina.

Jūs domājat vienkārši... cik ilgi mēs runāsim?

I. Ziemeļe.

Jā, cik laika... cik jums nepieciešams?

J. Halturina.

Pats iesniedzējs norāda, ka viņam vajadzētu 5 minūtes, es varētu... 20 minūtes... kaut kur tā...

I. Ziemeļe.

Un līdz ar to Saeimai un Ministru kabinetam?

I. Tralmaka.

Es centīšos iekļauties 15 minūtēs.

V. Vītoliņš.

Es domāju, ka man arī vairāk par 15 minūtēm nevajadzēs.

I. Ziemele.

Proti... tāpat mums 30 un 30... protams... varbūt arī dažas minūtes ilgāk...

Tāpat, lūdzu, pieteikuma iesniedzējiem vārds.

J. Halturina.

Varbūt es sākšu.

Tāpat, ko mēs gribētu pasvītrot noslēgumā?

Ir tas, ka, pirmām kārtām, mēs uzturam arī tos argumentus par to, kāds bija, mūsaprāt, nepareizs apstrīdēto normu pieņemšanas process.

Bet pakavēties debatēs mēs gribētu pie pašas pamatlietas, teiksim, būtības un pašiem sāpīgākajiem, mūsaprāt, izpratnē jautājumiem, tas ir, par šo normu, cik viņas ir, teiksim, nekvalitatīvas, mūsaprāt.

Attiecībā uz apstrīdēto Ministru kabineta noteikumu normu es gribētu pasvītrot sekojošo. Pirmām kārtām, pilnībā pievienojos tam, ko ļoti plaši izklāstīja profesors Lieljuksis gan savā rakstveida viedoklī, gan arī šodien. Manuprāt, arī ir nepareizi izvēlēta šo apstrīdēto Ministru kabineta noteikumu struktūra mūsu sadaļā. Proti, ir savienotas divas nesavienojamas lietas, tas ir, pasākumu veikšana un traucēšana, tādā veidā radot šo neizpratni, kas sākās mūsu krimināllietā, gan arī turpinās šo viedokļu dažādība šajā lietā.

Neapšaubāmi, ka jebkādu priekšmetu var izmantot visdažādākajos veids un mēs varam pielāgot šādu izpratni jebkādai pozīcijai, gan mūsu, gan mūsu nosacīto oponentu pozīcijai, bet ir skaidrs viens, ka katrai lietai ir tā pamatfunkcija, kam viņa ir ražota un kam viņa ir derīga. Ja mēs runājam par trokšņu ģeneratoru, tad viņa galvenā pamatfunkcija ir traucēt kaut kādus sakarus. Tas, ka viņu var izmantot vēl simts un vienā dažādā veidā, lai kaut ko darītu citu, nemaina to pamatbūtību, kā vienkāršs cilvēks uztver šādu priekšmetu. Un tam tā ir jābūt, ja mēs runājam par krimināltiesību jomu. Mēs nevaram sagaidīt no vienkārša cilvēka, ka viņš aizdomāsies un ka viņam vajadzētu aizdomāties tik tālu, ka viņš priekšmetu ar noteiktu pielietošanas veidu iedomāsies, ka, iespējams, ka viņš varētu derēt arī kaut kam pretējam kopīgo darbību kompleksā. Pie tam, pamatarguments ir tas, ka ir metodes, ir līdzekļi, kuru ietvaros tos varētu izmantot pretējam mērķim, tas ir, pasākumu veikšanai, bet ir jāņem vērā, ka viss tas ir ļoti lieliski, ja tas ir attiecināms uz operatīvas darbības subjektu, uz informētu subjektu. Bet, ja mēs runājam par personu, kurai ir adresētas visas šīs Krimināllikuma normas, tas ir vidējais vienkāršais iedzīvotājs, tad viņš nekad nevarēs par to iedomāties, jo tas viņam vienkārši viss nav un es domāju arī, ka nekad nebūs pieejams. Tā visa ir klasificētā informācija un ar to mēs saskaramies arī mūsu

krimināllietā, kad mēs pajautājām Pārštāvim Nr.2, kā mēs varam izmantot šo ierīci, lai veiktu, tad atbilde bija viena — tā ir klasificēta informācija, es neko par to teikt nedrīkstu. Tad kā mēs varam sagaidīt no cilvēka, ka viņš iedomāsies, ka trokšņu ģeneratoru kaut kādā veidā, kur es pati, vēl joprojām noklausoties visu šo te notiekošo, neesmu sapratusi, kā var izmantot kaut kam pavisam pretējam.

Tas pats ir atzīmējams arī par šīm atsaucēm. Kā mēs varam redzēt no lietas materiāliem, Tieslietu ministrija nepārtraukti vērsa uzmanību uz to, ka šīs atsauces ir būtiskas, kas ir norādītas šajos apstrīdētajos Ministru kabineta noteikumos. Proti, tos nav pieļauts norādīt vienkārši izskata pēc. Ja mēs lietojam noteiktos izteiksmes līdzekļus, kā, teiksim, ir “atsauču norādīšana”, tad tam būs piešķirama nozīme iztulkojot attiecīgās normas. Un mūsu gadījumā izteiksmes forma bija izvēlēta tāda, kas varēja radīt priekšstatu par to, ka ir kontrolējamas attiecīgi nevis visas ierīces mūsu sadaļā interesējošajā, bet tikai tādas, kas ir norādītas militāro preču sarakstā. Tāds bija izvēlēts izteiksmes līdzeklis un tādu mums ir jāņem vērā pie šīs normas interpretācijas. Arī šeit nevar sagaidīt, ka persona iedomāsies, ka normatīvajā aktā tā vienkārši ir kļūda. Mēs nevaram iziet no tāda pieņēmuma, ja mēs runājam nevis par kaut kādu privāttiesību jomu vai kaut kādām parastajām attiecībām, bet par krimināltiesību jomu. Un tomēr, ja mēs rakstām likumus, kurus mēs izmantosim, lai sauktu personas pie kriminālatbildības, mums ir precīzi jāizsakās tā, lai vienkāršajam cilvēkam, vienkāršai personai tas būtu saprotams, kas šinī gadījumā, tāpat, nav.

Arī šie formulējumi Ministru kabineta noteikumos, tajā skaitā par mūsu ierīci, ir pārāk plaši formulēti. Tas nepasaka personai, priekš kam šī ierīce ir domāta, jo, kā var redzēt arī no tehniskajiem atziniem, kas ir sniegti jau mūsu krimināllietu iztiesājos, tas ir Zeltiņa tehniskais atzinums, tāpat pat pēc nosaukuma šī mūsu ierīce neatbilst tam jēdzienam, kāds ir norādīts apstrīdētajos Ministru kabineta noteikumos pēc izstarotā signāla veida. Un apstiprinājums tam, ka tas tiešām bija nepareizi un neprecīzi formulēts, ir paša likumdevēja skaidri izteiktā doma, rakstiski izteiktais anotācijā redzējums par šo situāciju, kur tā skaidri arī ir pateikts, ka iepriekš mūsu gadījumā mūsu redakcijas norma bija nekvalitatīva. Un to bija nepieciešams labot un laboja arī tajā skaitā tieši mūsu sadaļu — precizējot gan pašu ierīces nosaukumu, gan arī norādot tā, lai cilvēkam ir saprotams, ko tā dara, ko šī ierīce dara.

Ja mēs runājam par šiem Ministru kabineta noteikumiem, tad arī kopsakarā ar to, ko šodien mēs dzirdējam, persona varētu, teiksim, lai interpretētu šo normu, paskatīties, kāds bija tas vēsturiskais aspekts, kā šī norma ir pieņemta. Bet tad persona nonāktu pie pašas šīs pirmās redakcijas, attiecīgā saraksta redakcijas, kurā tajā skaitā attiecībā uz mūsu ierīci, bija norādīti šie kombinētās nomenklatūras kodī. Un es sapratu, ka vēl joprojām tos izmanto. Bet, ja mēs šādā veidā interpretētu šos Ministru kabineta noteikumus, tad mūsu ierīcei nevajadzētu būt šajā sarakstā, jo pašā pirmajā redakcijā ir norādīts attiecīgais kombinētās nomenklatūras kods, kas sevī iekļauj,

tā tad, elektromotorus un elektroģeneratorus ar jaudu, kas ir vairāk par 365 kW. Mūsu ierīce ir 1 kW. Tad attiecīgi viņa nekad nenonāktu šajā sarakstā un tas arī rada, teiksim.. viss tas kopsakars rada tādu neizpratni, kas tad īsti ir zem šī saraksta.

Un attiecībā uz tādu šo preču iekļaušanu sarakstā... šo preču un arī citu... vēl joprojām sarakstā esošo preču... arī es nevaru nepievienoties tam, ko ir norādījis tā tad profesors Lieljuksis savā rakstveida un arī šodien paustajā viedoklī, ir tas, ka varbūt īsti nav samērīgi ierobežot darbību ar visām ierīcēm... Un tomēr, ja mēs runājam par stratēģiskām precēm nevis vienkārši kaut kādām precēm, bet kam ir stratēģiska nozīme, tad tomēr tām ir jābūt ar būtiskiem parametriem. Kā šeit var redzēt... no sākuma likumdevējs gribēja ierobežot ierīces un ģeneratorus ar jaudu 375 kW. Ja mēs tā salīdzinātu, tā ir liela transeļu vilcēja motora jauda. Tas tā, lai varētu salīdzināt. Tad varbūt nebūtu samērīgi iekļaut arī tādā aizliegumā ierīces ar maziem parametriem, kas tik tiešām ir derīgi personu privātajām vajadzībām, nevis kaut kādā veidā reāli var patraucēt operatīvo darbību veikšanu.

Un šinī sakarā viens no Drošības policijas pārstāvjiem iepriekšējā sēdē arī netieši ir norādījis, ka nu tomēr ir atšķirība starp to, ar ko varēja patraucēt divus gadus atpakaļ un šodien. Un ka ne īsti... teiksim, ar mūsu ierīci, kā es sapratu no Drošības policijas pārstāvja teiktā, vairs to īsti izdarīt nevar un neko patraucēt. Vai tiešām tā ir jāpaliek sarakstā šādi precei, ar kuru īsti neko vairs patraucēt nevar? Tas, manuprāt... arī šis samērīgums īsti nav... nu... viņš nav... Arī Lieljukša kungs arī ir norādījis savus piemērus, kādā veidā persona likumīgi var izmantot savu citu likumīgo interešu aizsardzībai konkrētās ierīces. Tad varbūt būtu pareizi tomēr nodalīt pēc jaudas, kā tas bija konkrēti pašā sākumā ar šiem kombinētās nomenklatūras kodiem un tāda rīcība varbūt vēl noteiktu laika posmu būtu uzskatāma par samērīgu nevis mēs vienkārši pēc ierīču nosaukuma izņemam no apgrozības visu un tad uzskatām, ka nu tas ir samērīgi. Manuprāt, tas tā īsti nav.

Kas attiecas uz apstrīdēto Krimināllikuma normu, tad Lieljukša kungs arī uzdeva to jautājumu, kuru sev jau uzdodu vairākus gadus pēc kārtas — kā tas tiešām varēja sanākt tā mūsu krimināllietā, ka Belugu Mareku notiesāja pēc attiecīgas... es nerodu šādu izskaidrojumu, bet šī lieta pati par sevi un arī šis process pats par sevi parāda, ka ir problēma un ievērojama problēma ar konkrētu Krimināllikuma normu. Proti, jau mūsu lietas... krimināllietas iztiesāšanas laikā tiesā parādījās divi pilnīgi dažādi viedokļi, kā ir interpretējama Krimināllikuma norma. Un tā nav tikai mūsu interpretācija, kuru varētu vienkārši ignorēt, tie ir mūsu valsts cienījamu cilvēku, profesoru, Latvijas universitātes pārstāvju, Latvijas Valodas centra pārstāvju, doktoru tieši lingvistikas jomā, doktoru tehnisko... Latvijas Tehniskās universitātes profesoru, tā tad, attiecīgajā jomā speciālistu viedoklis no vienas puses un tiesas viedoklis pilnīgi par interpretāciju no otras puses. Ja ir divi, teiksim, cienījamu personu, kuru viedokli ir vērts ņemt vērā, divi pilnīgi pretēji viedokļi par Krimināllikuma normu, tas pats par

sevi parāda, ka tai normai īsti tādas kvalitātes, kura prasītos no Krimināllikuma normas, nav. Un tas pats par sevi kopsakarā ar to, kā arī pats likumdevējs ir visu pilnībā ir pārgrozījis, ir tiešs pierādījums tam, ka īsti šī norma nav konstitucionāla, nav pietiekoši skaidra tā, lai varētu būt par pamatu personas saukšanai tieši pie kriminālatbildības, kur ir iespējama tāda veida interpretāciju dažādība. Tā tam nevajadzētu būt normālā situācijā.

Norma skaidri pasaka, atšķirībā no pirmās daļas... otrā daļa skaidri pasaka, ko tad viņa aizliedz, kādas darbības uzskata par krimināli sodāmām, tas ir, darbības ar tiešu konkrētu preču veidu, kam mūsu ierīce nav derīga, jo, kā pareizi norādīja profesors Lieljuksis, profesore Liholaja, un arī Judins sniedzot atzinumu mūsu lietā, ka ar šādu ierīci sevišķā veidā nekādus operatīvas darbības pasākumus veikt nevar un persona nevar iedomāties, ka to varētu izdarīt, neviens normāls parasts cilvēks nevar par to iedomāties un nevajadzētu viņam par to iedomāties, jo likums ir jātulko pietiekoši skaidri un līdz ar to jau šajā brīdī principā būtu jāizbeidzas visāda interpretācijai par to. Bet, kā mēs varam redzēt, tad šeit pastāv pilnīgi pretēji viedokļi, kas nozīmē, ka ja krimināltiesību norma ir tik divējādi, pretēji viens otram interpretējama, tad tā nevar būt uzskatāma par kvalitatīvu pati par sevi.

Attiecībā uz... ja kāds gribētu paskatīties, papētīt dziļāk kāda ļoti apzinīga persona un pacilātu visus tos dokumentus, kas seko līdz un tika rakstīti visas šīs normas pieņemšanas gaitā no pašiem sākumiem, tad ko persona ieraudzītu? No 2007. līdz 2009. gadam likumdevējs runā tikai par ierīcēm, ar kurām varētu ierakstīt mobilo telefonu sarunas. Neviena vārda nekur nebija minēts šajā kontekstā par šādu ierīču aizliegumu. Un pats interesantākais, pat 2009. gadā, kad tika pieņemta attiecīgā norma pēc pārtraukuma, šo divu gadu pārtraukuma gandrīz, tad arī tur, teiksim, skatoties to protokolu, kā notika tās debates, arī var redzēt, ka arī pat tur diezgan maldinoši apraksta šīs normas jēgu tajā komisijas sēdē. Arī norāda, ka tas nu bija tas... šī norma ir tieši tāda norma, par kuru mēs tur iepriekš diskutējām, nedaudz aizmirstot, vai arī tas arī tā bija domāts... jo vairs nevar nesaprast, kas tur īsti bija domāts... ka ar to varētu būt aizliegtas ne tikai tās ierīces, kas ir domātas operatīvās darbības pasākumu veikšanai, tajā skaitā mobilo telefona sarunu ierakstīšanai, bet arī citas ierīces ar pilnīgi pretēju nozīmi. Tas kaut kur ir paslīdējis garām šajā apspriešanā un bija viss pasniegts zem tāda izskata, ka tas ir it kā tas pats turpinājums iepriekšējam, tikai kopsakarā ar to bišķiņ palabots, ka re, kur... mums tagad ir jaunais likums un tam jāatrodas citā nodaļā. Tas arī nevienam cilvēkam pie šāda te, teiksim, dokumentācijas šī procesa, arī nevienam nepalīdzētu interpretēt šo apstrīdēto Krimināllikuma normu.

Šeit bija arī norādes no mūsu nosacītā oponenta par to, ka ir šīs ierīces norādītas sarakstā. Bet no tā, ka ierīces norādītas Ministru kabineta noteikumu sarakstā, ne likumā, ar to viņas nepārtop par attiecīgā izskatāmā panta priekšmetu,

nodarījuma priekšmetu. Jo tā pati otrā daļa izskatāmās normas ir formulēta atšķirīgāk nekā pati pirmā daļa un jau konkrētāk norādot šīs ierīces, ierīču veidu, uz kuriem tā attiecas. Un tā nav mūsu ierīce. Vai arī ir... tagad es vairs nezinu, kas īsti patiesībā zem tā ir domāts. Un jo vairāk es iedziļinos šajā dokumentācijā, kas tajā skaitā ir šīs lietas ietvaros, tātad, iesniegta, jo mazāk man ir skaidrs, par ko tad īsti bija... ko tad īsti likumdevējs ir gribējis aizliegt... Tas, ka pēc tam gribējās jau esošajā arī iekļaut kaut ko citu, tas tomēr nenozīmē, ka arī tas bija šīs normas mērķis jau no paša sākuma.

Attiecībā... vēl gribētu atzīmēt, manuprāt, arī diezgan varbūt nepareizs un ne visai korekts ir salīdzinājums, kas izskanēja vairākkārt šajā procesā par narkotikām vai par ieročiem, par tankiem... tas, manuprāt, tieši izskatāmajā situācijā tās ir nesalīdzināmas lietas. Ir narkotiskās vielas, ir ieroči... to, kā pareizi norādīja Mareks Beluga, to tik vienkārši nenopirksi nekur. Es nezinu, kur nopirkt, piemēram, tādas lietas. Bet toties izskatāmajā lietā, ko var redzēt no izdrukām, kas ir pievienotas mūsu konstitucionālajai sūdzībai, vienkārši interneta veikalā varēja nopirkt šos trokšņu slāpētājus un tagad vēl joprojām var nopirkt kaut kādas ierīces, kas ir iekļautas šajā pašā sarakstā un paredzētas operatīvās darbības pasākumu veikšanai, proti, tie ir priekšmeti, kuri ir, piemēram, maskētas videokameras un kas ir paredzēti slēptai novērošanai. Proti, tās ir nesalīdzināmas lietas un, manuprāt, šādi vienādot viņas nav iespējams. Tāpēc šīs normas... arī bija piedāvājums, teiksim, un norāde uz to, ka nu regula arī ir neprecīza, militārais saraksts ir neprecīzs... Es gribētu teikt, ka viņš tomēr ir precīzāks par mūsējo un tomēr mūsu saraksts ir veidots cilvēkiem, tur nav tikai militāras kaut kādas specifiskas vai divējādas nozīmes preces, kuras arī var pielietot militārajām vajadzībām. Šeit, kā mēs redzam, ir arī parasti priekšmeti iekļauti, tie paši fotorāmīši ar kameru iekšā, un tā jau nav militāra prece... Līdz ar to arī tik vienkārši vienādot un pateikt, ka dēļ tā mums ir pieļaujams savu sarakstu veidot neprecīzi, tas arī īsti par attaisnojumu, manuprāt, nevarētu kalpot.

Tāpat, teiksim, norādes uz to... ka iepriekš nebija rīcība ar attiecīgu ierīci kriminalizējama pēc attiecīgi apstrīdētā panta, norāda arī paša likumdevēja skaidri paustā rīcība tādā ziņā, ka to visu ierosināja un veica viens cilvēks, tas ir, Judina kungs, kas no sākuma iepazinās ar šo lietu, konstatēja problēmu, uzrakstīja mums atzinumu, ka konkrētā ierīce izskatāmajā laikā nebija attiecīgā noziedzīgā nodarījuma priekšmets, pēc tam... pēc šī sava rakstiski sniegtā atzinuma, kas arī atrodas lietas materiālos, grozīja šo normu, arī savā runā debatēs norādot, ka “tagad šī rīcība ar šādu ierīci būs krimināli sodāma”. Tāds teikums ir un viņš šajā lietā, ja es nemaldos, ir pieejams un arī publiski pieejams. Līdz ar to saliekot šīs visas darbības savā kopsakarā un savstarpējā saistībā, ievērojot to, ka to darīja viens cilvēks, kas ir arī rakstiski pirms tam sniedzis savu viedokli, nepārprotami, ka tomēr tāda likumdevēja griba, kā mums mēģina apgalvot Saeimas un Ministru kabineta pārstāvji, īsti nebija tā

iekļauta. Bet tā tomēr, kā var redzēt no otras puses, nepatraucēja Mareku Belugu un arī citas personas notiesāt, kas atkal mūs noved pie tā, ka attiecīgās apstrīdētās normas ir tomēr nekvalitatīvas un attiecīgi, tāpat, Satversmes 90., 92. pantam neatbilstošas.

Ir arī piedāvāts skatīties visas šīs normas savstarpēji kopsakarā, bet jāņem vērā, ka paša Stratēģisko preču aprites likuma 5.¹ panta pirmā daļa bija identiska ar šo attiecīgo šajā gadījumā apstrīdēto Krimināllikuma normu, proti, nekur nebija paplašināts šo fiziskai personai nepieļaujamo ierīču vai klāsts, viņš tik un tā visur skanēja kā aizliegts kaut ko darīt ar ierīcēm, kas ir domātas operatīvo darbību pasākumu veikšanai sevišķā veidā. Tā kā tur arī, interpretējot šinī kopsakarā, arī mums nerodas kaut kāds noteikts... katram var rasties, teiksim, savs viedoklis par attiecīgo normu interpretāciju, atkarībā no tā, kā mēs gribam. Tas atkal, kā jau es minēju, krimināltiesībās, manuprāt, vismaz nav pieļaujams.

Papildus arī norādīšu, ka, izņemot šo atsauci uz Eiropas kopējo militārpreču sarakstu, ir arī atsauce uz kopējo regulu, kura arī var maldināt personu tādā ziņā, ka tur ir norādīts tā, ka tomēr ir atļauts, ja persona lieto kaut kādas ierīces savām privātajām vajadzībām, tas it kā ir atļauts. Nu, kā var būt šādas atsauces, ja tās... teiksim, mums ir nederīgas un mēs nevaram viņas izmantot, vai konkrēti interpretējot šo normu, kā viņas var būt iekļautas Ministru kabineta noteikumos, kurus secīgi skatot kopsakarā ar Krimināllikuma attiecīgo pantu, persona var būt saukta pie kriminālatbildības.

Pilnīgi piekrītu, ka tas no jebkādiem lingvistikas un veselā saprāta viedokļiem nevar būt atzīstams, ka ierīces operatīvo darbību veikšanai... ka viņu paveids ir šīs ierīces pasākumu traucēšanai, nu... tāda interpretācija, manuprāt, nav pieļaujama, jo tas ir absolūti divu dažādu ierīču veidi, kas ir domāti pilnīgi pretējām darbībām. Līdz ar to, ne par kādiem paveidiem tur nevar runāt.

Attiecībā ir arī daudz diskutēts lietā par to, kā persona varētu noskaidrot, kas ir viņas rīcībā. Šo jautājumu es uzskatu par pakārtotu pašam galvenajam lietā apskatāmajam jautājumam un, neapšaubāmi, pretrunu esībai par Krimināllikuma normas interpretāciju. Tomēr ir atzīmējams tas, ka ir šis Stratēģisko preču aprites likums, viņa 11. pants, kas nosaka to kārtību, kā stratēģisko preču subjekts var uzzināt par kaut kādu ierīci. Taču tas absolūti nav attiecināms uz privātpersonu, privātpersona nevarētu iedomāties, ka tā varētu izmantot šādu veidu, lai noskaidrotu preces pielietojamību. Pie tam, tas būtu derīgs personai... stratēģisko preču subjektam tad, kad viņam ir vismaz aizdomas, kas tad ir viņa rīcībā. Ja tu nezini, tad tev arī nav pamata tālāk attīstīt un kaut kur prasīt kaut ko.

Vienlaikus ir atzīmējams arī tas jautājums par iespēju saņemt uzziņu par savām tiesībām. Taču tas jebkurā gadījumā, lai uzziņu... ja es gribu pieprasīt uzziņu, tad man ir skaidri jānodefinē un jāapraksta faktiskā situācija, kas šinī gadījumā nozīmē, ka man ir jāapraksta... ja mēs runājam par plaša frekvenču diapazona trokšņu

ģeneratoru, man ir jāapraksta ierīces šīs funkcijas, lai otra puse varētu man sniegt skaidru uzziņu, kā es tālāk varētu to izmantot. Un jebkurā gadījumā, uzziņa man palīdzētu administratīvajā procesā, administratīvā akta izdošanas procesā, bet krimināltiesībās es nedomāju, ka pozitīva uzziņa varētu man palīdzēt izvairīties turpmāk no kriminālatbildības. Un šāda tiesiska paļāvība krimināltiesību jomā, manuprāt, nebūtu aizsargājama.

Vēl jo vairāk. Ir šis preču identifikācijas process, par kuru, iespējams, persona nevarētu tik vienkārši uzzināt, jo likumā rakstīts, ka tas ir domāts kaut kādam noteiktam subjektam, kas fiziskā persona nav. Uzziņā arī ir ļoti, ļoti daudz jautājumu, kā to varētu pieprasīt, taču ir jāņem vērā arī tas, ka konkrētajā lietā var redzēt, ka ierīci vajadzēja nevis vienkārši identificēt saskaņā ar Stratēģisko preču aprites likuma 11. panta normām, vai pieprasīt par to kaut kādu informāciju, pat izmeklētājiem un prokurorei, kas saskaras tomēr ar šādām ierīcēm, vajadzēja veikt dziļāku preču identifikācijas procesu, lai saprastu, vai tiešām tas ir plaša frekvenču diapazona trokšņu ģenerators. Tika nozīmēta stratēģisko preču ekspertīze, kur atkal, kā mums norādīja, ja es nemaldos, Drošības policijas pārstāvji vai komitejas pārstāvis, ka persona šo stratēģisko preču ekspertīzi gan nevar pieprasīt pati veikt viņai.

Ir izteiktas ļoti daudz iespējamības par to, kādu kaitējumu tad varētu nodarīt šāda veida ierīce. Ja mēs runājam par konkrētu ierīci, tad, manuprāt, ņemot vērā to, kāda viņa bija, pat bez barošanas iespējamības, kas tur bija arī atzīmēts konkrētajā krimināllietā, nu tad, manuprāt, šādu kaitējumu šādas ierīces stāvēšana kaut kur zem galda, nu... nelietojot to nekad, kas bija arī atzīts mūsu krimināllietā, nekādu būtisku kaitējumu jebkādam būtiskam un aizsargājamam interesēm, lai kādas arī tās nebūtu, tas nevarētu nodarīt. Ir pieminēta veselība personu, taču nav neviena pētījuma par to, ka šāda veida ierīces varētu ietekmēt veselību. Tas ir tāds pieņēmums. Tas ir tā, kā kad mēs baidītos lietot arī mobilos telefonus un baidītos daudz no kā cita. Tas ir tāds pieņēmums, aizbildinājums, kur kāds kaut ko pateica kā baumu līmenī, ka tā tas varētu būt un mums tagad jānotic. Tas, manuprāt, arī nevar būt par attaisnojumu. Tas, ka kaut kam citam varētu tikt patraucēta... nezinu... iespēja kaut ko izsaukt, kaut kādu palīdzību... Bet ne mūsu lietu iztiesājot, ne šajā lietā neviens nenorādīja nevienu gadījumu, kur būtu vispār jebkad notikusi situācija, kad trokšņu ģenerators tāds, par kuru gāja runa šajā krimināllietā, kādam patraucētu izsaukt ātro palīdzību vai vēl kaut ko.

Tāpat ir ļoti apšaubāms, ka šodien, šajā gadsimtā, mūsdienās ar visām tām tehniskajām iespējām šāds Ķīnas ražojums varētu patraucēt veikt operatīvās darbības. Es pilnīgi tam neticu un, kā jau es minēju, tas netieši izriet arī no Drošības policijas pārstāvja iepriekšējā tiesas sēdē izklāstītajam, ka tomēr šis progress iet un attīstās. Un pati par sevi šāda ierīce nevar vairs neko patraucēt, plus vēl operatīvās darbības pasākumus var veikt dažādos veidos, tajā skaitā sarunas var noklausīties dažādos

veidos, kā aprakstīja profesors Lieljuksis, ne tikai, teiksim, tādā konkrētā veidā, kam varētu patraucēt šis konkrētais trokšņu ģenerators.

I. Ziemele.

Jums vēl ir trīs minūtes palikušas.

J. Halturina.

Jā... Tad paldies....

M. Beluga.

Tad es ļoti ātri mēģināšu iekļauties. Attiecībā par signalizāciju, es neesmu speciālists, bet, cik es sapratu, signalizācija darbojas nevis uz Wi-Fi un GSM principa, bet uz elektroniskiem vadiem, līdz ar to piekļuve... tādām drošām ģeneratoram... nav iespējams nostopēt visus signalizācijas signālus, tādā veidā informējot visus pārējos par to, ka notiek piekļūšana.. OK. Var nobloķēt SMS ziņojumu adresātam, bet kad tā ierīce tiks izslēgta, tas SMS aizies. Līdz ar to tas nesīs tikai īslaicīgu efektu.

Par operatīvo pasākumu veikšanas rīkiem... nu, manuprāt, mēs nonākam līdz tam, ka operatīvajiem darbiniekiem, braucot uz kaut kuriem, lai veiktu operatīvo iekļūšanu telpās, viņiem ir jāizmanto automašīna, lai tiktu uz turieni. Tad teorētiski automašīna arī var būt pieskaitīta pie operatīvo pasākumu veikšanas rīkiem un līdzekļiem, bet, manuprāt, tas tā nav...

Un ļoti īsi par to, ka pat es būtu zinājis par to... ka tā iekārtas ir plašas frekvences diapazona trokšņu ģenerators, es, godīgi sakot, arī nenojaustu, ka par tās glabāšanu ir paredzēta kriminālatbildība, jo tajā likuma redakcijā ir skaidri un gaiši rakstīts, ka ir aizliegtas iekārtas, ar kurām var veikt operatīvos pasākumus un darbības un nevis traucēt. Visi kolēģi jau šeit smalki aprakstīja to visu procesu, līdz ar to es neatkārtos, lai iekļautos laikā.

Bet vienīgais... lai būtu skaidrs, ka... pieņemsim, ja likumdevējs būtu aizliedzis līdzekļus un iekārtas, ar kuriem var veikt... uztaisīt ugunsgrēkus... un būtu izveidojis to sarakstu, tad tajā sarakstā es pat neiedomātos meklēt ugunsdzēsības aparātus. Un ja, pieņemsim, likumdevējs būtu tur aizliedzis iekārtas, ar kurām var zagt automašīnas... līdz ar to tajā iekārtu sarakstā es pat neiedomātos meklēt automašīnas signalizācijas iekārtas, jo viņi ir paredzēti pilnīgi pretējiem mērķiem. Līdz ar to nav lietderīgi analizēt visu sarakstu pēc kārtas, šinī gadījumā tas arī netiktu darīts, ja es būtu zinājis par to iekārtu.

Arī no savas puses gribu pateikt par to, ka saskaroties ar to situāciju, es pats gribēju pārbaudīt, vai tik tiešām... varbūt mēs ar Jekaterinu kļūstamies... vai mēs tik tiešām nesaprotam, kas ir likumā rakstīts, līdz ar to mēs griežāmies sākumā pie

Latviešu valodas centra, oficiālas valsts iestādes un pie... es neatceros vārdu, uzvārdu... bet pie lingvistikas doktora, Latvijas universitātes pasniedzēja ar lūgumu...

I. Ziemeļe.

Es atvainojos... to mēs zinām, ka jūs to darījāt...

M. Beluga.

... un arī manuprāt mūsu lietai ir pievienots Valsts valodas centra atzinums, Latvijas universitātes atzinums par mūsu gadījumu, Andreja Judina atzinums... Līdz ar to es gribu vērst uzmanību, ka tie ir juridisku zinātņu doktori. Un, ja kompetentākie autoritatīvākie cilvēki, kuri raksta komentārus Krimināllikumā... ja viņi ar savu kompetenci un zināšanām nonāk pie tāda secinājuma, tad ko var sagaidīt no parasta cilvēka... Kompetentos cilvēkus, es, godīgi sakot, neesmu saticis... tāpēc es griezoz pie konkrētiem cilvēkiem... un saņēmu tādu atzinumu. Ja viņi nonāk pie šāda secinājuma kā mēs, tad mēs redzam, ka noteikti likumā ir problēmas.

Kā Jekaterina teica, ka ir cēloņsakarība... es griezoz pie Andreja Judina kunga... viņš sagatavoja atzinumu un pēc tam mainīt likumu ierosināja, cēloņsakarība ir skaidra, kur bija likumdevēja griba.

Un pēdējais. Un gribu vērst jūsu uzmanību par to, ka attiecībā uz savu reputāciju... ka man pa pēdējiem 17 gadiem nav neviena administratīvā soda. Pirmais un vienīgais administratīvais sods bija, kad man bija 18 gadi, tas ir braukšanas ātruma pārsniegšana par 20 kilometriem... pēc tam man nav nekādu administratīvo sodu, man ir nevainojama reputācija. Līdz ar to man nav bijis pat jēgas tādas iekārtas turēt, glabāt apzinoties, ka viņas ir paredzētas... nu, man nav ko slēpt.

I. Ziemeļe.

Paldies, sapratām.

Saeimas pārstāvei vārds.

I. Tralmaka.

Paldies, godātā tiesa!

Paskatoties atpakaļ uz šīm te divām dienām tiesas sēdē, rodas tādas mazas pārdomas, ka mēs esam aizmirsuši, kurā tiesā mēs esam. Šī nav krimināltiesā, mēs šajā tiesā nenoskaidrosim to, vai ir bijusi subjektīvā puse konkrētajā lietā, vai nav bijusi subjektīvā puse. Tāpat šis nav likumdošanas process. Mēs nepārvērtēsim pēc būtības likumdevēja lietderības apsvērumus. Šis ir Satversmes tiesas process, un konkrēti par 90. pantu un par 92. panta otro teikumu. Tātad šeit ir konkrēts jautājums, kas ir jānoskaidro. Tas ir jautājums, vai apstrīdētā norma, Krimināllikuma norma, ietverot arī Stratēģiskas nozīmes preču aprites likumu un Ministru kabineta

noteikumus, ir vai nav pietiekami skaidra, lai uz tās pamata personu varētu saukt pie kriminālatbildības.

Un šajās divās tiesas sēdes dienās ir skaidri pierādījis tas, ka apstrīdētā norma ir pietiekami skaidra un saprotama. Tā ir saprotama tiesībsargājošām iestādēm, tiesām, apsūdzētajiem citos tiesu procesos un ikvienai personai, kura ir izrādījusi kaut maz mazliet iniciatīvas un ieinteresētības tajā, lai noskaidrotu, kāds priekšmets var nonākt to rīcībā.

Apstrīdētā norma satur pietiekami skaidras norādes uz Stratēģiskas nozīmes preču aprites likumu un tam pakārtotajiem Ministru kabineta noteikumiem. Persona tos pēc šīs te normas var atrast.

Tāpat personai nevajadzētu rasties grūtībām, lai Ministru kabineta noteikumos atrastu sadaļu 10A905, sadaļas “e” e. punktu un gūt tik daudz informācijas par iekārtas funkciju, lai viņa vismaz radītu sevī šaubas, ka varbūt vajag konsultēties ar juristu vai pajautāt Stratēģiskas nozīmes preču aprites komitejai, vai šo iekārtu var pieņemt vai nepieņemt.

Papildus tam, ka šī norma ir pietiekami skaidra, es gribētu vērst uzmanību uz atsevišķiem punktiem, kas, manuprāt, šajā procesā ir būtiski izceļami.

Vispirms Saeima jau minēja, ka izskatāmajā lietā par apstrīdētās normas redakciju, gan arī iepriekšējo Krimināllikuma 237.¹ panta redakciju ir izveidojusies ilgstoša un vienvēidīga tiesu prakse. Jā, es piekrītu, ka šī prakse ir izveidojusies pēc tam, kad pieteikuma iesniedzējs ir saukts pie kriminālatbildības. Tomēr, godātā tiesa, šādu te praksi mēs nevaram ignorēt arī šajā lietā. Bez pieteikuma iesniedzēja lietas, turklāt, ne tikai pirmajā instancē, nevienā citā gadījumā — ne tiesā, ne pat apsūdzētajām personām — nav radušās šaubas, ka plaša frekvenču diapazona trokšņu ģeneratora aprīte ir aizliegta un ka par to ir paredzēta kriminālatbildība. Turklāt Eiropas Cilvēktiesību tiesa savā praksē ir vērtējusi arī tādus gadījumus, kad, tiesām, piemērojot sodošu normu, tā ir jāinterpretē pirmo reizi. Šādas situācijas ir pieņemamas un netiks automātiski uzskatītas par *Nullum crimen sine lege* pārkāpumu, ja vien tiesas interpretācija saskan ar konkrētā nodarījuma būtību. Šāda atziņa ir ietverta, piemēram, Jorviča lietā, tā gan bija lieta par genocīdu, bet nesen atkārtota arī tādā lietā, kas skar ļoti vispārīgi formulētu nodarījumu — necieņu pret tiesu. Tā lieta ir „Gestar pret Jansonu” Islandē.

Pieteikuma iesniedzējs... pieteikuma iesniedzēja pārstāve runāja par to, ka šajā lietā ir daudzu akademiķu doktrīnas, kas runā pretī tiesas interpretācijai. Šajā sakarā es arī vērsīšu uzmanību uz Eiropas Cilvēktiesību tiesu praksi lietā „Drogotoni pret Rumāniju”, kurā ir pateikts: ja tas fakts vien, ka doktrīnā ir pieejama interpretācija, kas atšķiras, nevar izslēgt tiesu praksi... judikatūru, kas ir izveidojusies šajās lietās. Un šī ir tieši šāda situācija.

Attiecībā uz apstrīdēto normu visu tiesu instanču saskanīgā normas interpretācija pilnīgi noteikti ir izveidojusies un tā saskan ar nozieguma būtību. Tas ietver arī Augstāko tiesu, kurai, kā mums atgādināja Tieslietu ministrija, ir īpaša nozīme tiesu normu interpretācijā. Neatļautas stratēģiskas nozīmes preču aprīte ir kriminalizēta jau no 2009. gada, un tas saskan pilnībā ar Stratēģiskas nozīmes preču aprītes likuma 5.¹ pantā ietvertu aizliegumu. Tas, ka blanketā Krimināllikuma normā nav nosauktas visas operatīvās darbības veikšanai paredzētās ierīces pēc to funkcijas un operatīvās darbības traucēšana ir tikai ierīces funkcija, tas nav pasākums... tas nenozīmē to, ka uz to attiecas kāds specifisks izņēmums.

Galū galā, ja mēs runājam par skaidrojuma normām, arī Satversmes 116. pants neietver visas Satversmes 8. nodaļas normas, kuras uz tā pamata var ierobežot. Tātad, pieņemot tādu interpretāciju, mēs varētu secināt arī to, ka 2002. gadā, kas Satversmes tiesa atzina 92. pantu par ierobežojumu, personai tas nebija paredzams un nebija izsecināms.

Mēs daudz lietā... tas ir mans otrais arguments, kuram es gribētu pievērst uzmanību... esam runājuši par juristu viedokļiem, par to, vai ierīces operatīvās darbības traucēšanai ir vai nav Krimināllikumā, vai Ministru kabineta noteikumu attiecīgajā sadaļā ir nosaukts šis ierīču paveids.

Es tomēr gribu vērst tiesas uzmanību uz Valsts drošības dienesta eksperta sniegto viedokli. Pārstāvis Nr.1 skaidri norādīja, ka tiesībsargājošās iestādes operatīvajā darbībā izmanto trokšņu ģeneratorus, slāpētājus un citas tāda veida ierīces. Šo ierīču funkciju nevajadzētu jaukt ar operatīvās darbības pasākumu mērķi. Kā mums skaidri norādīja Valsts drošības dienests, šādas ierīces nav operatīvās darbības pasākumi, bet tie ir līdzekļi. Tās var izmantot, lai veiktu nepamanītu operatīvo iekļūšanu, vai citos veidos sagatavotos operatīvās darbības veikšanai. Tātad, traucētājierīces nepārprotami ir operatīvās darbības veikšanai paredzēto ierīču paveids un kā tādas tās arī ir aizliegtas. Atbildība par šī aizlieguma pārkāpšanu attiecīgi ir paredzēta apstrīdētajā normā.

Treškārt. Lietā nav mazsvarīgs arī jautājums par valsts rīcības brīvību. Lietā ir izskanējuši jautājumi par to, vai valstij šādas ierīces vispār būtu jāaizliedz. Tomēr Saeimas ieskatā tas pēc būtības ir tiesībpolitikas jautājums. Nedz Eiropas Savienības regula, ne tas, ka citās valstīs vienas vai otras ierīces ir atļautas, neliedz Latvijai, izvērtējot savas vajadzības, veidot savu stratēģiskās nozīmes preču sarakstu. Preču brīva aprīte nenozīmē, ka vienā valstī iegādātas preces automātiski var pārvest pāri šīs valsts robežām.

Jautājumā, kas skar valsts drošību un sabiedrisko kārtību, un kas vistiešākajā veidā ietekmē personu pamattiesību aizsardzību un kas attiecas uz sodu politiku, valstij ir plaša rīcības brīvība. Protams, nenoliedzami, tajā gadījumā, ja likumdevējs kriminālatbildību būtu noteicis bez jebkāda saprātīga pamatojuma vai šī

kriminālatbildība nesamērīgi iejauktos personas pamattiesību realizēšanā, tiesa varētu vērtēt kriminālatbildības kā tādas pamatojumu. Bet arī tad būtu jautājums, vai šis pamatojums ir jāvērtē zem 92. panta otrā teikuma, vai tas būtu jautājums par īpašumtiesībām, privāto dzīvi vai citas Satversmes normas tvērumā.

Izskatāmajā lietā mēs esam dzirdējuši pietiekamus un pamatotus argumentus, kādēļ priekšmeta atrašanās pie fiziskām personām, šādu priekšmetu atrašanās pie fiziskām personām, ir jāaizliedz. Proti, šīs ierīces var tikt un tiek izmantotas noziedzīgu nodarījumu veikšanai, tās var kavēt personas tiesību aizsardzību, traucējot tiesībsargājošām iestādēm darīt savu darbu, tās arī tiešā veidā var ierobežot personas pamattiesības, bloķējot personas saziņu, piekļuvi informācijai, vai liegt izsaukt glābšanas dienestus un visbeidzot, tās ir arī kaitīgas veselībai.

Mans ceturtais punkts ir pavisam īss. Tas attiecas uz kontroli. Jā, mēs šajā lietā dzirdējām, ka kontroles jautājums, nenoliedzami, ir jautājums, pie kā ir jāturpina strādāt un tas ir jārisina. Tomēr likumu par saistošu nepadara tas, vai valstī ir nodrošināts pietiekams skaits uzraugošo policistu vai nav. Tas, ka noteiktu pienākumu kontrolēšana nav pietiekami uzraudzīta, nenozīmē to, ka personām ir tiesības šo likumā noteikto pienākumu gluži vienkārši neievērot.

Visbeidzot. Godātā tiesa, es gribētu pieminēt arī to, ka katrai personai savi pienākumi ir jāpilda ar zināmu rūpību. Īpaši tas attiecas uz personu, pieteikuma iesniedzēju, kas konkrētajā jomā darbojas profesionāli un daudzus gadus un arī uz izstādēm, kurās, pēc viņa paša vārdiem, ir atrodamas šīs stratēģiskās nozīmes preces, brauc bieži.

Saeima uzskata, ka apstrīdētajā normā un līdz ar to arī stratēģiskas nozīmes preču attiecīgajā sadaļā atrodamās preces funkcijas apraksts ir pietiekami precīzs, lai persona, vismaz pajautājot, ko attiecīgā ierīce dara, varētu saprast, ka tā varētu būt viena no šīm īpašajām precēm, kas pakļauta īpašai aprites kārtībai. Un pat tad, ja tas nav pilnīgi skaidrs, personai, pirms šādas ierīces iegādāties vai pieņemt un glabāt, būtu jānoskaidro, vai to vispār drīkst. Viens līdzīgs piemērs būtu Krimināllikuma 115. pantā paredzētā atbildība par īpaši aizsargājamo ķērpju iznīcināšanu. Droši vien no īpaši aizsargājamo augu saraksta, kurā ir minēts tikai latviskais nosaukums un latīniskais nosaukums, nav nekādu bilžu, tos visus atpazīt var tikai vai nu biologs, vai kāds īpaši talantīgs ķērpju entuziasts. Tomēr, pat ja persona nav biologs un konkrēto ķērpi neatpazīst, loģiska rīcība ir to neaiztikt, nevis iznīcināt un domāt, vai tomēr pirms tam nevajadzēja lieguma darbiniekam pajautāt.

Ņemot vērā visu minēto, Saeimai nav šaubu, ka apstrīdētā norma atbilst tiem kvalitātes standartiem, kas izvirzāmi kriminālatbildību paredzošām normām. Tādēļ Saeima lūdz atzīt Krimināllikuma 237.¹ panta otro daļu redakcijā, kas bija spēkā no 2013. gada 1. aprīļa līdz 2015. gada 1. decembrim par atbilstošu Satversmes 90. un 92. panta otrajam teikumam.

I. Ziemele.

Paldies Saeimas pārstāvei.

Vārds Ministru kabineta pārstāvim. Lūdzu!

V. Vītoliņš.

Paldies, godātā tiesa!

Pievienojoties Saeimas jau teiktajam, gribētos teikt, ka arī šajās divās tiesas sēdes dienās radās iespaids, ka mēs atrodamies krimināltiesas ceturtajā instancē un ļoti daudz runājam šeit par subjektīvo pusi.

Jā, tiešām, cilvēciņi var saprast, ka cilvēks, kurš aiziet uz izstādi un saņem dāvanu teju simts eiro apmērā, droši vien tīri cilvēciņi var nepadomāt, ielikt viņu kabatā, aizbraukt uz mājām un attiecīgi pēc tam nonākt zināmās nepatikšanās. Bet šis jautājums noteikti ir skatāms krimināltiesā jautājumā par to, vai subjektīvā puse ir izpildījies vai ne no krimināltiesību viedokļa.

Tomēr Satversmes tiesā gribētos runāt vairāk par likuma tvērumu, par konstitucionalitāti. Un šinī kontekstā, šķiet, mēs ļoti daudz arī runājam par likuma skaidrojumu. Un Saeimas pārstāve pieminēja vairākus Cilvēktiesību tiesas spriedumus, kur jau ir vismaz iedotas zināmas vadlīnijas, kādai šai skaidrībai būtu vai nebūtu jābūt. Un attiecīgi jūsu rokās noteikti ir šo izspriest un pārbaudīt.

Gribētos vērst uzmanību uz to, ka šī ir blanketa norma un blanketa normas ir vispār pieņemtas un praksē plaši izplatītas, tomēr šajā konkrētajā gadījumā, šķiet, tā nav vienkārši blanketa norma standarta izpratnē, bet gan tāda norma, kura jau bija spēkā brīdī, kad Saeima pieņēma grozījumus Stratēģiskas nozīmes preču aprites likumā, konkrēti ietverot 5.¹ panta pirmo daļu, ar kuru arī tieši nosaka aizliegumu privātpersonām glabāt sevišķā veidā veicamo operatīvās darbības pasākumu Nacionālā stratēģiskās nozīmes preču sarakstā iekļautās ierīces. Attiecīgi šī 5.¹ panta norma ir skatāma kopsakarā cieši ar Krimināllikuma apstrīdēto normu.

Šajā sakarībā gribētu teikt, un mēs varētu ļoti plaši diskutēt gan par Operatīvo darbību, gan par citu likumu tādā augsti zinātniskā līmenī un mēģināt saprast, kā tad īsti tur ir... un vai tas ir līdzeklis, metode vai pasākums pats par sevi. Tomēr man gribētos teikt, ka cilvēkam parastajam... tik parasti, kā tas ir rakstīts, arī tik parasti vajadzētu izlasīt šo normu. Proti, tāpat, šajā manis pieminētajā Stratēģiskas nozīmes preču aprites likuma 5.¹ panta pirmajā daļā ir dota atsauce uz Nacionālo stratēģiskas nozīmes preču sarakstu, tāpat Ministru kabineta noteikumiem, kuri, kā jau es teicu, bija spēkā. Šajos noteikumos ir virsraksts, kas tieši tā arī skan: "Sevišķā veidā veicamiem operatīvās darbības pasākumiem speciāli radītas vai pielāgotas iekārtas, ierīces, instrumenti un to kompleksi". Zem šī virsraksta ir arī apakšsadaļa... tāpat, attiecīgās ierīces, kas ir paredzētas traucēšanai. Tik vienkārši arī to izlasot ir skaidrs,

ka zem šī virsraksta, ko Saeima ir izmantojusi, ir arī ietvertas attiecīgās ierīces. Vēl vienkāršāk... runājot... šķiet, visiem ir saprotams, ka bloķēt citu cilvēku sarunas vai kaut kādus Wi-Fi signālus noteikti nebūtu labi, jo citi cilvēki nevarētu, tātad, gan iegūt informāciju internetā, gan sarunāties ar saviem draugiem, radiem un kolēģiem.

Līdz ar to, attiecīgi mēs pievienojamies Saeimas paustajam, ka attiecīgās normas ir skaidras un, vērsot uzmanību uz šiem aspektiem, gribētos teikt, ka Ministru kabinets ir precīzi izpildījis savu uzdevumu, ko Saeima ir devusi Stratēģiskas nozīmes preču aprites likuma 3. pantā, tātad ir izdevis sarakstu, kuru Saeima, acīmredzami, pieņemot Stratēģiskas nozīmes preču aprites likuma 5.¹ pantu un attiecīgi viņu reportējot viņu Krimināllikuma apstrīdētajā normā, tātad ir zinājusi un sapratusi šīs normas tvērumu.

No šāda skatpunkta es gribētu pabeigt šo, lūdzot Satversmes tiesu atzīt apstrīdētos Ministru kabineta noteikumus par atbilstošiem Satversmes 92. panta otrajam teikumam.

Un nobeigumā, atbildot uz tiesneša Laviņa jautājumu. Vēlētos vērst uzmanību uz šobrīd spēkā esošā Operatīvās darbības likuma 23. panta trešo daļu... tātad 23.¹ pants, es atvainojos, trešo daļu, kas runā par to, kādā veidā tad tiek izvērtēti operatīvās darbības pasākumi, kas ir veicami sevišķā veidā... tātad, lēmumā "Par operatīvās darbības pasākumu veikšanu" vienlaikus var iekļaut informāciju par vairākiem sevišķā veidā veicamiem vai arī šā likuma 15. panta trešajā daļā, respektīvi, 15.¹ panta ceturtajā daļā un 16. pantā, tie ir pasākumi, kas nav saskaņā ar 7. panta ceturto daļu atzīstami par sevišķā veidā veicamajiem, tātad, minētajiem operatīvās darbības pasākumiem, ja šo pasākumu veikšana ir savstarpēji saistīta un visus šos operatīvās darbības pasākumus akceptē... dod piekrišanu tātad attiecīgi tiesnesis vai prokurors.

Un sestajā daļā, tātad, ir noteikts, ko tad tiesnesis vērtē... Un proti, tiesnesis vai prokurors, lemjot par operatīvās darbības pasākumu akceptēšanu, izvērtē tā veikšanas pamatojumu, kā arī šā likuma 4. pantā minēto operatīvās darbības principu ievērošanu. Lemjot par operatīvās iekļūšanas akceptēšanu, tiesnesis izvērtē arī tā operatīvās darbības pasākuma pamatojumu, kura īstenošanai tiek veikta operatīvā iekļūšana. Līdz ar to... varbūt atgriežoties arī pie nedaudz sarežģītākas interpretācijas vēlreiz vēlamies vērst uzmanību uz to, ka operatīvās darbības pasākumi paši par sevi, metodes un līdzekļi ir savstarpēji cieši saistīti, bet tomēr ir atšķirīgi elementi. Un arī tiesnesim šinīs normās, vismaz vērtējot, ir jāskatās uz sistēmu kopu.

Paldies par uzmanību.

I. Ziemeļe.

Paldies.

Līdz ar to tiesas debātes ir slēgtas.

Vai lietas dalībniekiem būtu nepieciešams vārds replikai? Lūdzu!

M. Beluga.

Jā... Ko gribētu piebilst... vienīgi es aizmirsu pateikt, kas steidzos, pie iepriekšējā... Ir tā, ka, manuprāt, šeit ir likumdošanas problēma, ar ko mēs esam saskārušies... un, manuprāt, viņa ir acīmredzama. Likums konkrētajā gadījumā ir pretrunīgs un maldinošs.

Un, godīgi sakot, es pirmo reizi saskaros ar tādu situāciju, ka šeit ir atnākuši ļoti daudzi valsts iestāžu pārstāvji, kuri, es esmu pārliecināts, ka iekšēji ļoti labi apzinās esošo problēmu, bet nezin kāpēc nevar uzņemties... nevar atzīt to kļūdu. Kur ir problēma? Jā, neskaidra likuma norma. Mainīsim... lai viss būtu skaidrs. Man, godīgi sakot, tas nav saprotams. Var pieņemt, mainīt un viss ir labi. Līdz ar to šinī gadījumā nekādu lielu problēmu nav.

Un, manuprāt, ja, pieņemsim... pieļausim tādu valsts rīcību, ka arī turpmāk tiks pieņemti tādi pretrunīgi maldinoši likumi, tad mēs vienkārši pēc tam nonāksim līdz haosa situācijai likumdošanā, ka vispār nebūs saprotams, par ko ir atbildība un par ko nav atbildība un valsts iestādes to interpretēs savā ieskatā.

Līdz ar to es ļoti ceru, ka tiesa arī piekritīs mūsu argumentiem... es ļoti ceru... un, manuprāt, tas arī būs tāds labs signāls turpmāk Saeimai būt druscīt uzmanīgākai pie likumdošanas pieņemšanas. Tas arī veicinās to atbildīguma sajūtu, ka tomēr to ir jāievēro...

Tas ir viss, ko es gribēju pateikt.

I. Ziemeļe.

Paldies.

Lūdzu!

I. Tralmaka.

Ņemot vērā, ka šī replika bija adresēta Saeimai... Es atļaušos, tā teikt, nomierināt pieteikuma iesniedzēju par to, ka gadījumos, kad patiešām likumā ir norma, arī šajā tiesā ir bijusi prakse šīs normas izgrozīt, un lietas izbeigt.

Bet attiecībā uz neskaidrām lietām... Tādēļ jau mēs uzticamies mūsu tiesu sistēmai un īpaši Augstākajai tiesai, ka, ja normas ir nepieciešams interpretēt, viņas interpretē, Augstākajai tiesai ir īpaša loma šajā interpretācijā. Šajā lietā mums ir trīs atsevišķi dažādās lietās pieņemti Augstākās tiesas nolēmumi, vismaz manā rīcībā, iespējams, ka ir vairāki, kuri skaidri interpretē vienā veidā šo normu, pasakot, ka šajā "e" daļā ietvertie un traucējošās ierīces ir ietvertas arī 237.¹ panta otrajā daļā un par viņām, arī par šo ierīču glabāšanu personas var tikt sauktas un tiek sauktas pie kriminālatbildības.

I. Ziemele.

Paldies

Tā... tādējādi mēs esam nonākuši līdz tiesas sēdes beigām. Tiesa pasludinās spriedumu 21. februārī pulksten 10.00.

Un ar šo es pasludinu tiesas sēdi par slēgtu.

Stenogrammas izgatavotāja

Mārīte Ceļmalniece

Tiesas sēžu sekretāre

Baiba Tropiņa